

Suomen
OnlineTutkimus Oy

EHYT ry.
Nuorten kulttuuri ja päihteet –selvitys
2022

Päiväys:
21.1.2022

Vesa Kause
vesa.kause@onlinetutkimus.fi
09 221 2424

www.onlinetutkimus.fi

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo	2
1. Johdanto	4
2. Vastaajien taustatietoja.....	5
2.1. Ikä	5
2.2. Sukupuoli.....	5
2.3. Asumismuoto.....	6
2.4. Opiskelevat ja työelämässä olevat	6
2.5. Missä opiskelee tällä hetkellä	7
2.6. Käykö säännöllisesti töissä opiskelun ohessa	7
2.7. Asuinmaakunta	8
2.8. Asuinpaikka.....	9
2.9. Asuinpaikkakunta	9
3. Yleiskysymykset	10
3.1. Onko seuraavat asiat sinusta in vai out?	10
3.2. Kenen kanssa voit ja olet voinut mielestäsi parhaiten puhua päihteisiin ja/tai pelaamiseen liittyvistä asioista?	11
3.3. Mistä lähteistä olet saanut itseäsi hyödyttävää tietoa liittyen päihteiden ja/tai pelaamisen haittoihin?.....	12
3.4. Miten suhtaudut seuraaviin asioihin?	13
4. Alkoholii	14
4.1. Käytetäänkö omassa ikäistesi kaveri-/ystäväpiirissäsi alkoholijuomia?	14
4.2. Miksi ikäisesi nuoret käyttävät alkoholia?.....	15
4.3. Entä miksi ikäisesi nuoret eivät käytä alkoholia?	16
4.4. Onko suhtautuminen alkoholiin jotenkin muuttunut kaveri-/ystäväpiirissäsi viimeisen vuoden aikana?	17
4.5. Onko alle 18 -vuotiaan mielestäsi helppo/vaikea hankkia alkoholia?	20
4.6. Oletko itse hankkinut alle 18-vuotiaana alkoholia?	20
4.7. Mitä kautta olet hankkinut alle 18-vuotiaana alkoholia?	21
5. Nikotiinituotteet	22
5.1. Minkä verran omassa kaveri-/ystäväpiirissäsi käytetään nikotiinituotteita?	22
5.2. Miksi ikäisesi nuoret käyttävät nikotiinituotteita?	23
5.3. Entä miksi ikäisesi nuoret eivät käytä nikotiinituotteita?.....	24
5.4. Onko suhtautuminen nikotiinituotteisiin muuttunut kaveri-/ystäväpiirissäsi viimeisen vuoden aikana?	25
5.5. Oletko itse käyttänyt nikotiinituotteita viimeisen vuoden aikana?	29
5.6. Mistä olet hankkinut käyttämäsi nikotiinituotteet viimeisen vuoden aikana?	30
5.7. Onko alle 18-vuotiaan mielestäsi helppo/vaikea hankkia nikotiinituotteita?	31
6. Huumeet.....	32
6.1. Miten suhtaudut seuraaviin asioihin?	32
6.2. Käytetäänkö omassa ikäistesi kaveri-/ystäväpiirissäsi huumausaineita?	32
6.3. Käytetäänkö omassa ikäistesi kaveri-/ystäväpiirissäsi kannabista?	33
6.4. Miksi ikäisesi nuoret käyttävät huumausaineita?	33

6.5. Entä miksi ikäisesi nuoret eivät käytä huumausaineita?	34
6.6. Onko suhtautuminen huumausaineisiin jotenkin muuttunut kaveri- /ystäväpiirissäsi viimeisen vuoden aikana?	35
6.7. Onko kannabista mielestäsi ikäistesi nuorten helppo/vaikea saada, jos sitä haluaisi?	37
6.8. Onko huumausaineita mielestäsi ikäistesi nuorten helppo/vaikea saada, jos niitä haluaisi?	38
6.9. Mistä nuoret hankkivat kannabiksen?	38
6.10. Mistä nuoret hankkivat muut huumausaineet, kuin kannabiksen?	39
7. Digitaalinen pelaaminen	40
7.1. Kuinka paljon omassa ikäistesi kaveri-/ystäväpiirissäsi pelataan digipelejä?	40
7.2. Miksi ikäisesi nuoret pelaavat digipelejä?	41
7.3. Entä miksi ikäisesi nuoret eivät pelaa digipelejä?	42
7.4. Onko suhtautuminen digipelaamiseen jotenkin muuttunut kaveri-/ystäväpiirissäsi viimeisen vuoden aikana?	43
7.5. Onko alle 18-vuotiaiden nuorten helppo ostaa/ladata ja pelata digipelejä?	45
7.6. Mistä alle 18-vuotiaat ostavat/lataavat digipelejä?	45
7.7. Kuinka paljon omassa ikäistesi kaveri-/ystäväpiirissäsi pelataan rahapelejä? ...	49
7.8. Miksi ikäisesi nuoret rahapelaavat?	49
7.9. Entä miksi ikäisesi nuoret eivät rahapelaava?	50
7.10. Onko suhtautuminen rahapelaamiseen jotenkin muuttunut kaveri- /ystäväpiirissäsi viimeisen vuoden aikana?	51
7.11. Onko rahapelejä alle 18-vuotiaiden nuorten helppo ostaa ja pelata?	53
8. Tulosten vertailu vuosina 2021-2022	54
8.1. Taustatietoja	54
8.2. Yleiskysymys	56
8.3. Alkoholi	57
8.4. Tupakointi ja nikotiinituotteet	61
8.5. Huumausaineet	64

1. Johdanto

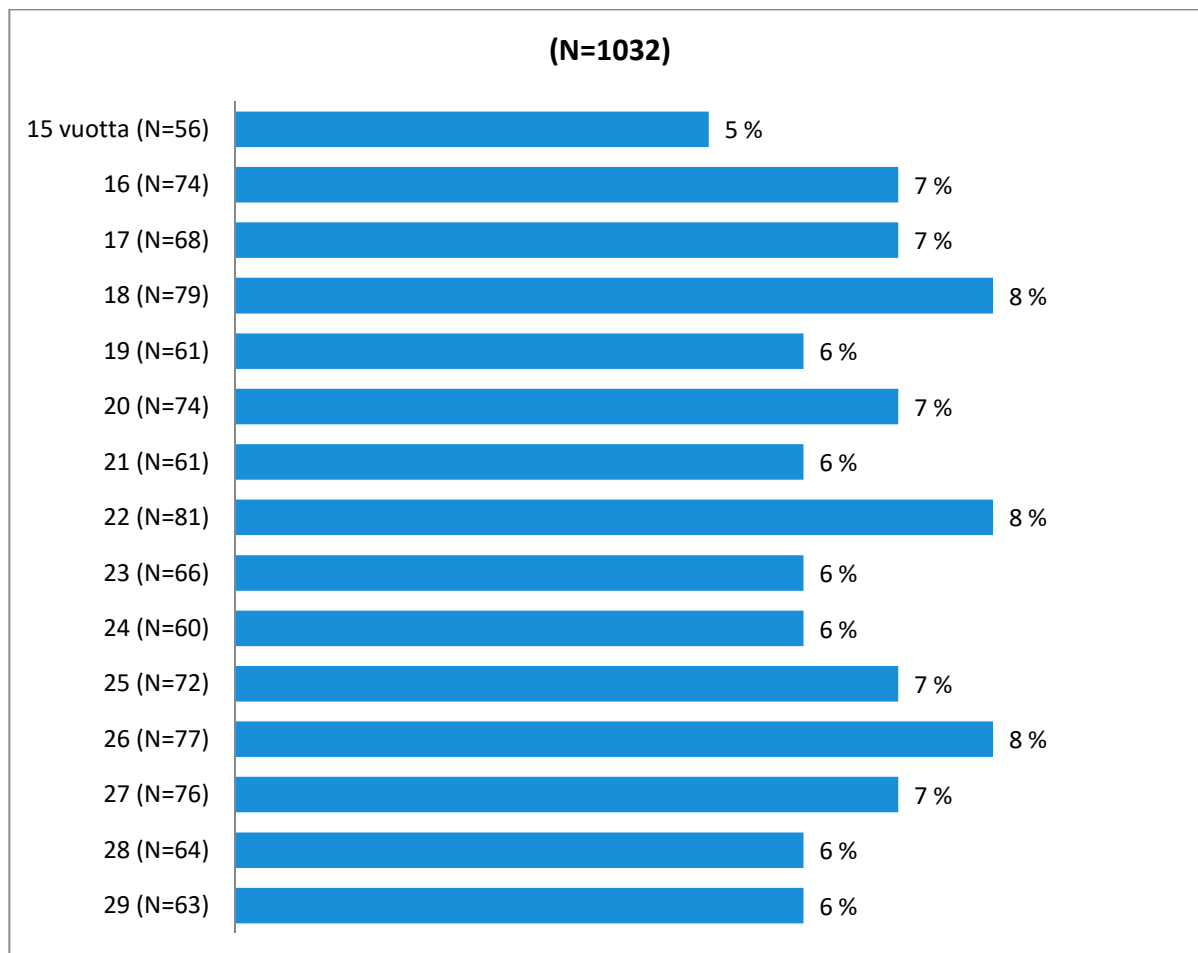
Suomen OnlineTutkimus Oy toteutti Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry:n toimeksiannosta Nuorten kulttuuri ja päihteet – selvityksen, jonka pääaiheena oli nuorten päihdeasenteisiin ja päihteiden käyttöön sekä pelaamiseen liittyvät ajankohtaiset ilmiöt. Selvityksessä kysyttiin, kuinka trendikkäänä nuoret kokevat päihteet ja digi- sekä rahapelaamisen ja kuinka heidän kaveripiirissään suhtaudutaan näihin.

Selvityksen kohderyhmänä ovat 15 -29-vuotiaat Suomessa asuvat henkilöt. Selvitys toteutettiin sähköisenä kyselynä internet-paneelia käyttäen aikavälillä 13. -16.1.2022, jolloin kerättiin 1032 vastausta kohderyhmään kuuluvilta henkilöiltä.

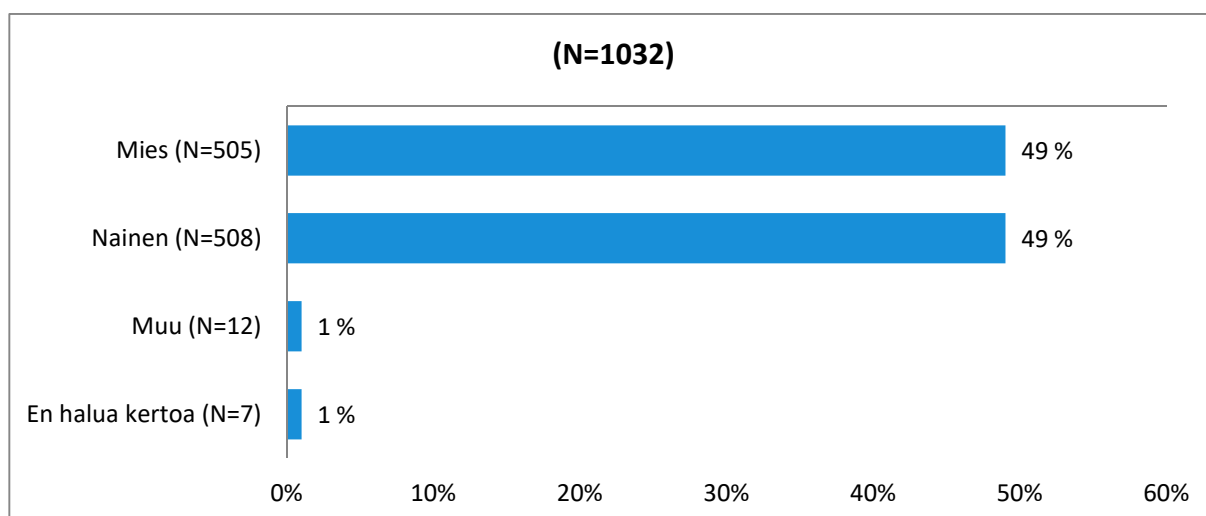
EHYT ry on jo vuosina 2016, 2018 ja 2020 selvittänyt nuorten ja nuorten aikuisten asenteita eri päihteisiin liittyen sekä nuorten päihteiden käyttöön ja pelaamiseen liittyviä asioita. Nyt vuonna 2022 toteutettu selvitys on jatkoa näille. Uutena osiona tämän vuoden selvityksessä ovat rahapelaamiseen liittyvät kysymykset.

2. Vastaajien taustatietoja

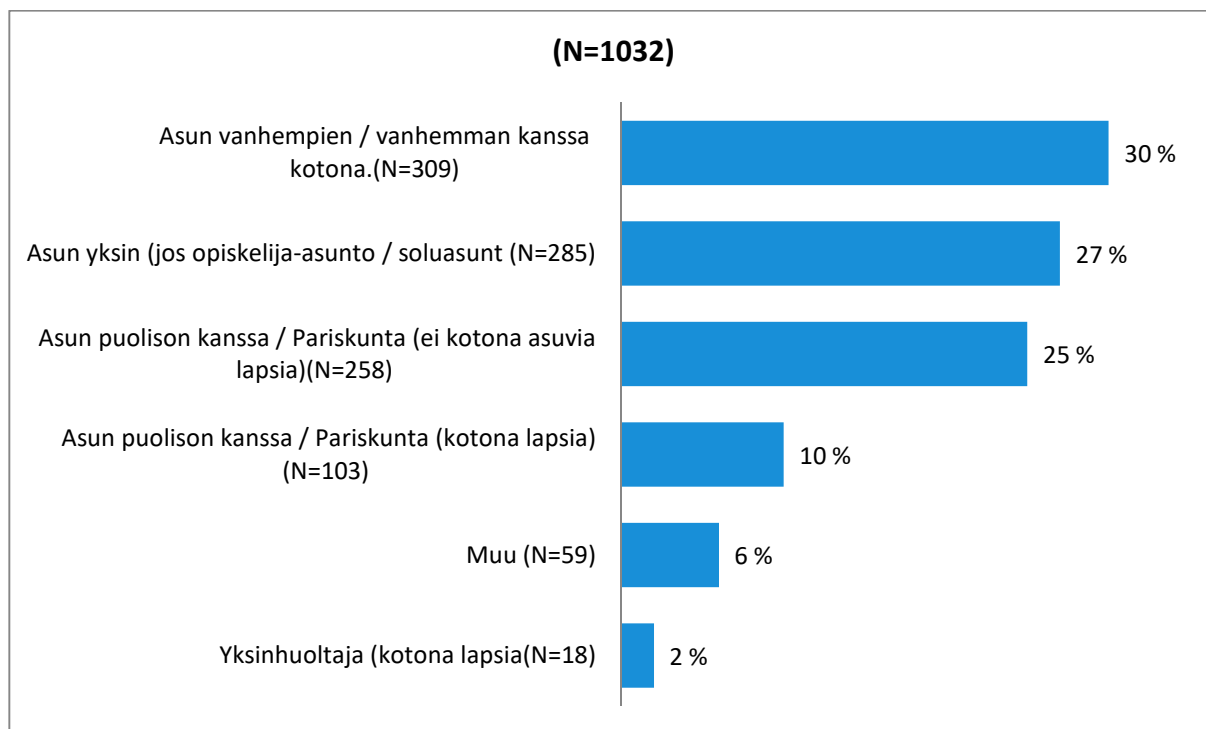
2.1. Ikä

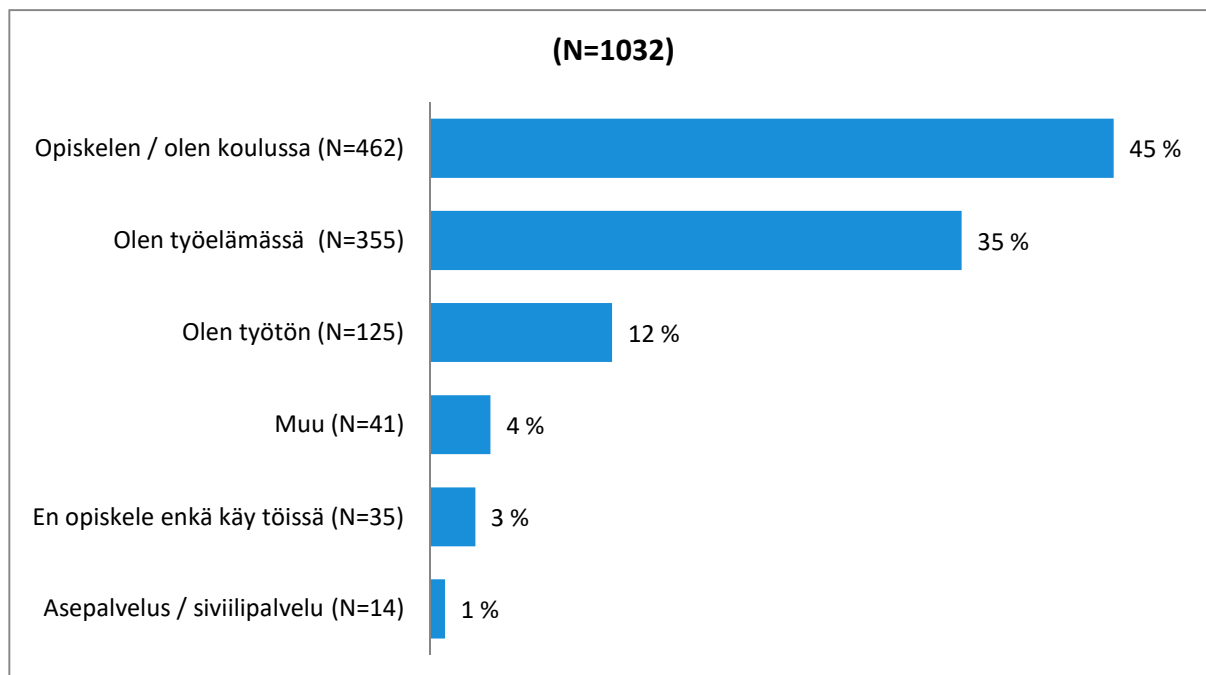
2.2. Sukupuoli

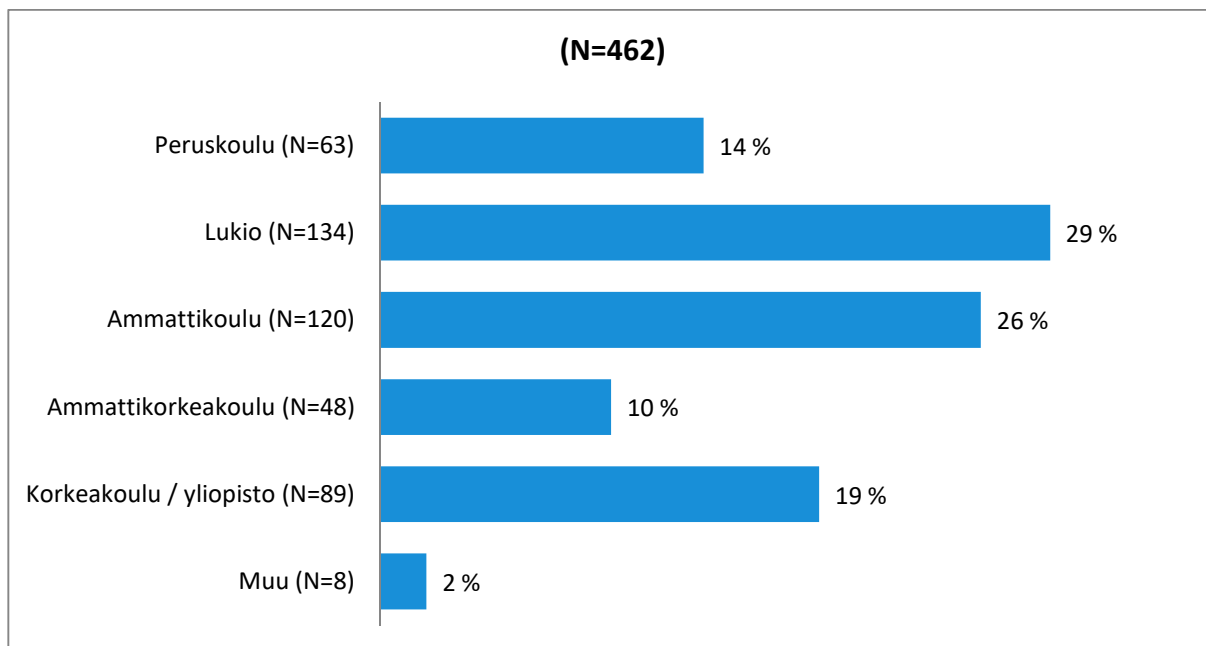
2.3. Asumismuoto

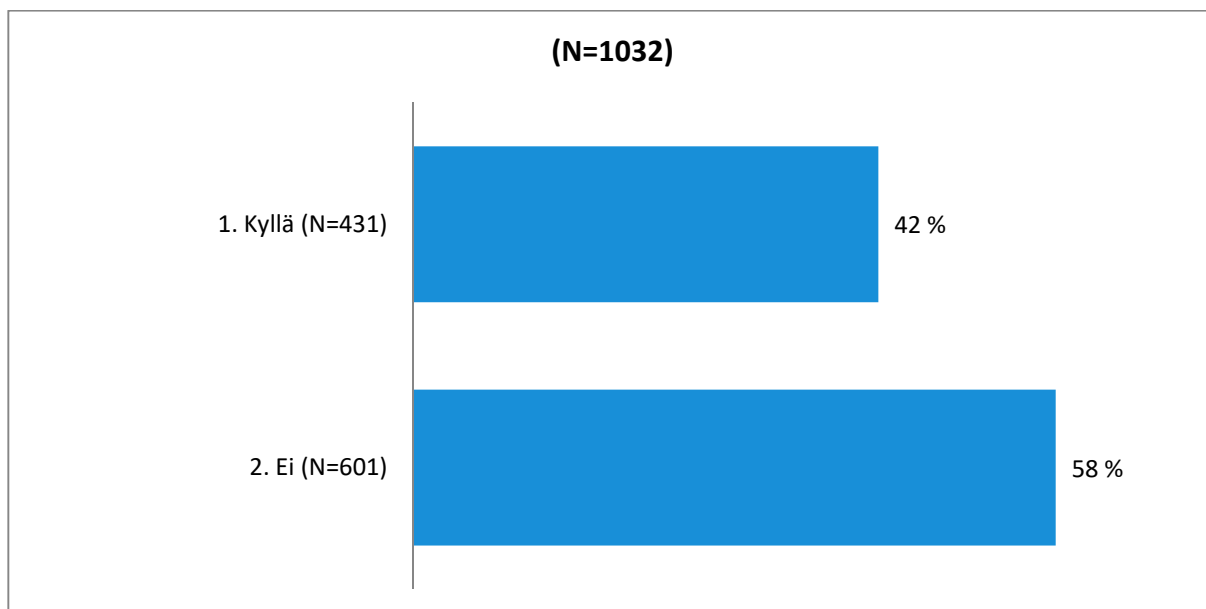
2.4. Opiskelevat ja työelämässä olevat

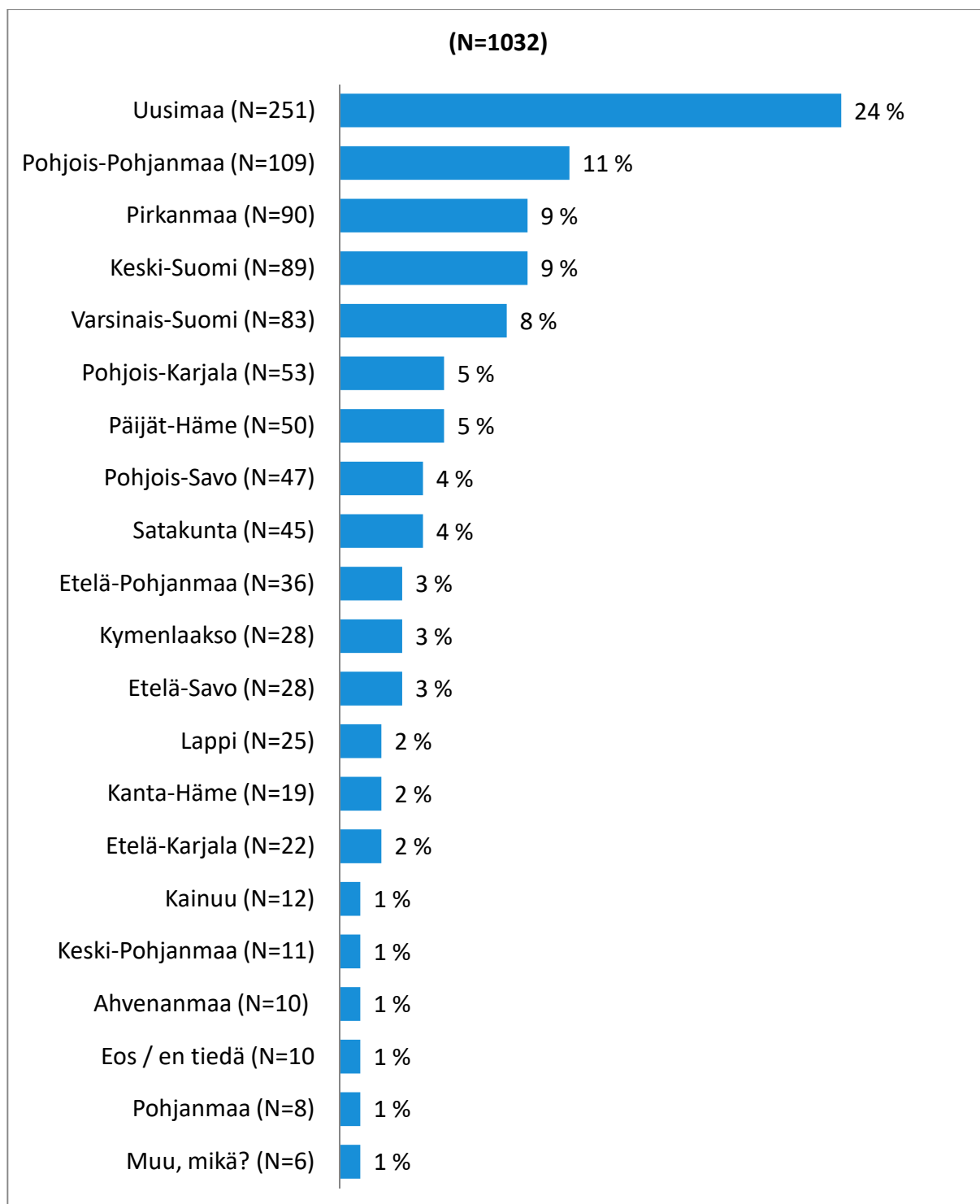
2.5. Missä opiskelee tällä hetkellä

2.6. Käykö säännöllisesti töissä opiskelun ohessa

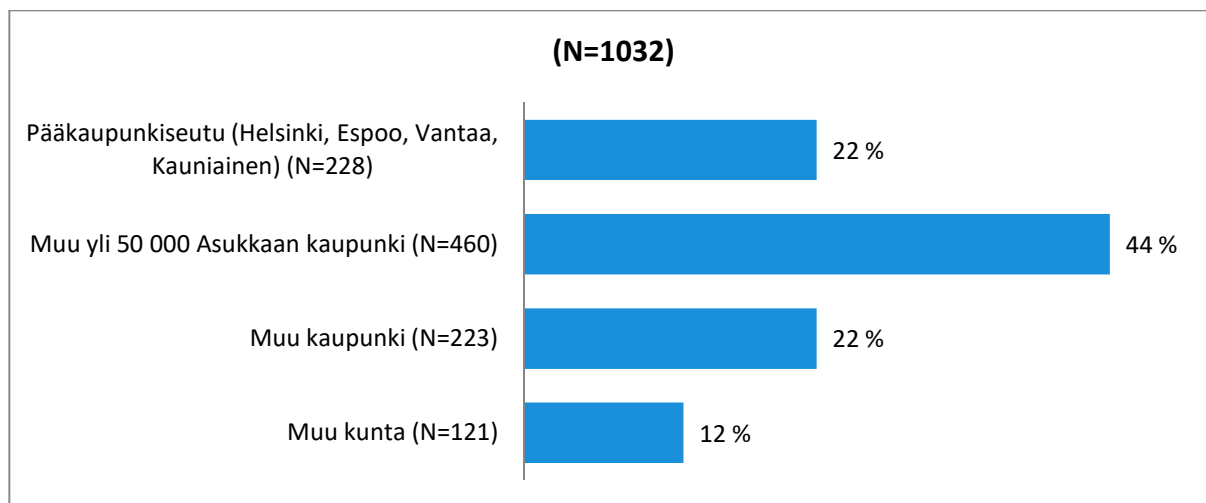

2.7. Asuinmaakunta

2.8. Asuinpaikka

2.9. Asuinpaikkakunta

Paikkakunta	Kpl
Helsinki	125
Oulu	66
Tampere	61
Jyväskylä	55
Turku	45
Joensuu	42
Vantaa	39
Espoo	34
Lahti	23
Kuopio	22
Kouvola	16
Pori	16
Lappeenranta	15
Mikkeli	14
Rovaniemi	14
Hyvinkää	12
Hämeenlinna	12
Lohja	12
Kotka	10
Seinäjoki	10

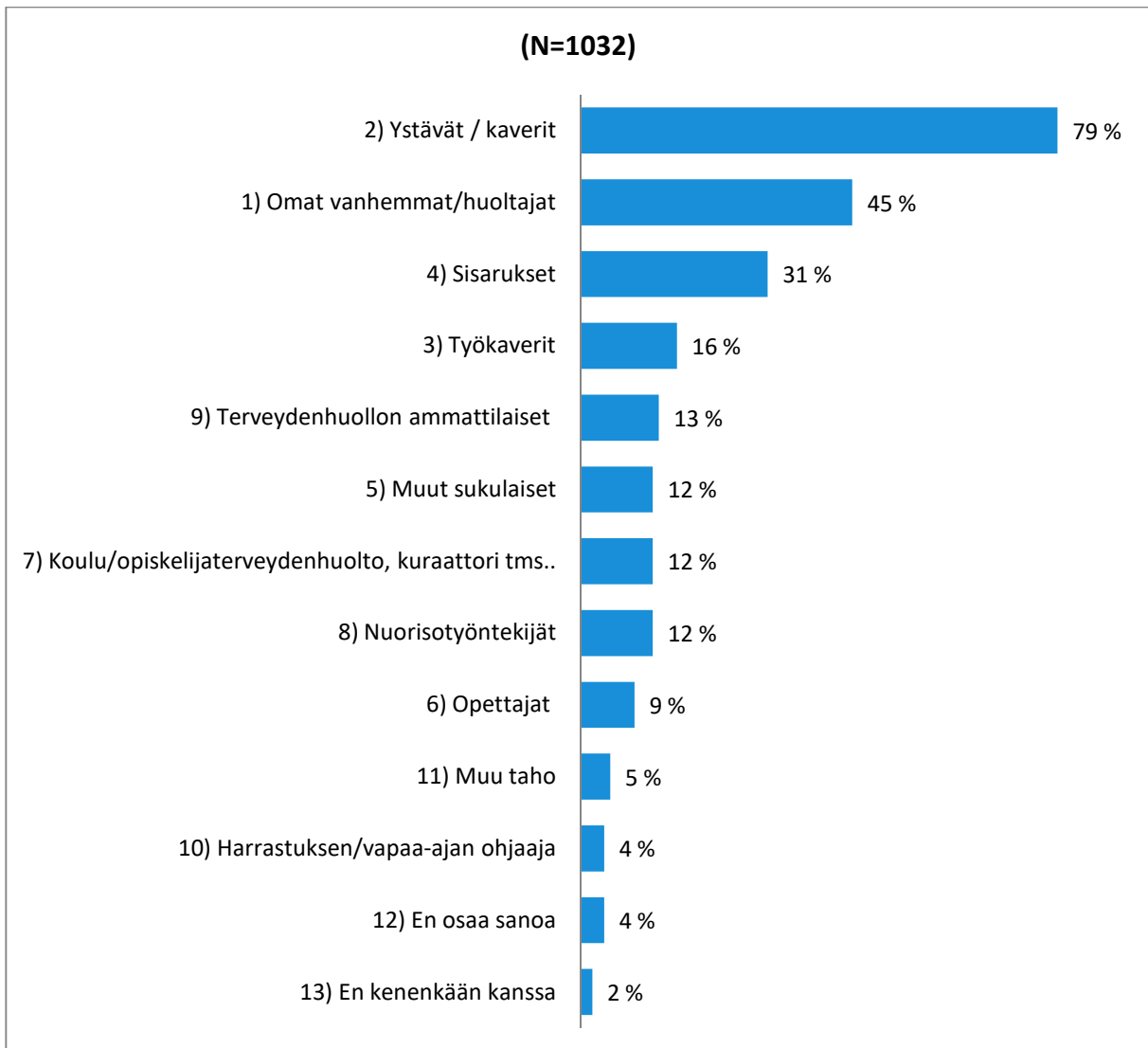
Taulukossa luetellaan vain ne paikkakunnat, joista annettiin vähintään 10 mainintaa

3. Yleiskysymykset

3.1. Onko seuraavat asiat sinusta in vai out?

Kohdat esitetään allekkain siinä järjestyksessä, mitkä asiat ovat saaneet eniten IN-mainintoja	IN	Ei IN eikä OUT / EOS	OUT
Suoratoistopalvelut (Netflix, ym.)	86 %	11 %	3 %
Spotify	82 %	14 %	4 %
TikTok	79 %	11 %	11 %
Instagram	76 %	18 %	6 %
Itsensä hyväksyminen	76 %	17 %	8 %
Liikunta	74 %	21 %	5 %
Kuntosali/fitness	72 %	21 %	7 %
Perhe	71 %	23 %	6 %
Youtube	69 %	24 %	7 %
Snapchat	69 %	18 %	13 %
Whatsapp	66 %	27 %	7 %
Urheilu	66 %	27 %	8 %
Kestävä kehitys	64 %	26 %	11 %
Ulkonäköön panostaminen	59 %	32 %	10 %
Digipelaaminen, konsoli, mobiili jne.	58 %	30 %	13 %
Luonnonsuojelu	56 %	31 %	13 %
Päihitteettömyys	55 %	33 %	13 %
Festarit	54 %	31 %	15 %
Raittius	54 %	36 %	10 %
Proteiinit, vitamiinit ja ravintolisät	54 %	33 %	13 %
Yhteisöllisyys	54 %	36 %	10 %
Energiajuomat	47 %	30 %	23 %
Esports/elektroninen urheilu	46 %	35 %	19 %
Tubettaminen	42 %	40 %	18 %
Feminismi	40 %	36 %	23 %
Vapaaehtoistyö	40 %	42 %	17 %
Vegaanius	39 %	34 %	27 %
Politiikka	37 %	42 %	21 %
Sukupuolisensitiivisyys	36 %	47 %	18 %
Tosi-TV	35 %	38 %	26 %
Pop-up tapahtumat	35 %	47 %	18 %
Alkoholi	35 %	36 %	29 %
Jodel	34 %	36 %	30 %
Lanit	31 %	37 %	32 %
Tinder	30 %	40 %	30 %
Blogit/vlogit	30 %	39 %	31 %
Humala	27 %	36 %	37 %
Facebook	27 %	28 %	46 %
Sober curious	27 %	54 %	20 %
Sähkösavukkeet	26 %	29 %	45 %
Vedonlyönti digipeleissä/skinibettaus	23 %	38 %	39 %
Nuuska	23 %	21 %	56 %
Rahapelit, rahapeliautomaatit, vedonlyönti	22 %	36 %	42 %
Kannabis	21 %	27 %	53 %
Nikotiinipussit	21 %	29 %	50 %
Kännisekoilu	20 %	25 %	56 %
Tupakka	16 %	23 %	61 %
Huumeet	13 %	22 %	65 %
Lääkkeiden päihdekäyttö	12 %	21 %	67 %

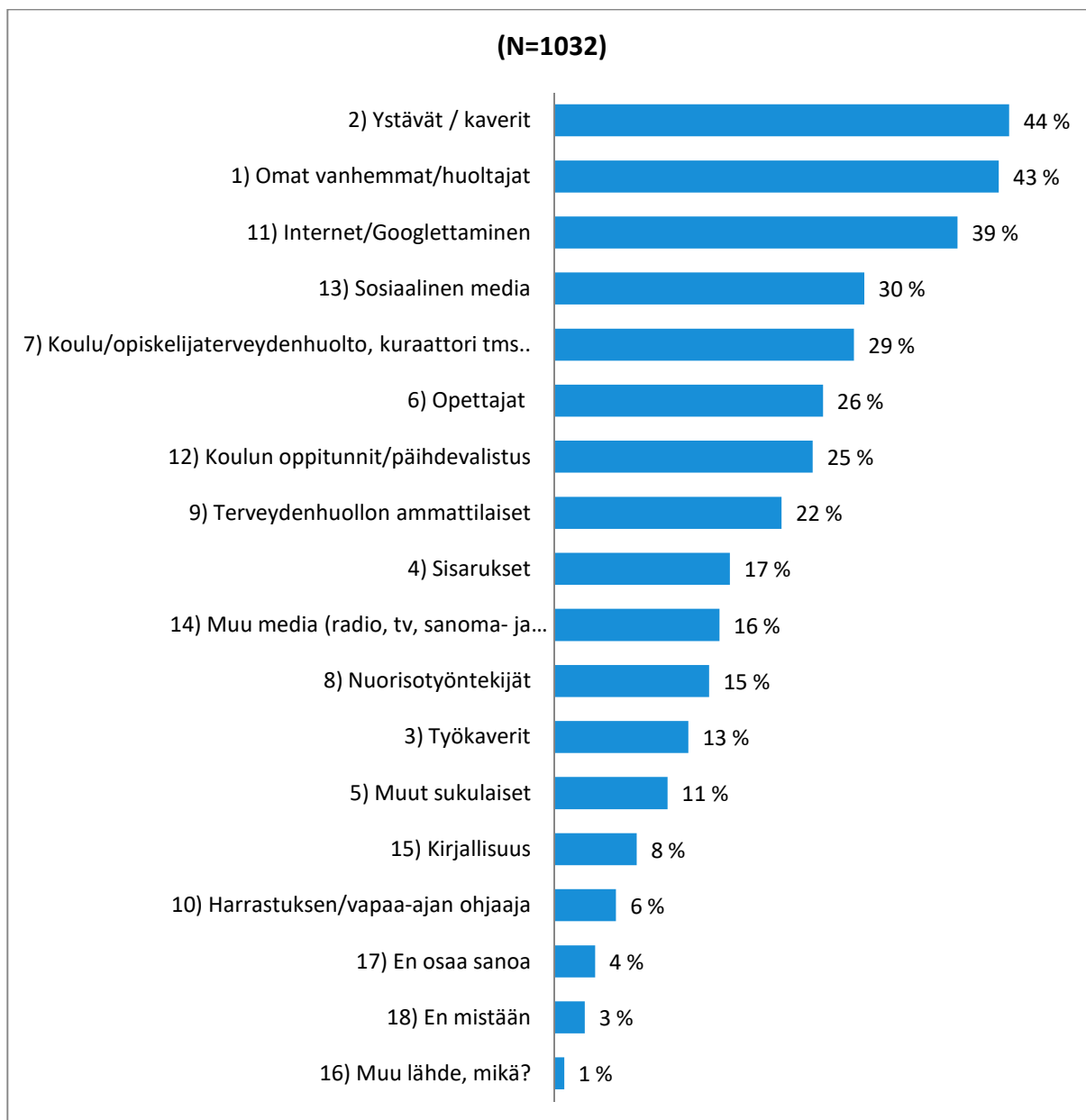
3.2. Kenen kanssa voit ja olet voinut mielestäsi parhaiten puhua päihteisiin ja/tai pelaamiseen liittyvistä asioista?

Muu taho

- Aviomies
- Puoliso
- Seurustelukumppani
- Oma puoliso
- Jodel
- Ei tarvetta, en käytä päihteitä
- Urheilu
- Puoliso
- Puoliso
- tyttöystävä
- Puoliso
- Poikaystävä
- Mies
- Puoliso
- Puoliso
- Puoliso
- Kumppani
- Perhetuttu
- Kumppani
- Puoliso
- Puoliso
- puoliso
- Lapsen isä
- puoliso
- Tutut
- Netissä
- Puoliso
- Puoliso
- Poikaystävä
- Puoliso
- Kumppani

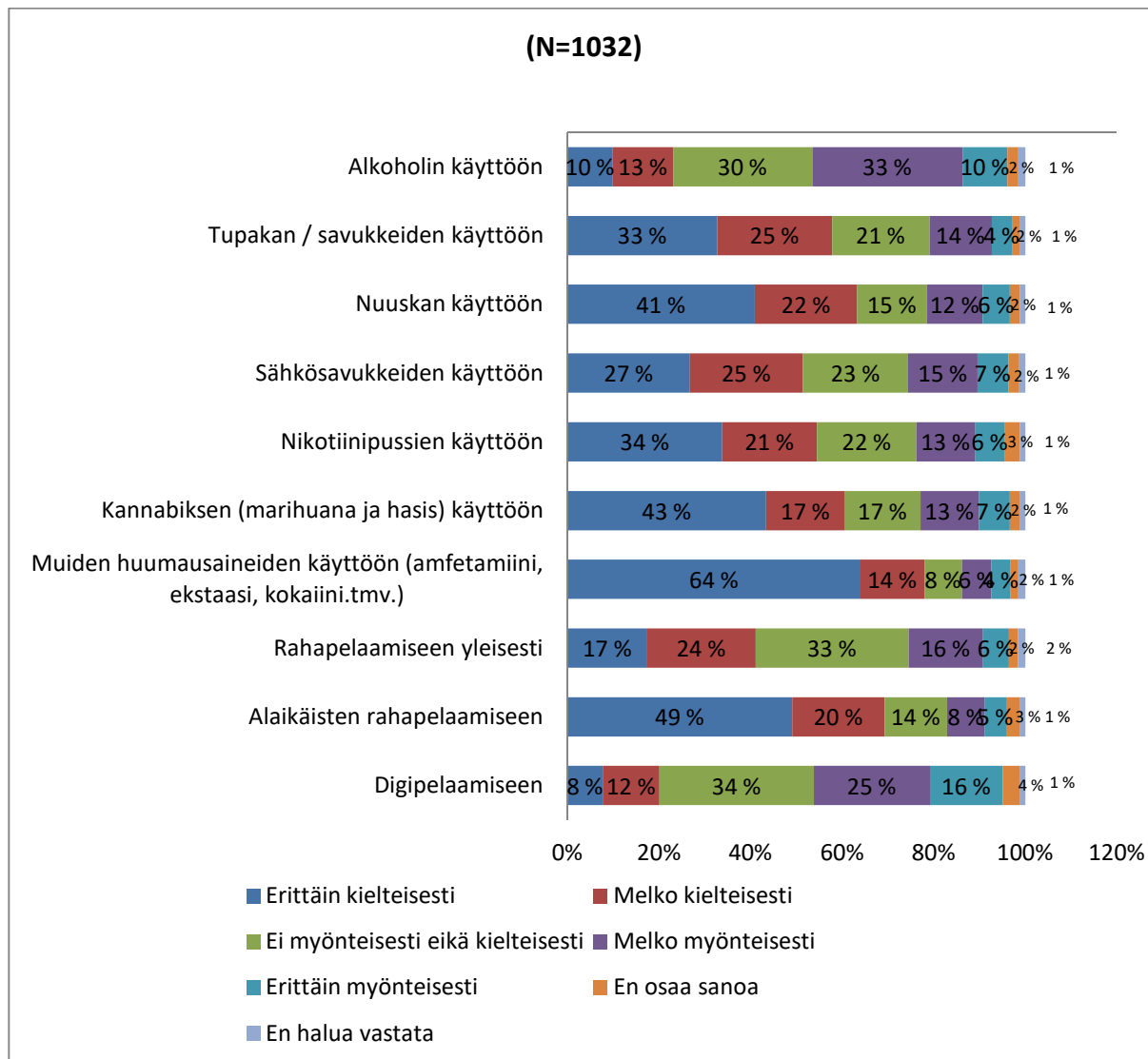
3.3. Mistä lähteistä olet saanut itseäsi hyödyttävää tietoa liittyen päihteiden ja/tai pelaamisen haittoihin?

Muu lähde, mikä?

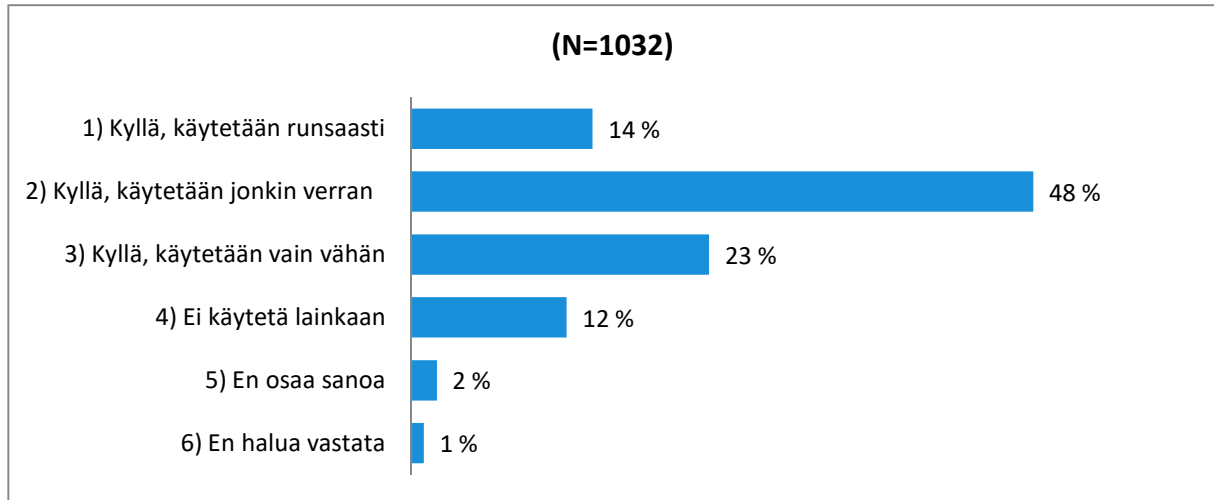
- Kokemukset
- Kokemusasiantuntijat
- Lapsen isä
- Oma koulutus alalta
- Rehappi
- Sosiaali viranomaiset
- Tieteelliset julkaisut
- TORverkko
- Veikkauskoulutus

3.4. Miten suhtaudut seuraaviin asioihin?

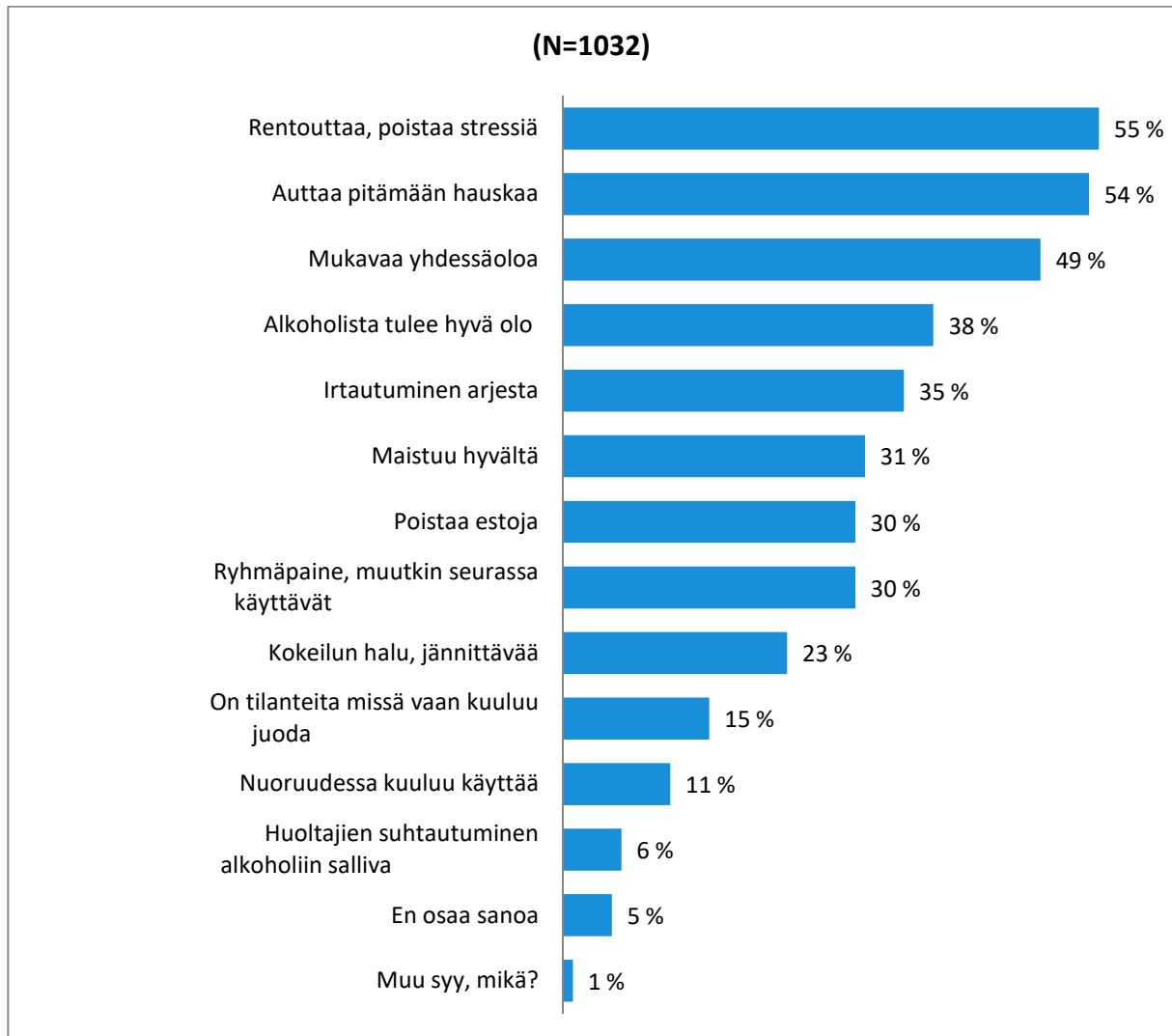

4. Alkoholi

4.1. Käytetäänkö omassa ikäistesi kaveri-/ystäväpiirissäsi alkoholijuomia?

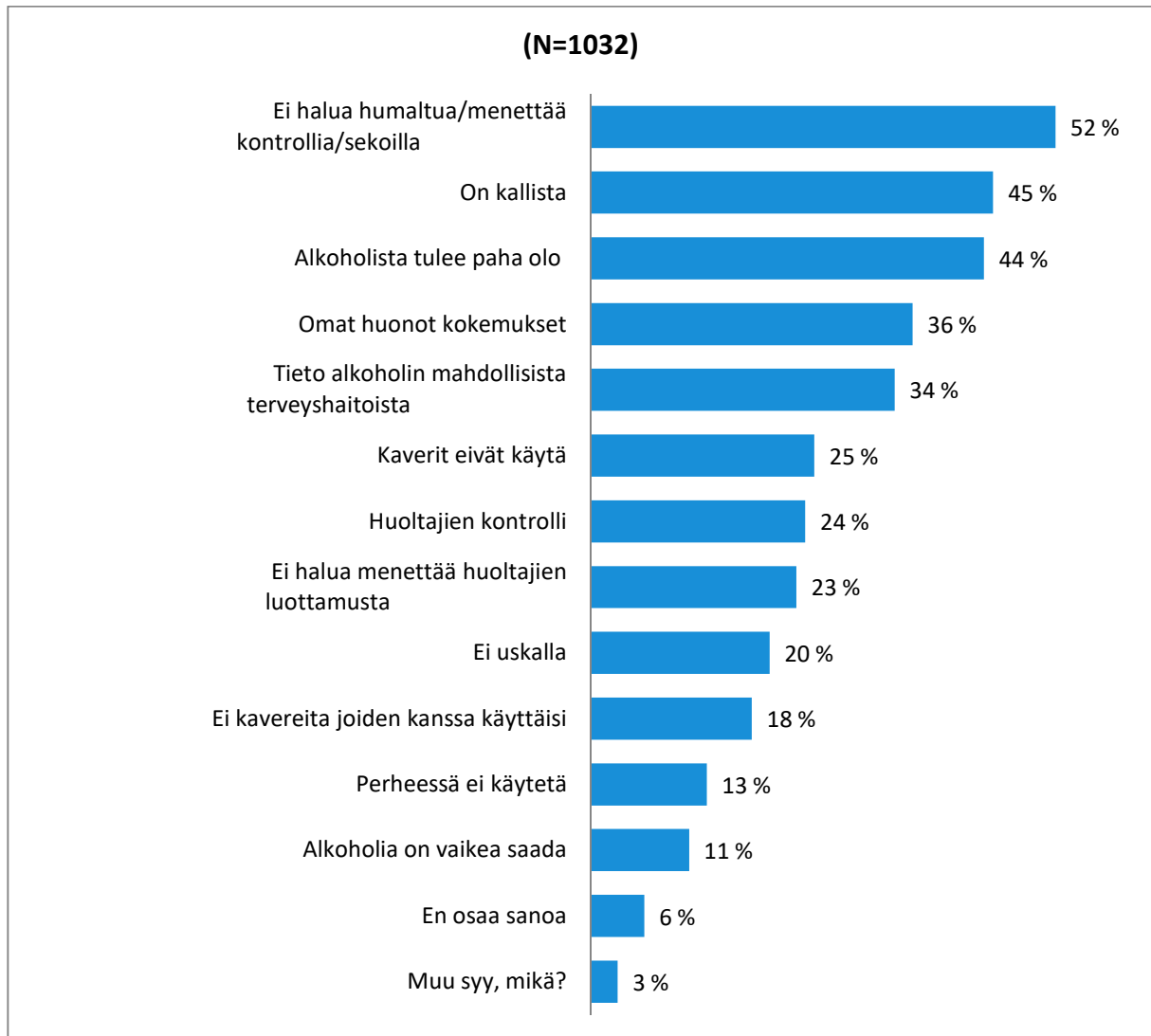
4.2. Miksi ikäisesi nuoret käyttävät alkoholia?

Muu syy, mikä?

- Ahdistus lähtee
- Aina silloin tällöin on kiva ottaa kavereitten kanssa ja pitää hauskaa
- En ole nuori, nuorena en juonut
- Humaltuminen
- Hyvään ruokaan kuuluu viini
- Juhlinta esim. pikkujoulut, synttärit, juhannus....
- Olen opiskelija kuuluu työnkuvaan
- ollakseen cool
- Opiskelijabileet
- Palkinto jostain?

4.3. Entä miksi ikäisesi nuoret eivät käytä alkoholia?

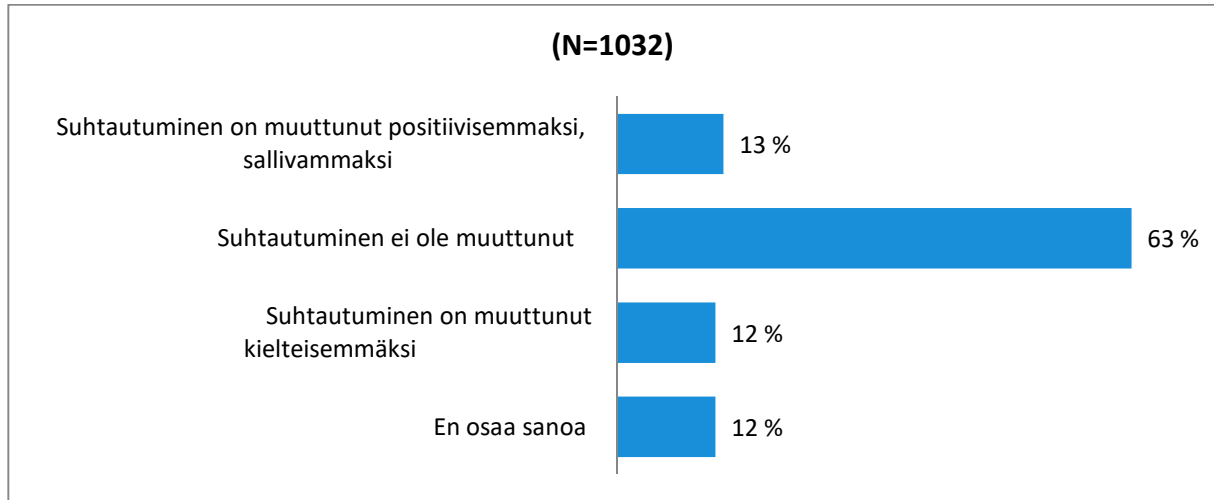

Muu syy, mikä?

- Haluaa näyttää itselleen ja lähipiirilleen, että pystyy tarvittaessa olemaan ilman, haluaa pitää taukoa.
- 2. Kokee, että alkoholista ei ole mitään hyötyä.
- Alkoholi tekee minusta epäsosiaalisen
- alkoholittomat maistuvat paremmalta
- Ei kiinnosta
- Ei käydä baareissa
- Ei maistu hyvältä
- Ei pidä mausta
- Ei tee mieli, on kyllästynyt
- Ei tee mieli/opiskelu tapahtumat on keskelmä viikkoa
- Ei vain kiinnosta
- Ei vain kiinnosta käyttä.
- Eivät koe tarpeelliseksi
- Halu raitistua
- Kyllä käyttää
- Lääkitykset
- Lääkitys estää
- Lääkkeiden sopinattomuus
- Muiden alkoholinkäyttöön liittyvä trauma/ negatiivinen muisto
- urheilu
- Uskonnolliset syyt
- Uskonnon takia
- Vanhemman alkoholismi
- Vanhemmuus

4.4. Onko suhtautuminen alkoholiin jotenkin muuttunut kaverei- /ystäväpiirissäsi viimeisen vuoden aikana?

Miksi näin? Kerro avoimesti mikä siihen vaikuttaa?

Suhtautuminen on muuttunut kielteisemmäksi

- Alkoholi ei ole niin muodissa ja sen huonoja puolia tuodaan esiin.
- Alkoholi ei oo vaa enää in. Sen sijaan in on wellness-kulttuuri. Oon ympäröinyt itseni nykyään samankaltaisilla ihmisillä, mitä itsekin olen. Me ei juoda ollenkaan.
- Alkoholi tuo usein riitatilanteita. Ihmiset jotka menevät sekaisin alkoholista ja käyttäytyminen muuttuu huonoon suuntaan eli alkoholi ei sovi kaikille jonka vuoksi yhden ihmisen käytös pilaa koko illan.
- alkoholin juominen ei ole niin kivaa
- alkoholin ongelmat pitkän ajan seurauksena
- Alkoholin vaikutuksen alaisena oleminen on suoraan sanottuna typerää ja lapsellista. Aikuisen henkilön on kyettävä kantamaan vastuu teoistaan, ja humala poistaa liikaa estoja
- ei jaksaa
- Ei jaksaa enää juoda, ei ole niin kiinnostavaa.
- En
- en halua käyttää
- En ole varma
- En tiedä
- En tiää
- En tiää
- En ymmärrä joka viikonloppuista kannäämistä tai sellaista että vedetään pää täyteen.
- En ymmärrä miksi alkoholia juodaan
- Fkg
- H
- Halu elää terveellisemmin
- Harvempi kaverei on nykyään kiinnostunut juomisesta
- Humalahakuinen juominen on kaverei-piirissä jatkuvasti vähentynyt. Ei ehkä olla valmiita enään uhraamaan seuraavaa päivää krapulalle.
- Huomannut mitä alkoholin seuraukset ovat
- Huonoa
- Huonon olon saanti
- Huonot kokemukset, terveys
- Ihmiset vanhentuneet, ei kiinnosta enään olla krapulassa seuraavana päivänä (tai monta päivää jälkeen, nyt kun ikää tullut lisää)
- Ihmisille on ruvennut tulemaan omat perheet ja lapset
- Ikä, elämäntilanteiden muuttuminen (esim. Perheenlisäys), siirrytty opiskeluista töihin ja halutaan elää terveellisempää elämää
- Ikä, nuorempana kannisekoilu kiinnostavampaa

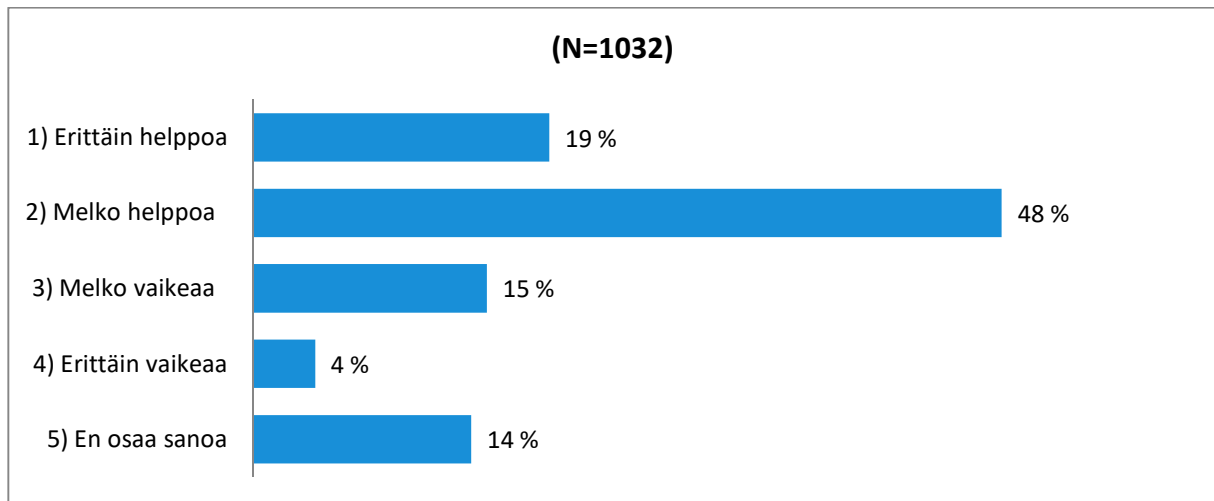
- Ikä. Noin kolmekymppisenä ei vain enää kiinnosta eikä jaksata vetää niin kuin parikymppisenä, ja on löydetty paljon muita tapoja viettää aikaa yhdessä. Lisäksi alkoholittomien oluiden, viinien ja muiden juomien tarjonta on kehittynyt niin laadukkaaksi varsinkin pienpanimoiden ja muiden pienten tuottajien osalta, että craft beer - ja laadukkaiden viinien harrastajienkaan ei enää ole aina pakko valita alkoholia sisältäviä juomia kun haluaa jotain hyvää.
- Ikää on tullut lisää.
- Ikää tullut enemmän ja huomattu ettei hauskan pitämiseen tarvita aina alkoholia
- Iän myötä kiinnostus vähentynyt
- Join työporukan kanssa yksi ilta hieman liikaa, en älynnyt olla ottamatta yhtä lasia lisää ja kärsin jäätävän krapulan. Nyt ei enää tee mieli juoda ollenkaan alkoholia. Enkä noin muutenkaan ole tykännyt juoda muuta kuin harvoissa näkemisissä porukalla
- Juominen ei lopulta ollut hyväksi kenellekkään, vähennettiin reilusti yhteisymmärryksessä
- Kaikkeen kivaa tekemiseen ei tarvitse liittyä alkoholia mutta näin valitettavasti on aika usein.
- Kaveri piiri muuttunut sellaiseksi missä ei käytetä jonka takia ei ole käyttänyt alkoholia ja on alkanut vanhempana tajuamaan että ei lapsena alkoholin käytössä ole todellakaan järkeä (pilaa vain lapsuuden/teineyden), eikä ole aikuisenakaan järkeä käyttää
- kaveripaine vähentyy vanhetessa
- Kaveriporukka on vaihtunut
- Kaverit ovat lukiosta
- Kaverit sekoilee liikaa kännissä
- Koen myös että jos yhden illan käyt juhlimassa niin seuraava päivä menee täysin hukkaan krapulan vuoksi.
- Koetaan, että alkoholia ei tarvita mihinkään
- Korona-aika on poistanut sosiaalista asbektia joten syyt käyttää ylipäätään päihteitä on vähentynyt ja osa on alkanut pohtimaan alkoholinkäyttöään
- Koska humalassa voi tehdä kännisekoiluja. Ja niitä saa sitte harmitella kun on kännissä sekoilut.
- koska se on vaan pahaa terveydelle
- Kännisekoilua ei enää pidetä coolina, ihmiset hallitsevat alkoholin käytön paremmin
- Kännisekoilut
- Lasten syntymä
- Lähipiirissä ystävät eivät juovat vähemmän terveyteen liittyvistä syistä. Ja baareissa käymisen vähentymisen kautta
- Minun ja kavereideni mielestä alkoholia ei pitäisi juoda alaikäisenä. Tyhmää sellainen on.
- Muiden sekoiluiden seuraaminen
- Mun kaveri juo viinaa (myös 22) ja kaikkee muutakin kokoajan kunnes sammuu lllalla pelkään että juo itsensä hengiltä. Mutta kukaan ei voi tehdä mitään koska hän on täysi-ikäinen!
- No ollaan kasvettu ja sen mukaan myös rauhoituttu
- Nuorempana olleet kokeilut vähän jääneet taakse
- Nähnyt muita sekoilemassa päissään
- Olen itse lopettanut kaikkien huumeiden/Alkon/tupakan ongelmakäytön kannabiksen avulla! Ja poltan satunnaisesti rentoutuakseni, sillä se auttaa ADHD ja autismin oireisiin ja sallii minun rentoutua ja näin saan energiaa tehdä asioita, joista välitän :) ainoa ongelma tässä on laillisuus kysymys, huom itselleni ei adhd lääkkeitä sovi, kun aiheuttavat voimakasta ahdistusta ! Olen myös nähnyt kaveripiirissäni, kuinka monet sekoilevat joka viikonloppu ja lähes juovat itsensä hengiltä, niin on sairasta että yksi maailman vaarallisimmista päihteistä on laillinen!
- Osa kavereistani on ehkä saanut kokemuksia, että alkoholin käyttö ja elämänhallinta on lähtenyt lapasesta, ja haluaa vähän skarpata ja ottaa hallintaa takaisin. Silloin ei niin haluta juoda. Toki ei vaikuta kaikkiin eikä koko aikaa.
- Paha maku ja huono olo ja kaikki seuraukset
- Perheen perustaminen
- Pienempi kaveri porukka
- Päihdevalistus, muuta tekemistä
- Se että nyt kaikki on saanut ostaa alkoholia kaupasta ja siinä ei enää ole mitään erityistä
- Seksi
- sen huonot osat nähdään
- Seuraamukset on kamalia
- Siitä on hävinnyt se hehku, mikä siinä on nuorempana ollut.
- Siksi koska en tiää
- Sitä ei pidetä enää coolina vaan inhottavana
- Terveys
- Terveysvaikutusten ymmärtäminen, kontrollin menettämisen pelko
- Tuntuu että opiskeluaikoina alkoholin käyttö oli aika runsastakin ja se tavallaan yhdisti kaveriporukkaa ja oli tapa viettää aikaa. Nykyään kun ollaan työelämässä, tuntuu että nähdään muutenkin harvemmin eikä tarvitse samanlaista syytä eli bileitä tms. jotta nähtäisiin. Tehdään muita juttuja ja käytetään esim. viikonloput enemmän muuten kuin krapulassa. Myöskään viikolla ei voi oikein juoda, koska käydään töissä.
- Tämän ikäisenä alkaa ihmisillä jo tulla melko pahoja krapuloita, ja moni on havainnut alkoholin olevan ongelma ja lopettanut kokonaan.
- urheilu ja tietoisuus terveydestä

Suhtautuminen on muuttunut positiivisemmaksi, sallivammaksi

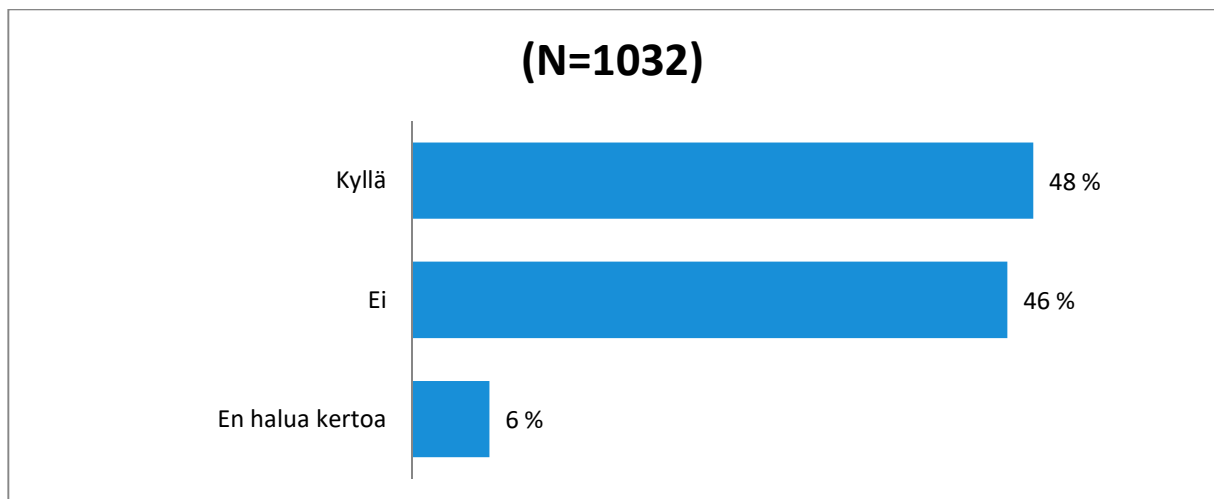
- Täysi-ikäisyyden lähestyminen omalla kohdalla ja osan kavereista täysi-ikäisyys
- Alkanut juomaan
- Alkoholi auttaa hausksn pitoa
- Alkoholia saa enemmän ja se on halvempaa
- Alkoholin käyttö on lisääntynyt
- Ei kiinosta enää
- Ei käytä enää niin paljon
- Ei oikeastaan! Ehkä vähän.
- Ei olla ennen varmaan kukaan edes kokeiltu, mutta ollaan huomattu että on hausempaa kun juo.
- En osaa sanoa
- En osaa sanoa, yhden kaverin mielipide ainakin kääntynyt
- en tiedä
- En tiedä
- en tiää
- He vain juovat koska haluavat hyvän olon
- Igl
- Ikä
- Ikä
- ikä
- Ikä ja kaveripiirin on tullut lisää porukkaa
- Ikä on yksi olennainen tekijä
- Ikää on tullut lisää
- ikää on tullut lisää, massapaine on vähentynyt
- Ikää tulee lisää ja osa kavereista täyttää 18. Juomisesta on tullut sivistyneempää yhdessä oloa.
- Ikää tullut lisää
- Ikää tullut lisää ja kaveriporukka muuttunut
- ikääntyminen
- jg
- Ju
- juu
- Kaikista tullut täysikäisiä joten on laillista juoda esim juhlissa
- Kaikki ovat täysikäisiä nyt
- Kalja maistuu ja se on hyvää
- Kasvetaan vanhemmaksi
- Kavereiden kanssa tullut juotua
- Kavereiden kasvu
- Kaveriporukka tullut täysikäiseksi
- Kaverit on alkanut täyttämään 18v
- Kokeilivat itse, eksistentiaalinen kriisi
- Korona
- Korona ja baarien kiinni oleminen
- Korona ja tekemisen puute
- Kosk
- Koska karvainen pippeli
- Koska kaverit
- Koska me ei olla enää lapsia.
- Koska täytimme viime vuonna kaikki 18-vuotta, joten saimme alkaa laillisesti ostaa alkoholia itse.
- Koska välillä voi pitää hauskaa päihtyneenä
- KvI
- Kännit joka vkI
- Lukiossa melkein kaikki juo, joten kaikki hyväksyy sen aika lailla
- Lähdin parisuhteesta, jossa toisen osapuolen suhtautuminen alkoholiin oli täysin kielteinen. Löysin uusia ystäviä ja huomasin, että alkoholia voi käyttää myös turvallisesti ja järkevästi.
- Lähestytään täysi-ikäisyyttä jolloin tuntuu että alkoholia voi jo käyttää
- monet ystäväni ovat ns juoppoja vaikkeen itse juo, ja olen sitä kautta oppinut kokemaan alkoholin käytön vähemmän tabooksi
- Muiden painostus
- Mä en tosiaa tiää
- Ne kasvaa isoksi ja haluaa testata
- Normaalia
- ok
- Oman pahan olon purkaminen
- On hauskaa juoda viinaa
- Opiskelija elämä, bileet
- Rulee hyvä ole ja unohtaa murheet
- Saatavuus helpottuu, some

- Se on mahtavaa
- Se riippuu ryhmästä mutta jotkut hyväksyvät sua jos juot alkoholia
- Sillä olen täysi-ikäinen, ja niin ovat myös lähipiirini kaverit, perhe, jne.
- Socialinen ymmärrystä
- Stressaa, masennus
- Täysi ikä
- Täysi-ikäisten määrä kaveriporukassa lisääntynyt vuosien varrella
- Täysi-ikäistyminen
- Täysi-ikäistyminen kaveriporukassa
- Vanhemmen ja muiden käyttö, käyttö silti vähäistä ja harvinaista
- Vanhemmilla erittäin kielteinen asia mutta kaverien kanssa sitten helpompaa istua iltaa muutaman oluen kanssa
- Vanheneminen
- Varmaan ikä
- Varmaan vanheneminen
- yleistymisyys kaveriporukoissa

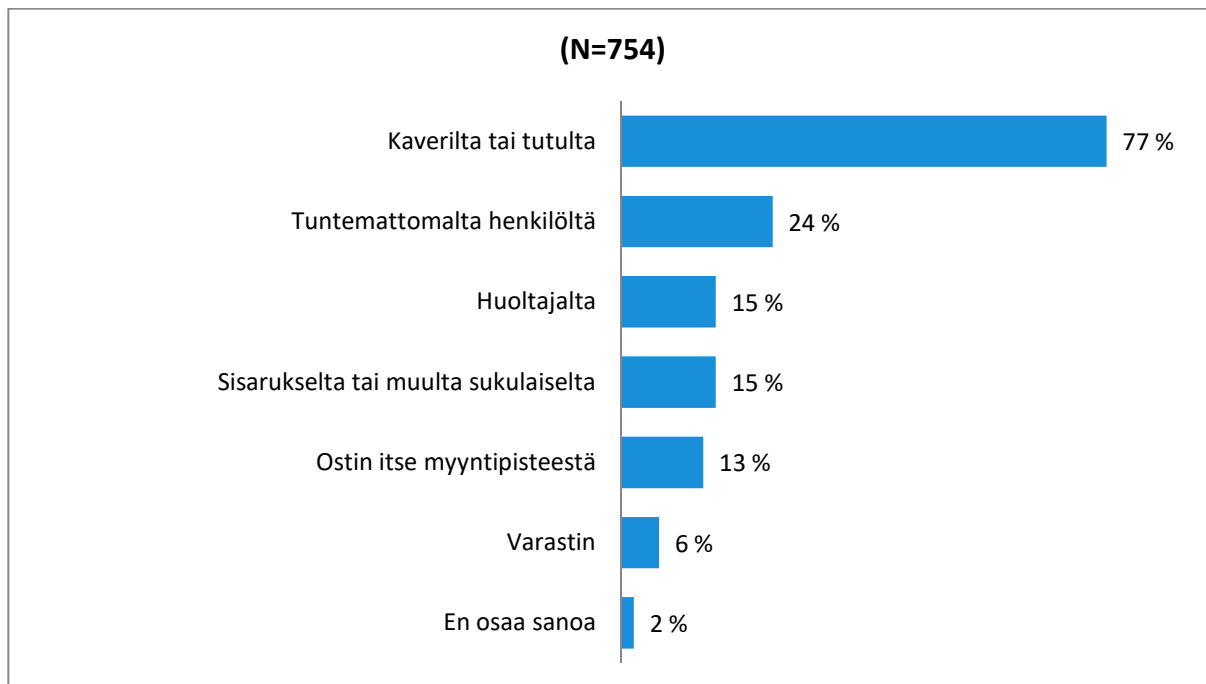
4.5. Onko alle 18 -vuotiaan mielestäsi helppo/vaikea hankkia alkoholia?

4.6. Oletko itse hankkinut alle 18-vuotiaana alkoholia?

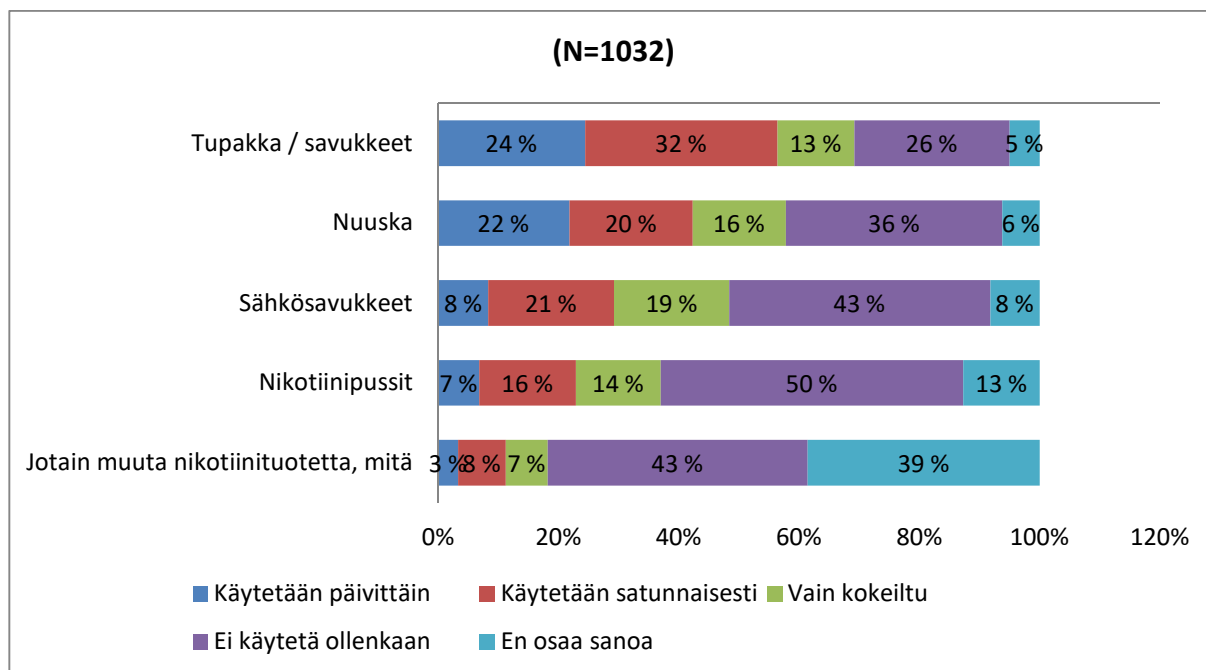

4.7. Mitä kautta olet hankkinut alle 18-vuotiaana alkoholia?

5. Nikotiinituotteet

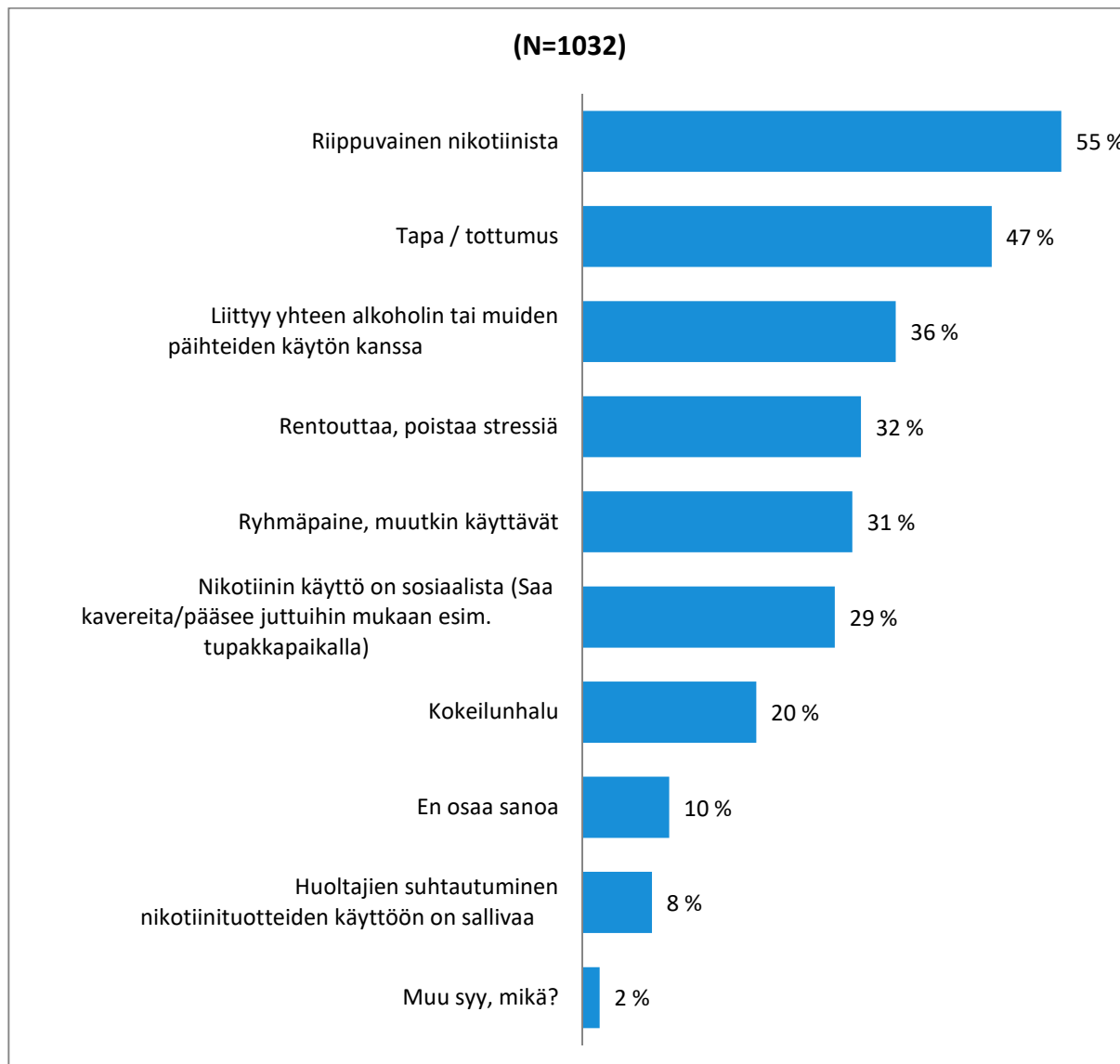
5.1. Minkä verran omassa kaveri-/ystäväpiirissäsi käytetään nikotiinituotteita?

Jotain muuta nikotiinituotetta, mitä

- Ei midii
- Ei mitää
- Ei mitään
- Ei mitään
- ei ole
- ei oo
- En
- en mitään
- En mitään muuta
- En tiedä
- En tiedä
- en tiedä
- En tunne muita
- evugyyufgweoyib rlvugsuovyr
- ht ds
- huume
- huume
- Huumeet
- joi
- Jotain
- juu
- juu
- juu
- Kannabis
- Kannabis
- Kannabis
- Lössi
- Moi
- Nikotiinipurukumi ja muut korvaustuotteet
- Nikotiinilaastari
- Nikotiinipurkka
- Nikotiinipurkka
- Nikotiinitabletit
- Nuuska
- Nuuska
- Nuuska
- Nuuska
- Nuuska
- Sikari
- Sikari
- Sikari
- Sikarit
- Sikarit
- Sikarit
- Snus
- Suihke
- Sätkä
- Sätkä
- Tupakka
- tupakka
- Tupakka
- Tupakka
- tupakka
- Vape
- Venäläinen nuuska
- Viina

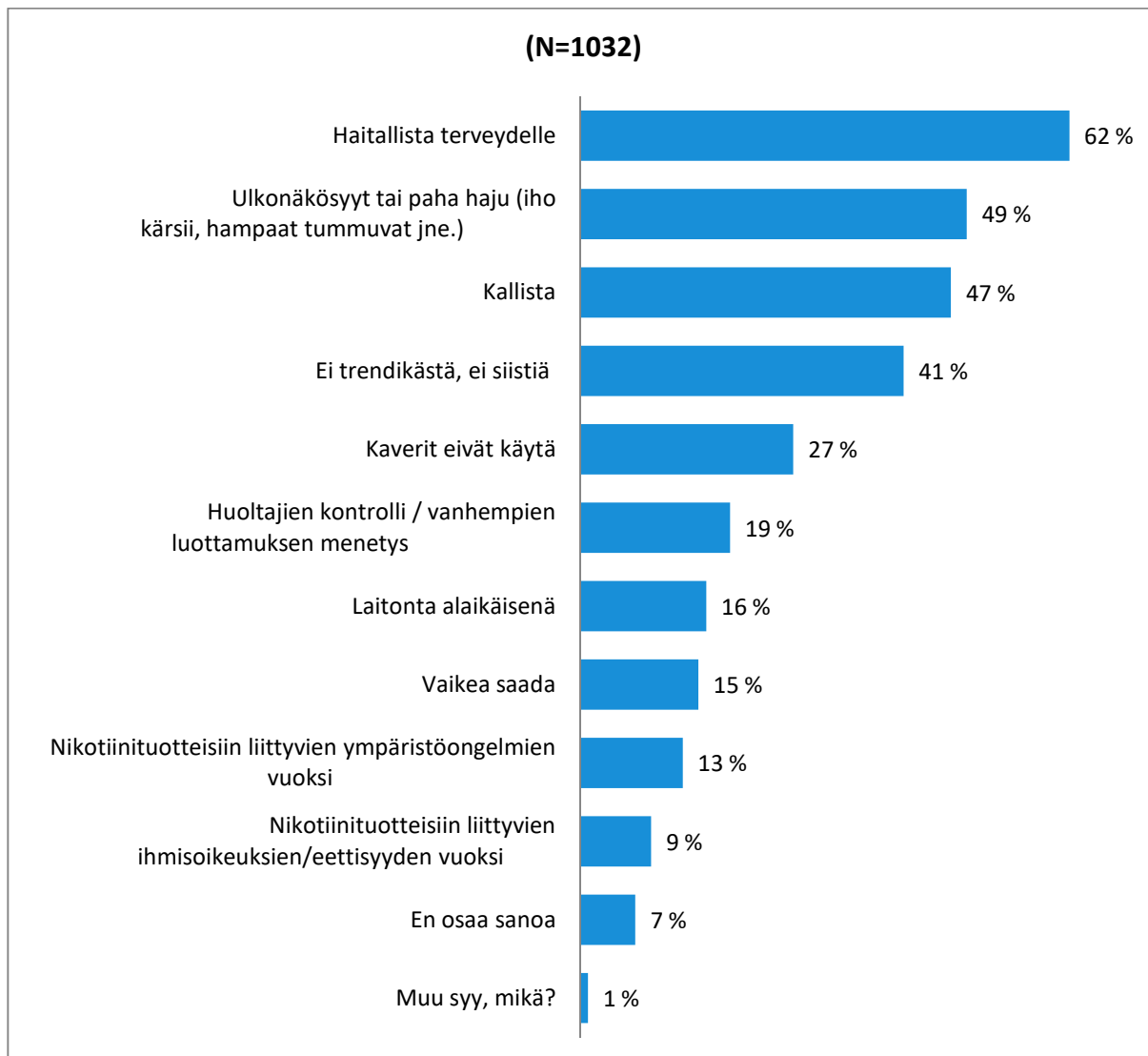
5.2. Miksi ikäisesi nuoret käyttävät nikotiinituotteita?

Muu syy, mikä?

- Liittyy imagoon, tyyliin, statukseen, minäkuvaan, ulkonäköön, someen, ehkä jopa taitelijuuteen.
- No varmaan haluavat lopettaa tupakoinnin
- Ns hupikäyttö
- ollakseen kovia jätkiä
- Vanhemmat käyttää

5.3. Entä miksi ikäisesi nuoret eivät käytä nikotiinituotteita?

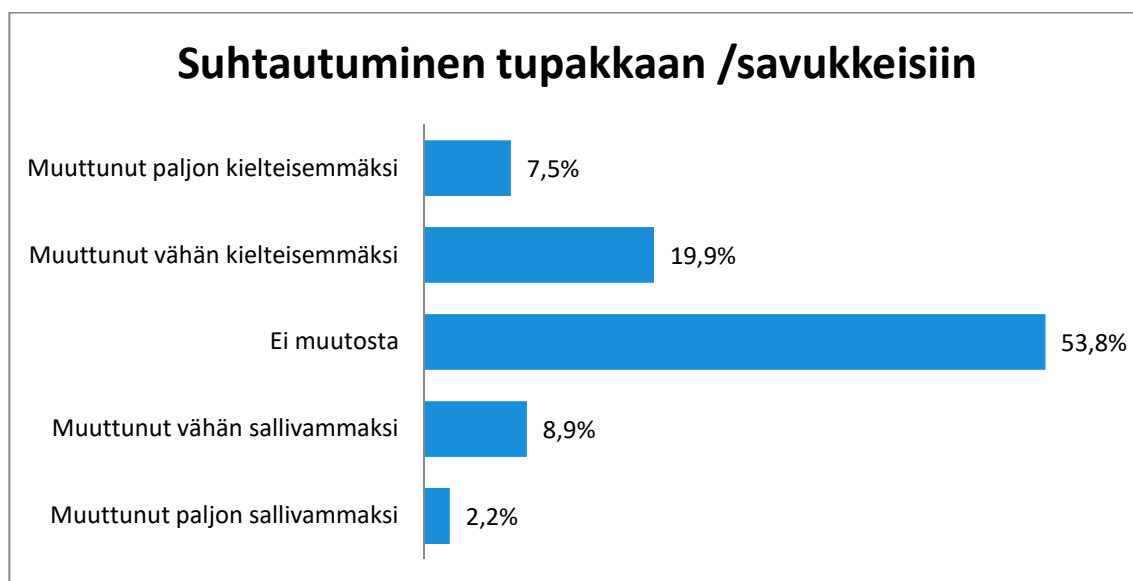

Muu syy, mikä?

- Ei kiinnosta
- Maistuu pahaal
- Tupakasta tuleva huono olo, ympäristön paine lopettaa
- Ulkona on kylmä

5.4. Onko suhtautuminen nikotiinituotteisiin muuttunut kaveri-/ystäväpiirissäsi viimeisen vuoden aikana?

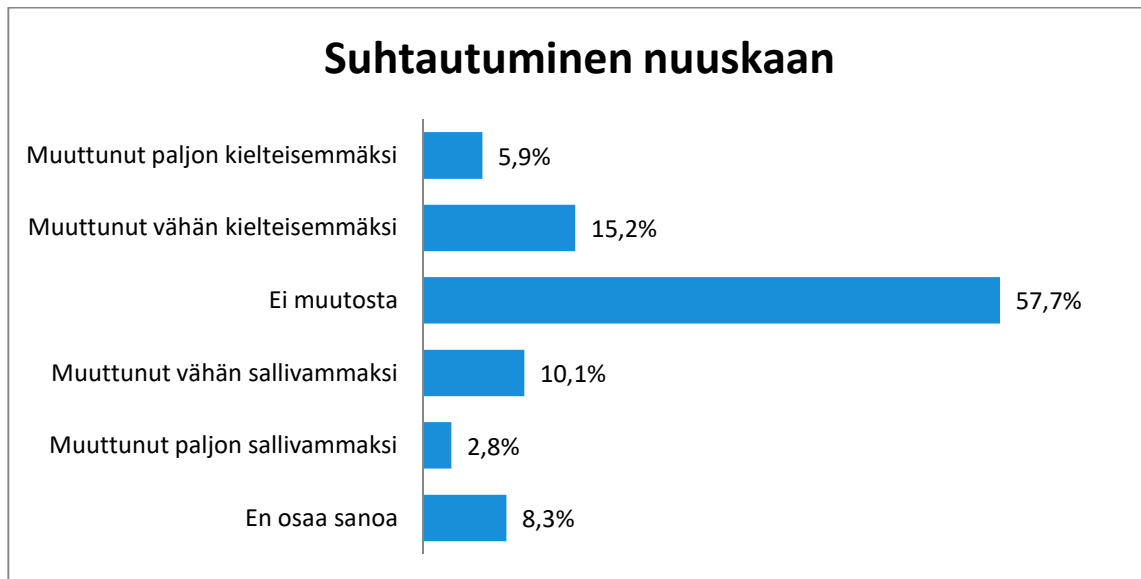
Miksi näin? Kerro avoimesti mikä siihen vaikuttaa?

Muuttunut paljon kielteisemmäksi

- turhaa
- Aiheuttaa paljon terveyshaittoja sekä kustannuksia yhteiskunnalle
- Bj
- Ei halua enään polttaa
- Ei mitään järkeä koko touhussa
- Ei ole järkeä
- Ei ole terveellistä
- En kestä sitä hajua/makua, kallista, pelkään syöpää läheisen syöpäkuoleman takia (ei liittynyt tupakointiin)
- En osaa sanoa
- En pidä hajusta ja aiheuttaa sairauksia
- En ymmärrä ollenkaan.
- gt n
- Haju ja terveys
- Haju, terveys
- Hinnat kallistuu
- huomasimme ettei kannata käyttää
- Itselleni terveys on tärkeää ja myös ulkonäkö, haluan että hampaani voivat hyvin enkä haise pahalle. Vihaan tupakoijia, siitä syystä miten väliinpitämättömiä nämä ihmiset ovat ja kuinka he roskaavat ympäristöä ja luontoa.
- Ju
- Kallista ja epäterveellistä
- Kaverit ja vanhemmat
- Koska en halua pilata elämää
- Koska pyöly
- Maistuu pahalta
- Niiden terveyshaitat
- ok
- Olen lopettanut itse tupakoinnin niin savu häiritsee ja ärsyttää enemmän
- Pahaa
- Perheen perustaminen ja tupakan kallistuminen
- Päihteet ei tee hyväksi
- Se ei ole terveellistä
- Se on epäterveellistä
- Se vain on muuttunut
- Terveystieteiden haittojen takia
- Terveystieteiden tullut esille
- Terveystieteiden ja muiden huomioonottaminen (haju).
- terveyssyyt, ympäristösyyt
- Tuoakka on vakava ja vanhojen ihmisten terveyshaitta
- Tupakka on kallista
- Tupakoinnin terveyshaitat on tullut paremmin selville.
- Tupakointi vähenee kokoajan ja on muutenkin typerää ja kallista
- Valtion terveyspropaganda
- Vihaan tupakkatuotteita ylikäiken. Aiheuttaa riippuvuuksia ja hajuhaittoja

Muuttunut paljon sallivammaksi

- Bggngn
- E
- Ei muutu
- Emt
- H
- Ikä
- Ikä
- juugjh
- Kaverit täyttää 18v
- koukussa
- Koulu
- monet käyttävät sitä ja olen oppinut sietämään sitä, kokeillutkin on tultua mutten putänyt
- ne
- siihen vaikuttaa raha ja wndihcbrhiuf

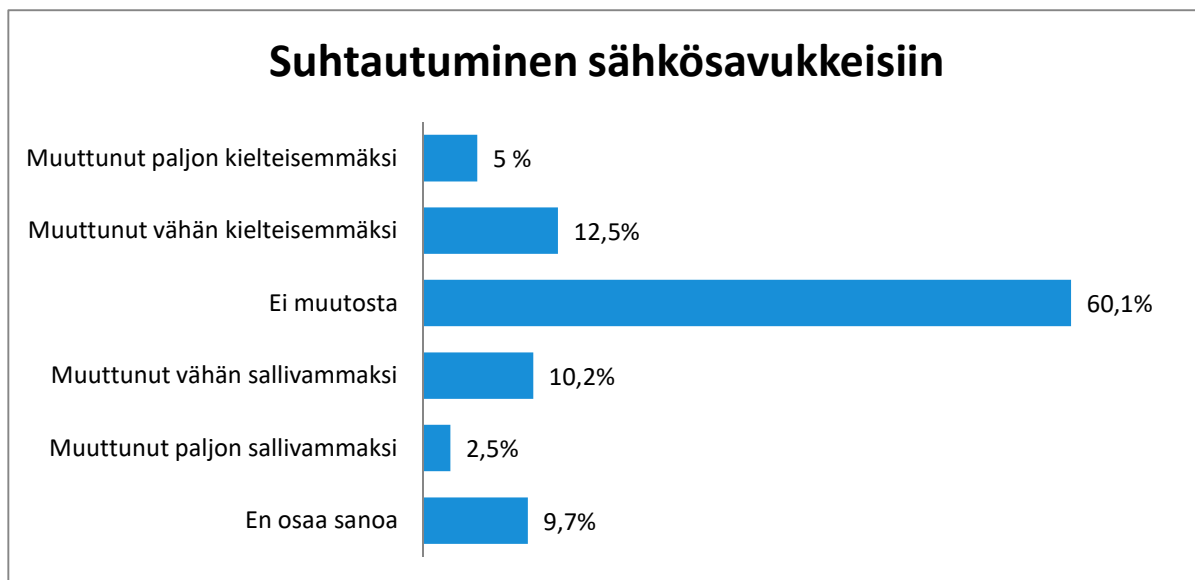
Miksi näin? Kerro avoimesti mikä siihen vaikuttaa?

Muuttunut paljon kielteisemmäksi

- Ei hyvä asia
- Ei ole terveellistä
- En nää nuuskaamista todellakaan järkevänä
- En oo ollu nuuskaajien ympäröimänä.
- En osaa sanoa
- Haisee
- Haitaksi terveydelle
- Haitat
- Halu elää terveellisesti
- huomassimme ettei kannata käyttää
- Hv
- Hyi vittu
- Kavereiden vointi on huno enkä itse halua siltä näyttää
- Koska haluan elää
- Nht
- Nuuska on ällöttävää
- Nuuska on ällöö
- Nuuskaamisen terveyshaitat ovat tulleet paremmin selville
- ok
- Paha maku
- Paskaa
- Pilaa ylähuulen
- Sama kuin edellinen
- Sama syy
- se mitä nuuska tekee esim ikenille
- Terveydelliset vaikutukset ja haju
- terveyssyyt
- turhaa
- Vihaan nuuskan hajua ja sitä mitä se tekee ikenillä. Vihaan nuuskan käyttäjiä siitä syystä miten väliinpitämättömiä nämä ihmiset ovat ja kuinka he roskaavat ympäristöä ja luontoa.
- Ällöttävää.

Muuttunut paljon sallivammaksi

- Ei niin vakava terveyshaitta ja ei haise
- en tiedä
- gfhgj
- Ikä
- ikääntyminen
- Iän myötä
- Joo
- juu
- Kaverit käyttää
- Koska kaverit on käyttänyt paljon ja mielummin nuuska kuin tupakka.
- Kuulemma nuuska on parempi vaihtoehto kuin tupakka
- Miksi näin? Kerro avoimesti mikä siihen vaikuttaa?
- Muoti-ilmiö. Ja koska tupakointi on tehty vaikeaksi, mutta nuuskaaminen taas on helpompi toteuttaa missä vain.
- Nuuskan avulla pääsin eroon tupakasta, eikä se ole mielestäni yhtä vaarallinen kuin tupakka
- Saatavuus ja se että jokain käyttää sitä ympärillä.
- Se koetaan parempana vaihtoehtona tupakalle

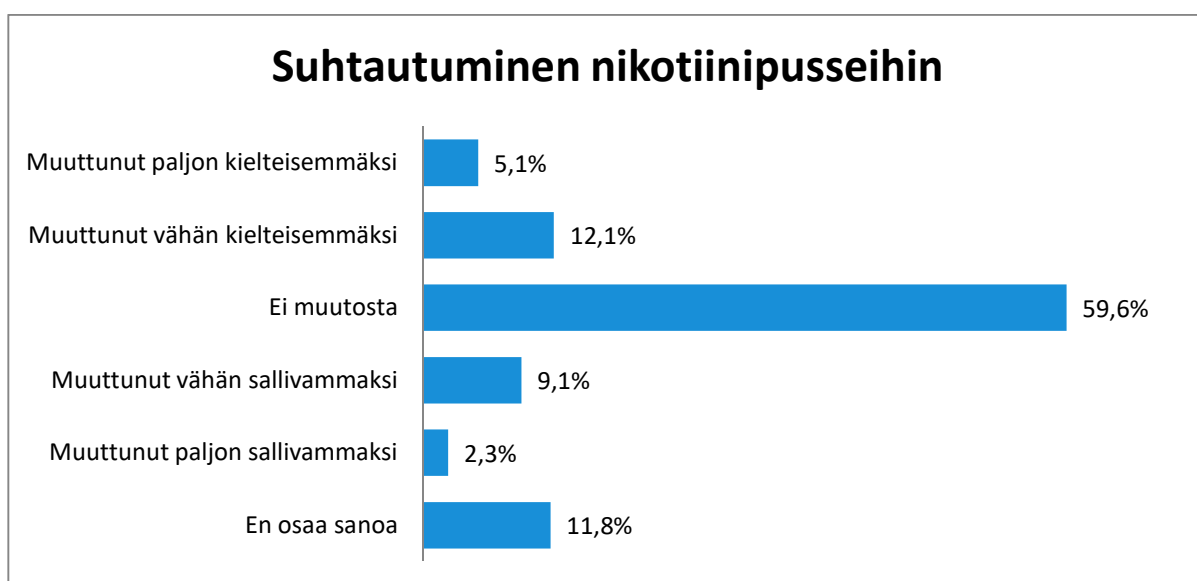
Miksi näin? Kerro avoimesti mikä siihen vaikuttaa?

Muuttunut paljon kielteisemmäksi

- "Joo
- En halua kokeilla koska siihen jää koukkuun ja vaikea lopettaa
- En isää sanoa
- En tii
- H
- huomasimme ettei kannata käyttää
- Huono
- Mcn
- nojuu
- ok
- Pelleä touhua
- Sama kuin edellinen
- Se on toki paljon terveellisempi valinta mitä normaali tupakka mut ei oo silti terveellistä
- Terveys vaikutukset
- turhaa
- uutiset sähköisen haitoista kuten öljyiset keuhkot jne.
- Vaikea saada

Muuttunut paljon sallivammaksi

- Ei ajatella vaaroja
- en tuedä
- Hyvää
- ikääntyminen
- Iän myötä
- jhghj
- joo
- Koaksa sähkö
- käyttö on yleistynyt
- Maistuu
- Maistuu hyväl eikä vaikuta nii
paljo ku rööki
- Sähkö rööki on ehkäpä turvallisin
ja vähiten haitallinen
- Sähkötupakan ajatellaan olevan
turvallista.
- Sähkötupakan käyttö on
yleistynyt
- Yleisesti, koska kaikki käyttää

Miksi näin? Kerro avoimesti mikä siihen vaikuttaa?

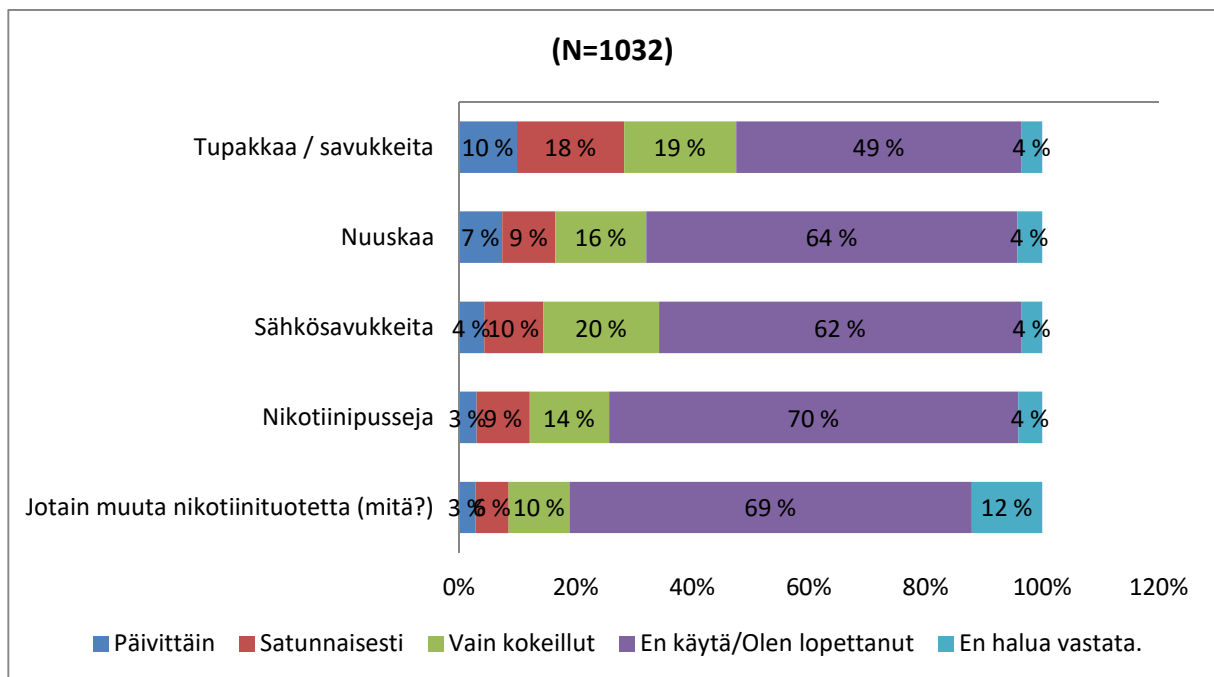
Muuttunut paljon kielteisemmäksi

- Ei oo parempi ku nuuska
- En nää järkevänä
- En osaa sanoa
- En vaan ymmärrä.
- F
- Hf
- huomasimme ettei kannata
käyttää
- Huonontuntuisia
- Ihan turhakkeita
- Iskä....
- Lc
- Miksi näin? Kerro avoimesti mikä
siihen vaikuttaa?
- ok
- On tyhmää käyttää
- Paineet
- Sama kuin edellinen
- Same
- tulee ikää ja ymmärretään
enemmän
- turhaa

Muuttunut paljon sallivammaksi

- Ei mikään
- En tiedä
- gjhgjh
- Iän myötä
- jo
- juu
- Mielestäni on hyvä jos haluaa vaikka vierottautua esim nuuskan käytöstä niin käyttää nikotiinipusseja jonkin aikaa
- Nikotiinipusseit on hyvä tapa vieroittaa itsensä pois vahvemman nuuskan käytöstä
- Nikotiinipussit koetaan paremmaksi vaihtoehdoksi esim. tupakan / nuuskan tilalle. Koen itsekin asian olevan niin ja se ei ole yhtä haitallista terveydelle.
- Parempaa kuin nuuska
- Poikaystävä
- terveellinen

5.5. Oletko itse käyttänyt nikotiinituotteita viimeisen vuoden aikana?

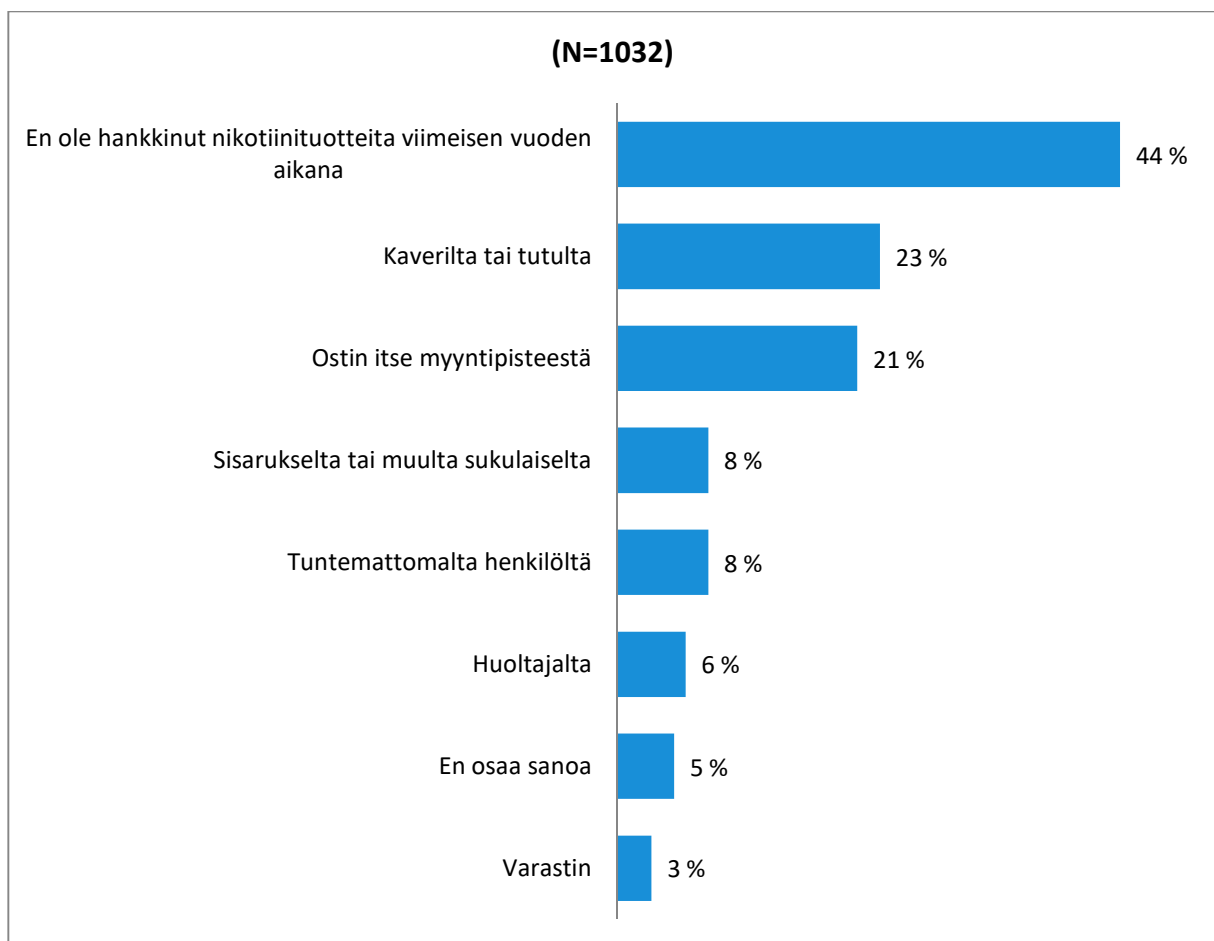

Jotain muuta nikotiinituotetta, mitä?

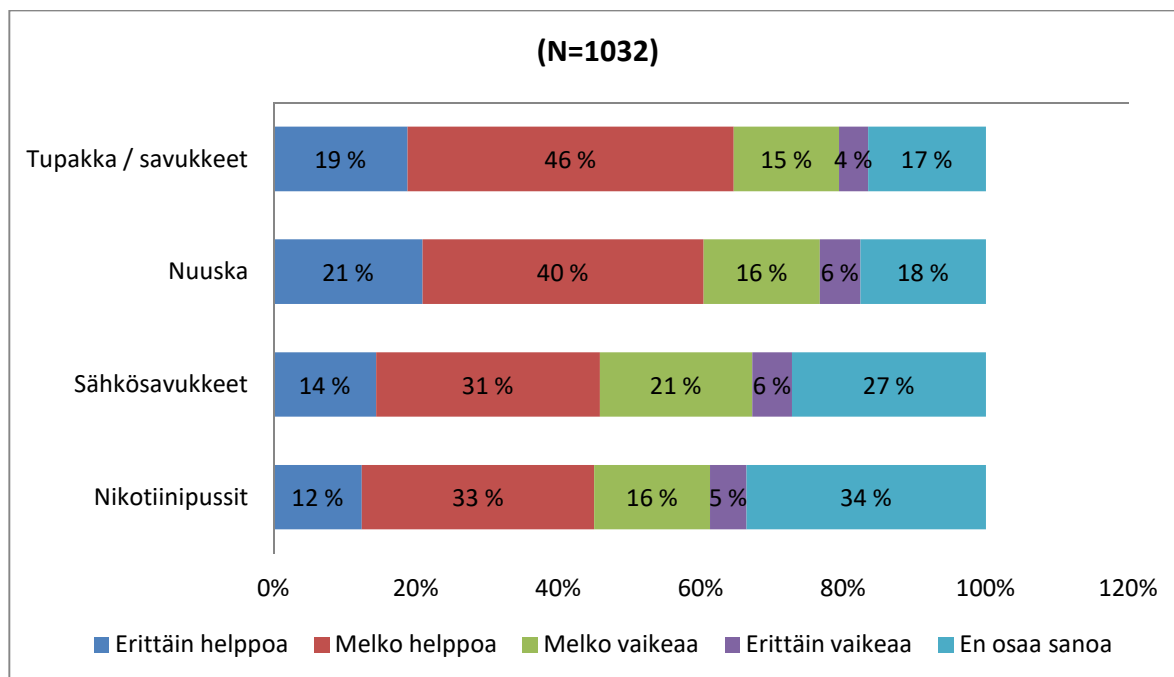
- Ei
- ei
- Ei mitään
- ei ole
- En
- en käytä
- En mitään
- En muuta
- en oikeastaa käytä mitään muuta
- En tiedä
- En tiedä
- en tiedä
- fgh
- Hasis
- Huume
- Impaan

- J
- jii
- juu
- juu
- Juu
- Kannabis
- Kannabis
- Lössi
- mh
- Nikotiini purkka
- Nikotiini purkkaa ja nikotiini pastilleja sekä nikotiini laastareita
- Nikotiinipurkka
- nikotiinipurkka
- Nikotiinitabletit
- Nuuska
- Sikari
- Sikari
- Sikari
- sähkötupakka
- Sätkä
- Sätkä
- tupakka
- Tupakka
- Tupakka
- Vape
- Viina

5.6. Mistä olet hankkinut käyttämäsi nikotiinituotteet viimeisen vuoden aikana?

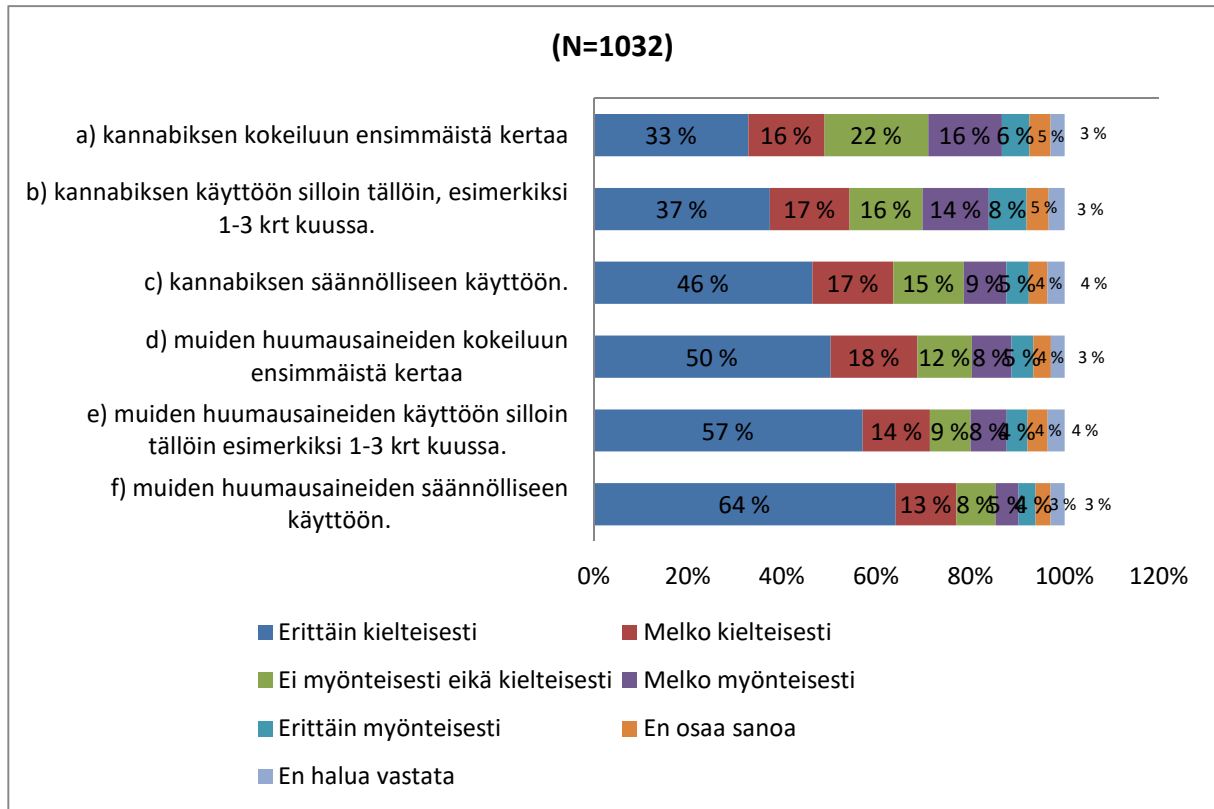

5.7. Onko alle 18-vuotiaan mielestäsi helppo/vaikea hankkia nikotiinituotteita?

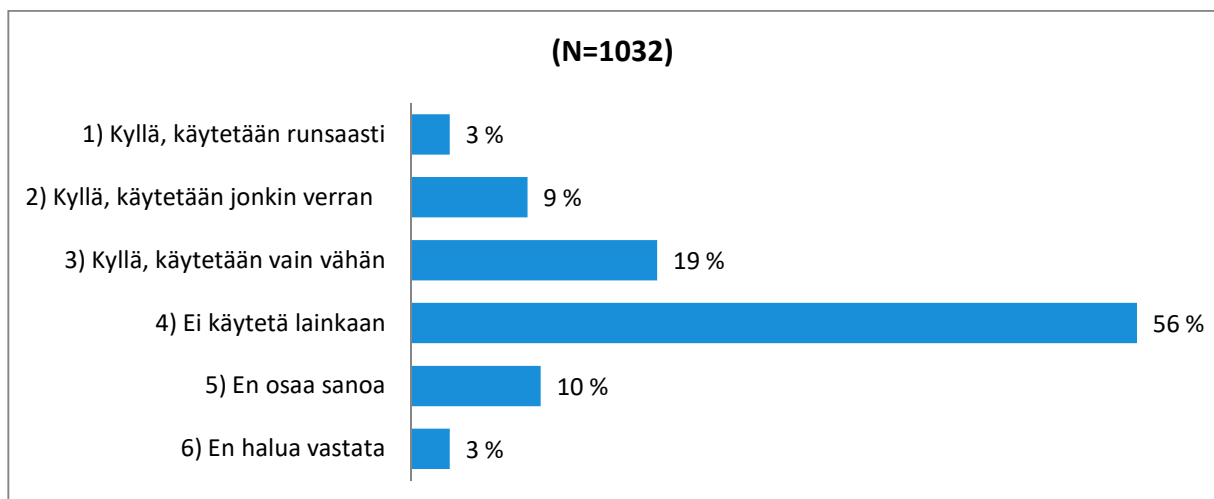

6. Huumeet

6.1. Miten suhtaudut seuraaviin asioihin?

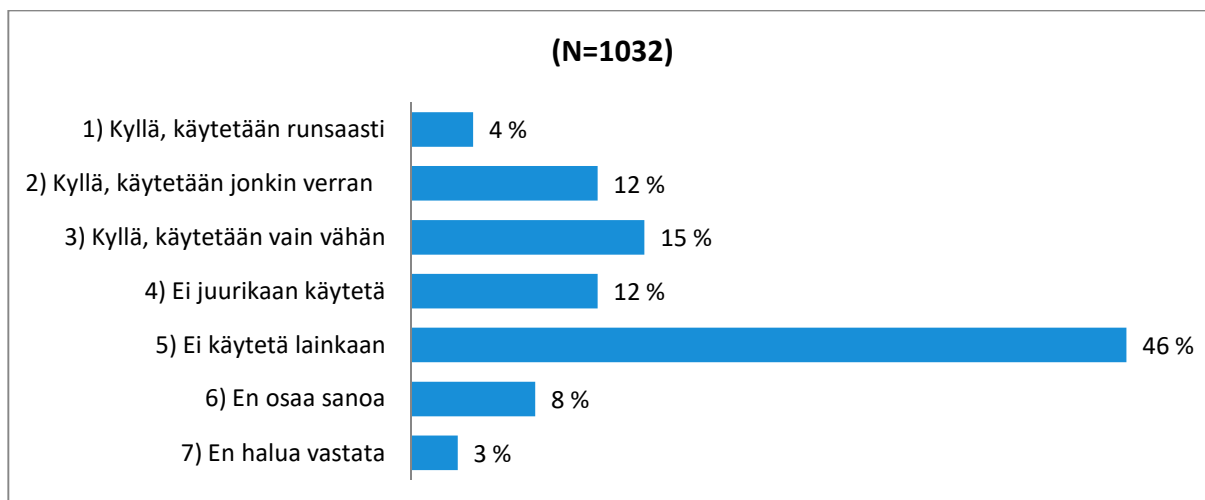

6.2. Käytetäänkö omassa ikäistesi kaveri-/ystäväpiirissäsi huumausaineita?

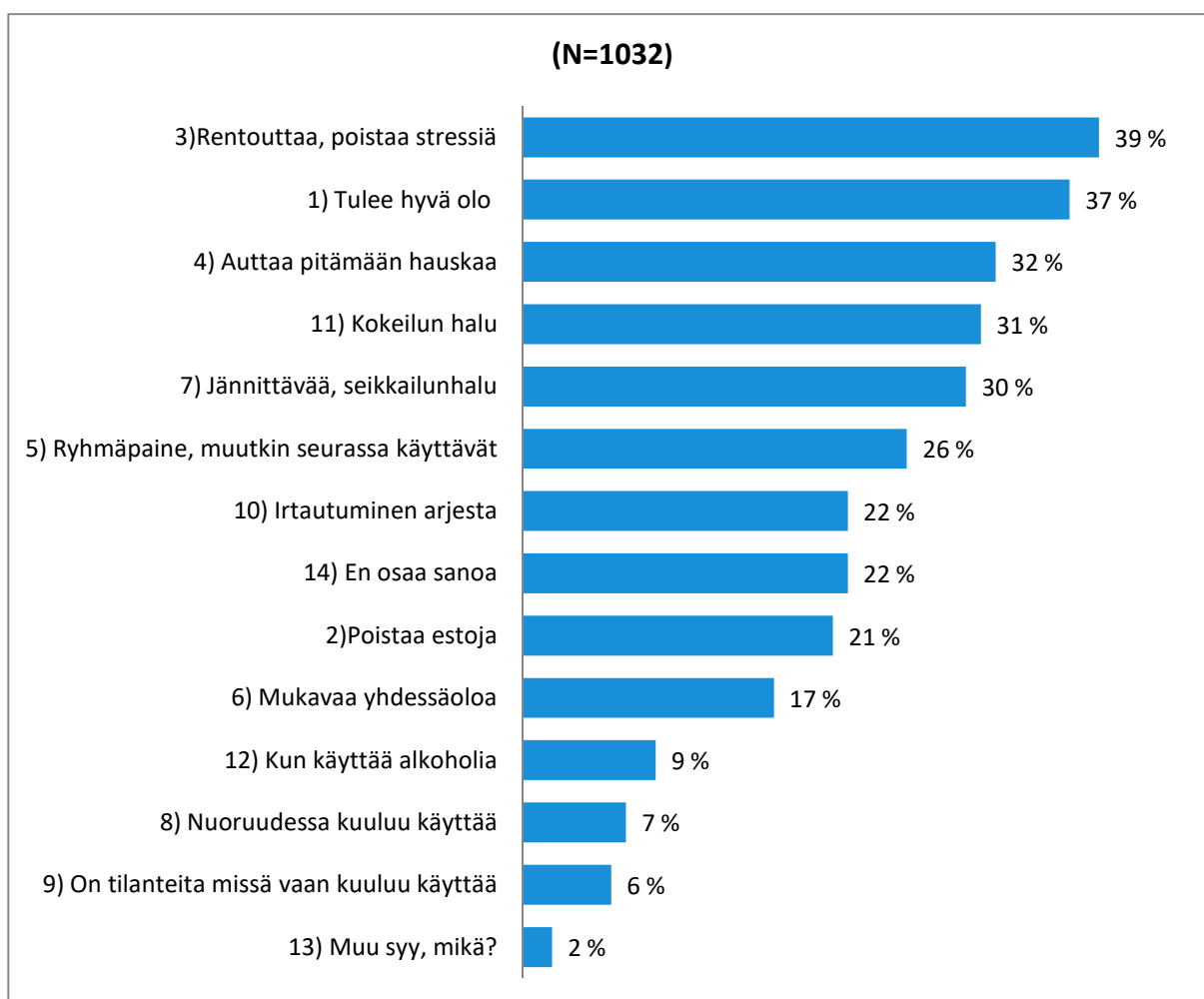

6.3. Käytetäänkö omassa ikäistesi kaveri-/ystäväpiirissäsi kannabista?

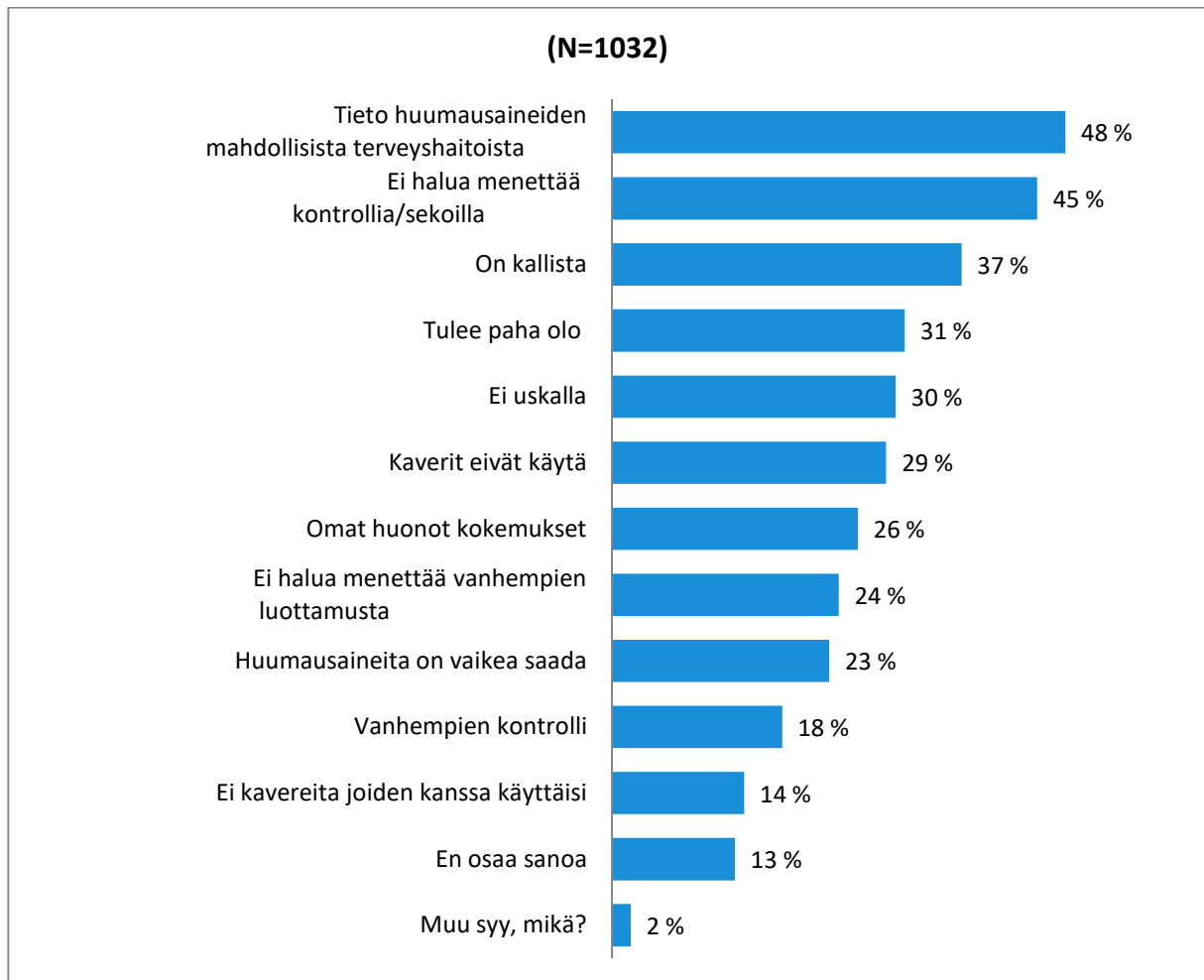
6.4. Miksi ikäisesi nuoret käyttävät huumeaineita?

Muu syy, mikä?

- Ahdistuksen hoitoon
- Alkoholin korvike
- ei käytä
- Ei läytä
- Eivät käytä
- Henkinen paha olo
- Kuukautiskivut
- Mielen terveyden hoitaminen esim psyledeeleillä
- mielen terveys ongelmat
- Moni media antaa esim. marijuanasta positiivisen/sallivan kuvan. Normalisoitunut verrattuna muihin huumausaineisiin.
- ollakseen kova jätkä
- Oma paha olo
- Poistaa kipuja
- Riippuvuus
- Terveystieteistä syistä
- Vaihtoehto alkoholille

6.5. Entä miksi ikäisesi nuoret eivät käytä huumausaineita?

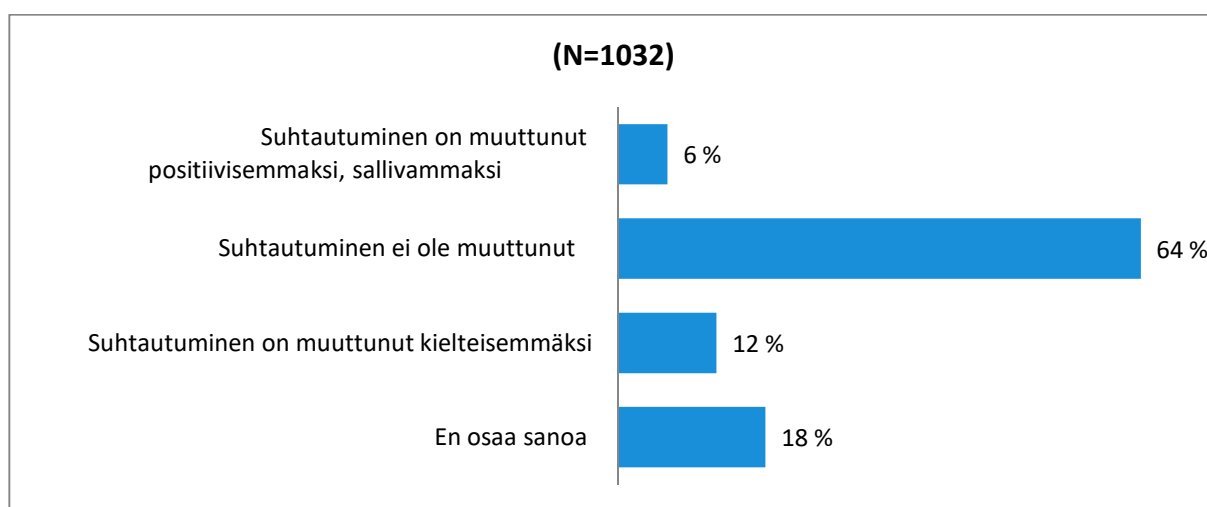

Muu syy, mikä?

- En vain halua kokeilla
- Laitonta
- Eettiset syyt; ei tietoa onko aine luotettavaa ja tukeeko

- ihmiskauppaa ostamalla laittomasti huumeita
- Ei halua
- Ei halua
- Laki.
- Laitonta
- ällöttävää
- Kaikki
- Ei kiinnosta käyttää
- Laiton
- Eettiset/humanitääriset ongelmat tuottamisessa/jakelussa
- Huumausaineiden laittomuus ja vaikutus etenkin työhön
- psykoosin laukaisun riski
- Ei kiinnosta
- Uskonnon takia
- Kaverit kieltää
- Yhteiskunnan stigma
- Laitonta

6.6. Onko suhtautuminen huumausaineisiin jotenkin muuttunut kaveri-/ystäväpiirissäsi viimeisen vuoden aikana?

Miksi näin? Kerro avoimesti mikä siihen vaikuttaa?

Suhtautuminen on muuttunut kielteisemmäksi

- Aikuistuminen
- ei ole hyväksi
- Ei sellasia kuulu käyttää...
- Ei tte hyvää
- Ei tuo lisäarvoa elämään
- Ei tuo mitään hyvää kenellekään
- Eivät halua
- Emt
- Emt
- en halua
- En halua jäädä koukkuun
- En halua menettää kontrollia kaikesta
- En osaa sanoa
- En osaa sanoa
- En osaa sanoa
- En tykkää huumeista

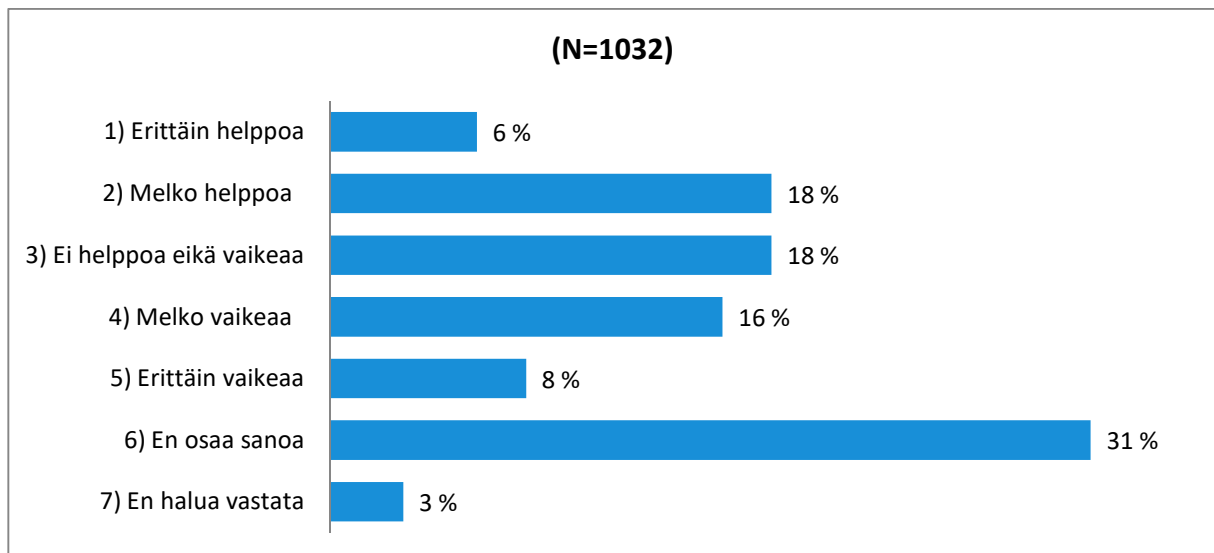
- Entiiä
- Haitoista on kerrottu paljon
- Huonot kokemukset. Esimerkiksi vaaratilanteet, huono olo, huonot valinnat huumausainetta käytettäessä. Myös vanheneminen vaikuttanut, kun on kasvanut henkisesti.
- Huumausaineet ovat erittäin haitaksi nuoren terveydelle
- Huumeet koukuttaa ja ajaa ihmiset väärille poluille
- huumeet on huono asia
- Huumeet ovat vaarallisia
- huumeet pilaavat esim hampaat ja muutenkin terveyden
- i
- Ikä on muuttanut ihmisiä
- Ju
- Ju
- Kaverini ja minä olemme aina olleet huumeiden vastaisia
- Kaverini käytti aiemmin säännöllisesti (kannabista), joka vaikutti meidän ystävuussuhteeseemme, koska en itse käytä enkä salli säännöllistä käyttöä.
- Kaverit kieltävät toisiaa käyttämästä koska se ei ole ok
- Koska laitonta
- koulussa on opetettu sen haittoja
- Lukenut mitä käynyt huumausaineen alaisena
- lukiolaistaäetei
- Monet lopettaneet käytön ja sitä kautta suhtautuminen muuttunut
- Ne eivät vaan ole meidän ajatusmaailmaan sopivia
- niin moni käyttää nykyään ja se on kauheaa
- Niin se vain on
- Olemme vanhentunut ja olrme viisastunut
- Ongelmia
- Se tuhoo aivoi
- tajunnut niiden vaarat
- Tiedetään niistä enemmän
- Tieto huumausaineiden vaarallisuudesta on yleistä mutta on yhä tyyppejä jotka haluavat kokeilla. Onneksi nämä tapahtuvat kuitenkin valvotummin kaveripiireissä kuin aiemmin on ollut.
- Tieto niiden vaarallisuudesta on kasvanut
- turhaa
- Tutuilla on pahoja huumeongelmia emmekä ystävien kanssa haluta joutua heidän kanssa mahdollisiin ongelmiin, kuten piilottelu ja rahan lainaaminen jne
- Tutun kuolema huumausaineen takia ,ja läheisen huumeriippuvuus
- Vaarallista

Suhtautuminen on muuttunut positiivisemmaksi, sallivammaksi

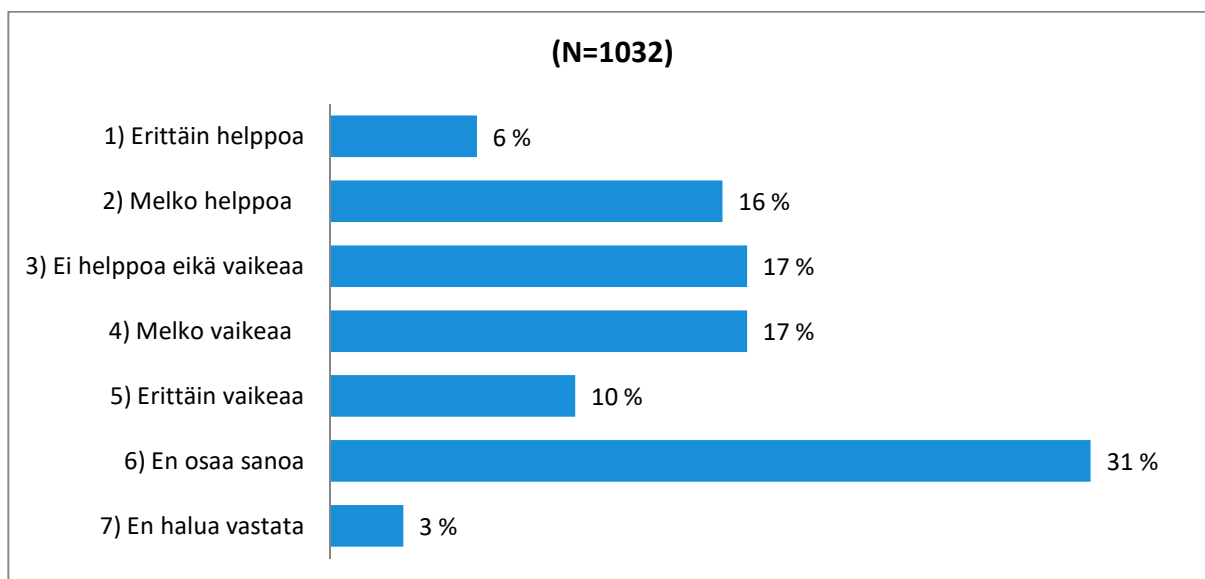
- Alkoholin myyntirajojen ja baarien kiinni olemisen vuoksi monissa tilanteissa on helpompaa saada jotain muuta kuin alkoholia
- Eb tiä
- Emt
- En osaa sanoa
- En osaa sanoa, osan mielestä esim. kannabiksen salliminen olisi hyvä juttu, en tiedä miksi. Myös yhä useampi on alkanut polttaa, joten kaikkia päihteitä kohtaan suhtautuminen on kai mennyt positiiviseen suuntaan.
- en tiedä
- En tiedä
- H
- H
- Helppo saada
- Hg
- Huumausaineiden helppo saatavuus ja tätä kautta kokeilu ja sitten käyttö. Käyttäminen vaikuttaa suhtautumiseen.
- Huumausaineista riippuu, kannabis yms on myönteisempi suhtautuminen

- Huumeet tuntuvat useissa porukoissa korvanneen alkoholin..
- ikä
- juu
- Kannabikseen vain. Koska se ei ole vaarallinen, jossakin maissa sitä käytetään lääkkeenäkin
- Kieltolailla ei olla ikinä saavutettu mitään hyvää. Nykynuoriso on sen verran itseohjautuvaa ja osaa medialukutaidon eikä usko median ja kansanedustajien tarjoamaa propagandaa jossa sota huumeita vastaan voitetaan kiristämällä kieltoja. Ne jotka käyttää, käyttää myös kieltolain jälkeen. Myös niissä maissa joissa tarjolla on kuolemanrangaistus tms. Huumeet lailliseksi, hoitopääsy on nykyiseltään lähes mahdotonta ilman että leimaudut.
- kokeilun halu, osa haluaa vaikuttaa ulospäin siistimmälle? en itse
- Kokemukset
- Koska kannabiksen käyttö on yleistynyt niin paljon ja tuntuu että kaikki ovat vähintään kokeilleet sitä.
- Maistuu hyvälle
- monet käyttävät, ja olen sitä kautta oppinut sietämään ja waanut avoimemman näkökulman ja -kannan adiaab
- Nykyaikaa se vaan on
- Nähnyt etteu pilven poltolta esim mitään kovin vakavaa tapahdu jos satunnaisesti polttaa.
- ok
- Olen itse käyttänyt kannabista kaverini kanssa eikä se vaikuttanut minuun oikein mitenkään. Muiden huumeiden kohdalla olen ehdottoman kielteinen
- Otetaan asia liian leikillä
- Päihteiden käyttö tuntuu olevan yhteiskunnallisesti ehkä hyväksytympää. Internet ja muu media myös luo positiivista ja sallivampaa ilmapiiriä.
- siitä ei ole haittoja
- Uudet kaverit

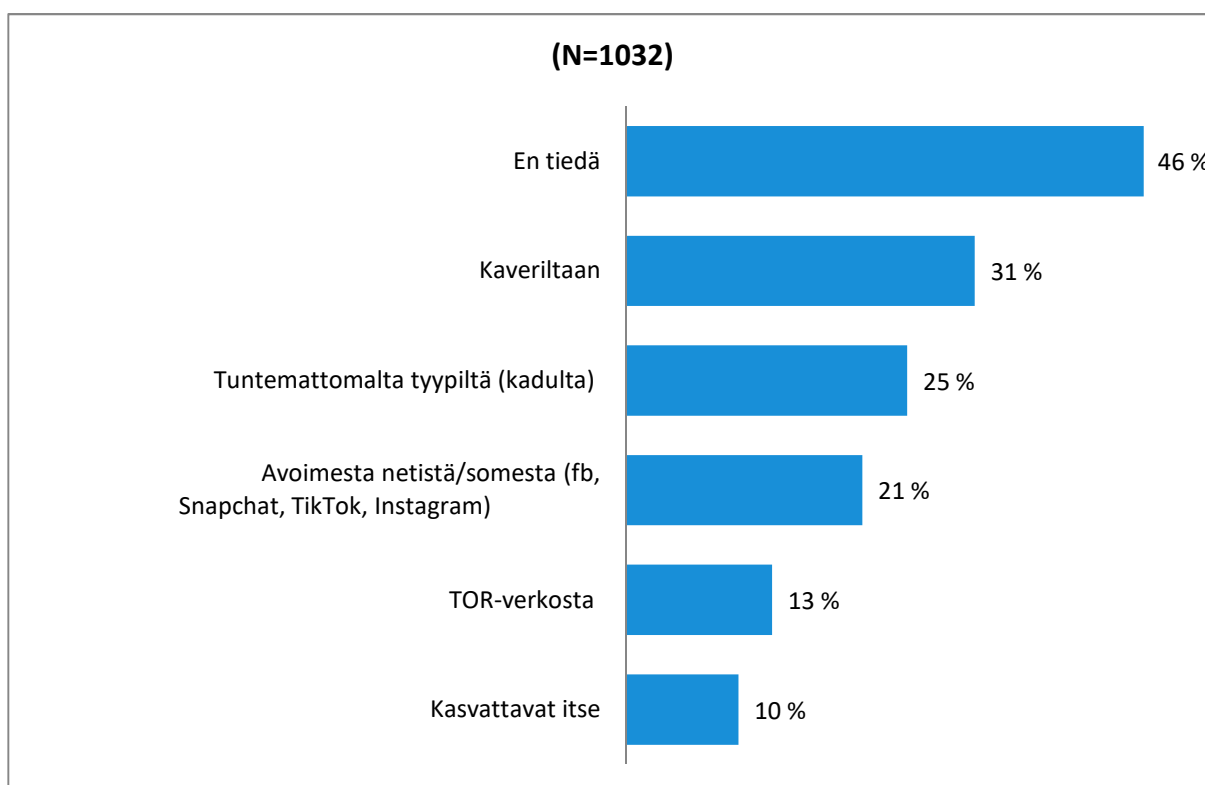
6.7. Onko kannabista mielestäsi ikäistesi nuorten helppo/vaikea saada, jos sitä haluaisi?

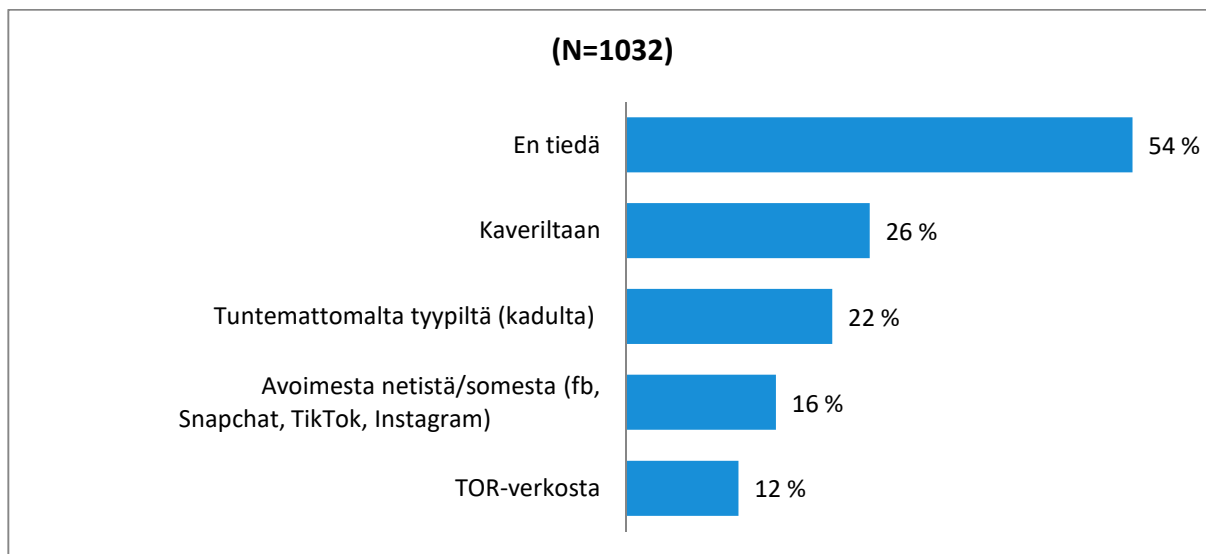
6.8. Onko huumausaineita mielestäsi ikäistesi nuorten helppo/vaikea saada, jos niitä haluaisi?

6.9. Mistä nuoret hankkivat kannabiksen?

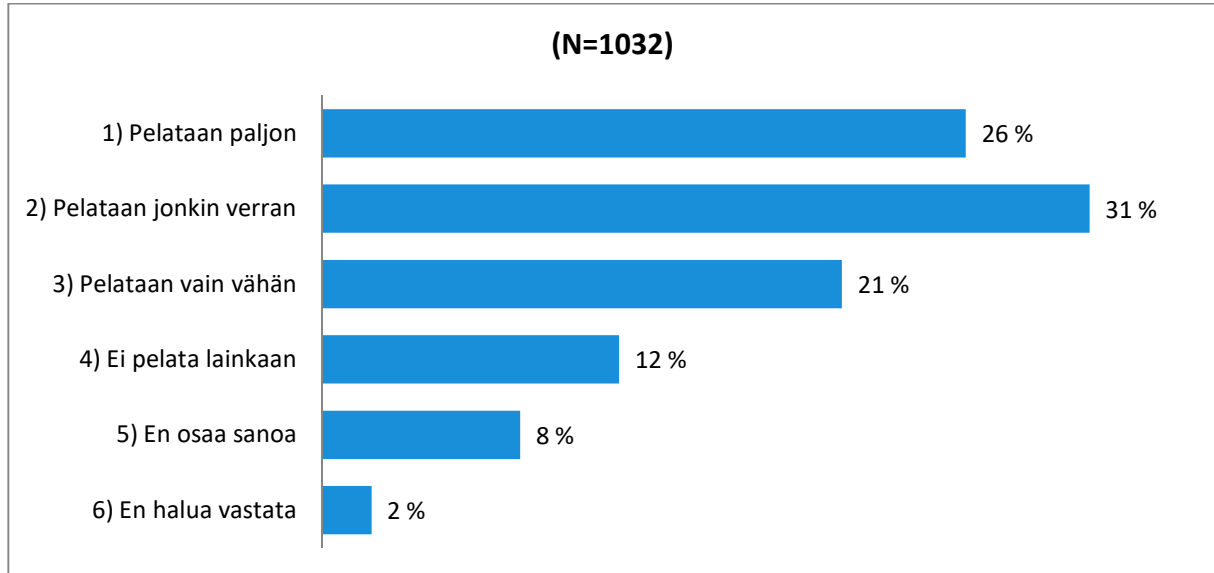

6.10. Mistä nuoret hankkivat muut huumausaineet, kuin kannabiksen?

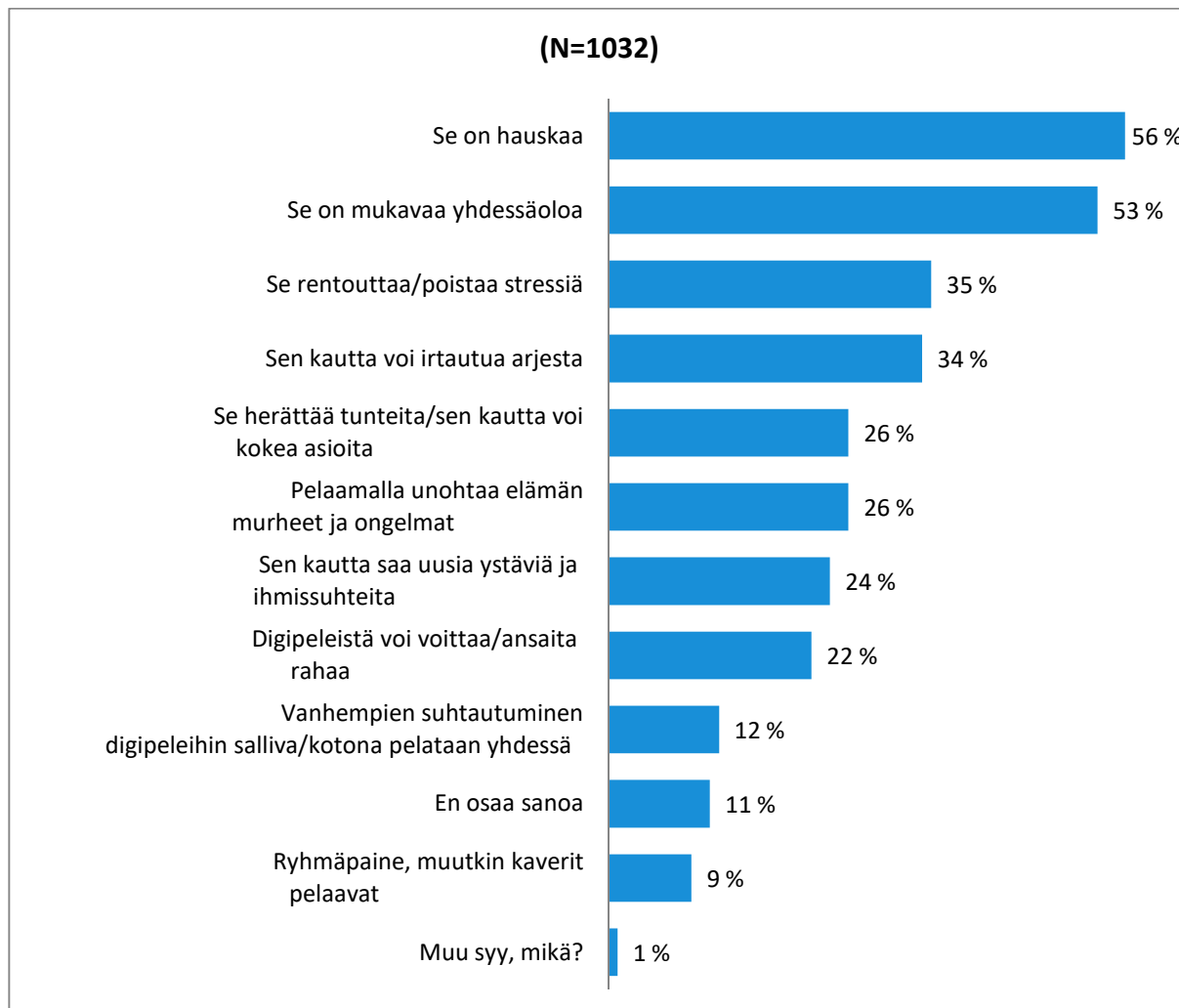
7. Digitaalinen pelaaminen

7.1. Kuinka paljon omassa ikäistesi kaveri-/ystäväpiirissäsi pelataan digipelejä?

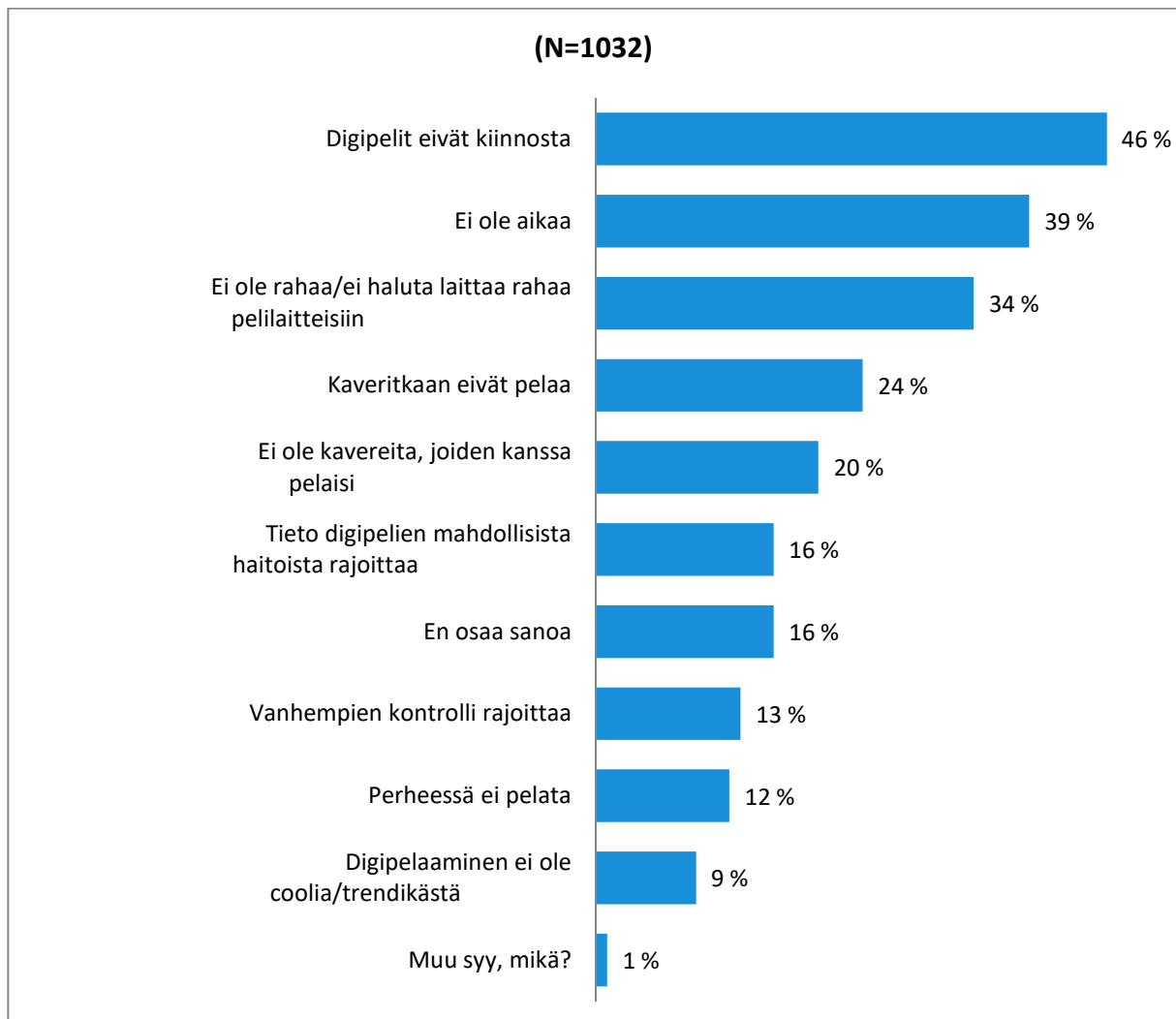
7.2. Miksi ikäisesi nuoret pelaavat digipelejä?

Muu syy, mikä?

- Haluaa esittää siistiä
- Onnistumisen tunne
- Kuluttaa aikaa
- Jotain hassua extraa joka ei stressaa, myös riippuvuus voi muodostua, mutta harvoin silti kestää pitkään.
- En tiedä mikä on digipeli

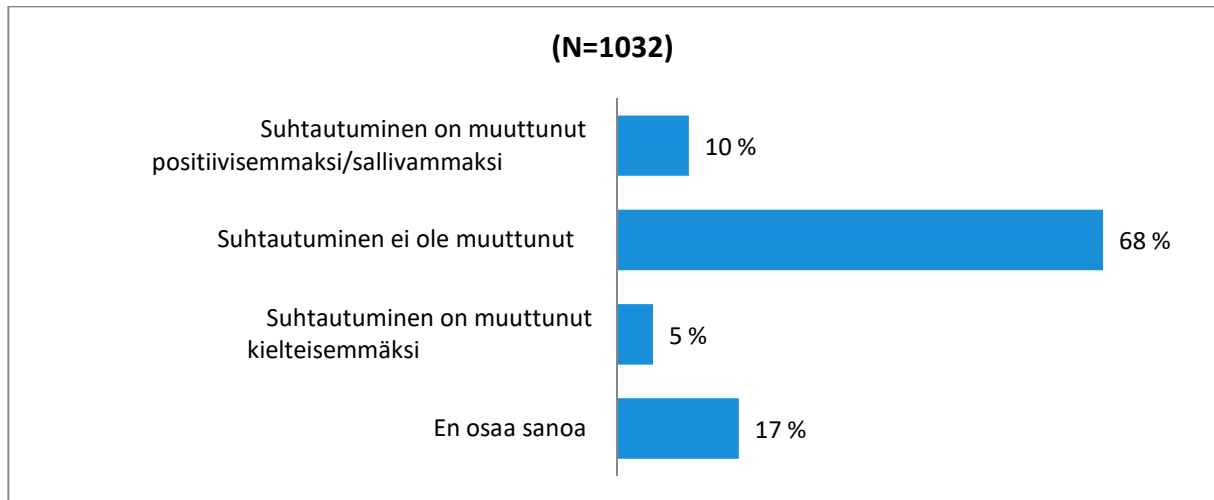
7.3. Entä miksi ikäisesi nuoret eivät pelaa digipelejä?

Muu syy, mikä?

- saattaa käydä tylsäksi
- pelaapela
- Uskonnon takia

7.4. Onko suhtautuminen digipelaamiseen jotenkin muuttunut kaveri-/ystäväpiirissäsi viimeisen vuoden aikana?

Miksi näin? Kerro, mikä siihen mielestäsi vaikuttaa.

Suhtautuminen on muuttunut kielteisemmäksi

- Emt
- En osaa sanoa
- En tiedä
- Hh
- Koska epun muna on hyvää
- Koska miks ei
- Olen nähnyt mitä peliriippuvaisuus aiheuttaa
- Peliriippuvuus
- Rahan menetys
- Samat pelit käynnissä
- Se aiheuttaa joissain ihmisissä vihanhallintaongelmia sekä riippuvuutta ja epäterveellistä syömistä.

Suhtautuminen on muuttunut positiivisemmäksi/sallivammaksi

- Bc
- E tizrö
- En osaa sano
- En osaa sanoa
- En osaa sanoa
- Ennen se oli noloa mutta nykyään siihen suhtaudutaan esim e-urheilun vuoksi positiivisemmimn
- Ensimmäinen sukupolvi jolla on nuoruudessa ollut pelikonsoli käytössä. Videopelaamista on ollut jo niin pitkään että se muuttuu myönteisemmäksi. Väestö joka ei ole kokenut videopelaamista vanhenee
- Entiiä

- E-sportsin suosio on kasvanut.
- hauskaa
- Hh
- Hienoa tekemistä
- Ikä ja kun näkee kun kaverit voittavat
- Ikä, kaverit
- joo
- Ju
- juu
- juu
- K
- Kokemukset
- Korona
- Koska digipelaaminen on hyödyllistä.
- Koska on tullut lisää kavereita pelaamaan
- Koska voi tehdä paljon ja on kivva
- Laillista kun täyttää 18
- Maistuu
- Mieheni pelaa paljon sotapelejä ja olen huomannut, miten hauskaa hänellä kavereiden kanssa on pelatessa.
- mukavaa
- Niitä on kiva pelata, pääsee irti arjesta vähäks aikaa
- Olen saanut enemmän tietoa peleistä
- On kokeiltu ja huomattu sen olevan hauskaa.
- Paljon
- Pelaamine on jees
- pelaaminen on hyvä tapa viettää aikaa ja rentoutua, kunhan kaikki aika ei mene siihen.
- Pelaaminen on yleistynyt ja siitä puhutaan enemmän. Sitä "mainostetaan" enemmän kaveriporukassa.
- poikaystävä
- Poikaystävä pelaa
- Sain konsolin
- Se että saa pelaa pitkää
- Se nähdään yleensäkin positiivisemmassa valossa nykyään.
- Se on hauskaa
- Se on mukavaa
- se on mukavaa
- Se on mukavaa
- Siksi, koska digipeleistä pidetään nykyään.
- Skkdkf
- tutustuminen uusiin digipeleihin joissa rahan käyttö ei ole pakollista. Kaverini käyttää kyseiseen peliin rahaa ja aloin myös pelaamaan peliä vaikkakin vain ilman rahan käyttöä. Nyt ymmärrän miksi kaverini käyttää siihen rahaa ja ymmärrän mitä hän siitä saa irti.
- Tykkään pelata kavereiden kansaa
- Yhdessä koetut kommellukset lisäävät hauskuuden halua

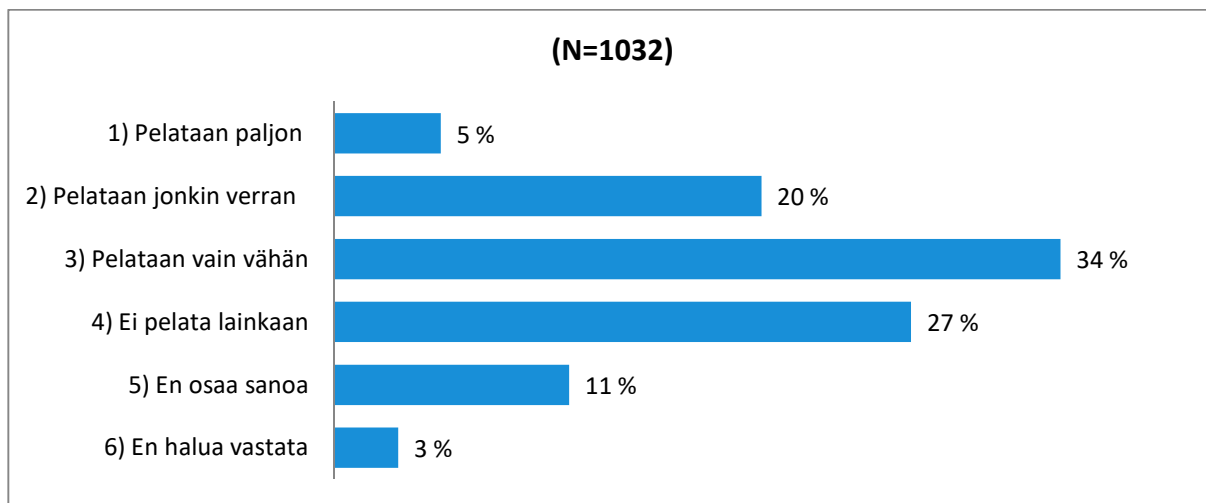
- en tiedä
- En tiedä
- en tiedä
- En tiedä
- En tiedä
- En tiedä
- en tiedä
- En tiedä
- en tiedä
- En tiedä
- En tiedä
- En tiedä
- En tiedä
- En tiedä
- En tiedä
- en tiedä
- en tiedä
- en tiedä
- En tiedä
- en tiedä
- en tiedä
- En tiedä
- en tiedä
- en tiedä
- en tiedä
- En tiedä mutta netistä varmasti on hyvin helppo ladata
- En tiedä mutta varmaa onnistuvat siinä
- En tiedä tarkkaan, varmaan latauspalveluista kuten Steam. Kaipa ainut rajoittava tekijä on että antaako vanhemmat luvan ostaa/onko nuorella rahaa peleihin.
- En tiedä tarkoitetaanko tässä esim veikkauksen tai muun firman rahapelejä. En tiedä miten alaikäiset voi pelaa. Ehkä vanhemman ihmisen puhelimella?
- En tiedä yhtään.
- En tiedä, jostain netistä varmaan tai vanhemmat ostavat
- En tiedä.
- En tiedä.
- En tiedä.
- En tiedä.
- En tiedä. Netistä kai
- En tiä
- En tiä
- en tiä
- En tiä
- en tiä
- en tiäärä
- enriä
- entiedä
- entiedä
- Entiiä
- Entiiä
- Entiä
- Eos
- Epäilen että sisaruksilta tai kavereilta saavat.
- Eri pelipalveluista
- Erillisiltä nettisivustoilta/sovelluksista koneella tai puhelimella.
- Esim pleikkarin omasta kaupasta
- Esim Steam, Epic games pelialustat. Peliyhtiöiden omat kaupat (Nintendo store, EA Origin). Vaaditaan yleensä vain sähköposti ja luottokortti tiedot.
- Esim steamista
- Esim. Pelisivuilta steam, epic games tai kaupasta
- Esimerkiksi Google Play-kaupasta, Playstation Store-kaupasta ja Gigantista.
- Esimerkiksi steam, playstation store
- Esimerkiksi Steamista
- fjhghjgh
- Fyysisistä tai digitaalisista kauppoista
- Google play
- Google Play ja muualta netistä
- Google Play Kauppa, App Store, Microsoft Store
- Google Playsta, sovelluskaupat
- Googlen kautta
- Gta
- hhjhkk
- Hyvää ajankukua
- Ihan normaalisti, mistä muutenkin
- Ihmiset käyttä cs.go,ta chestejä uhkapelinä
- ihmisiltä
- Internet
- Internetistä
- Internetistä
- internetistä
- Internetistä
- J
- J
- Jaa a
- jdjdjd
- Jfjrrir
- Joo
- Joo
- Jos tarkotetaan digipeleillä mitä tahansa peleillä niin ei se sen vaikeampaa ole kuin ladata sovelluskaupasta ilmais-/maksullinen peli ja sovellus alkaa pelaa. Outo kysymys
- Jostain netistä
- Jostain palvelusta yleensä, esim. Steam, PlayStation Network yms.
- Ju
- juu
- juu
- Jvl
- Kaiketi netistä latavaat tai tilaavat nettikaupan kautta fyysisen pelin kotiin.
- Kaikkialta
- kaikkialta
- kaupasta
- Kaupasta
- Kaupasta
- Kaupasta
- Kaupasta
- Kaupasta
- Kaupasta
- Kaupasta
- Kaupasta
- Kaupasta
- Kaupasta
- Kaupasta
- Kaupasta
- kaupasta
- Kaupasta
- Kaupasta
- Kaupasta
- kaupasta esim
- Kaupasta puhelimessa tietokoneella
- Kaupasta, netistä
- Kaupasta, netistä.
- Kaupasta?
- Kaupasta?
- Kaupoista
- Kaupoista
- Kaupoista, netistä..?
- kauppa
- Kauppa
- Kaverilta
- Kaverin kautta
- Kiek
- Kmarjeyis
- Konsolien omista kauppoista
- Konsolikaupasta
- Kännykkä apit yms
- Laittomasti netistä
- Laittomilta nettisivuilta
- Ls
- Läheiset
- Läpällä

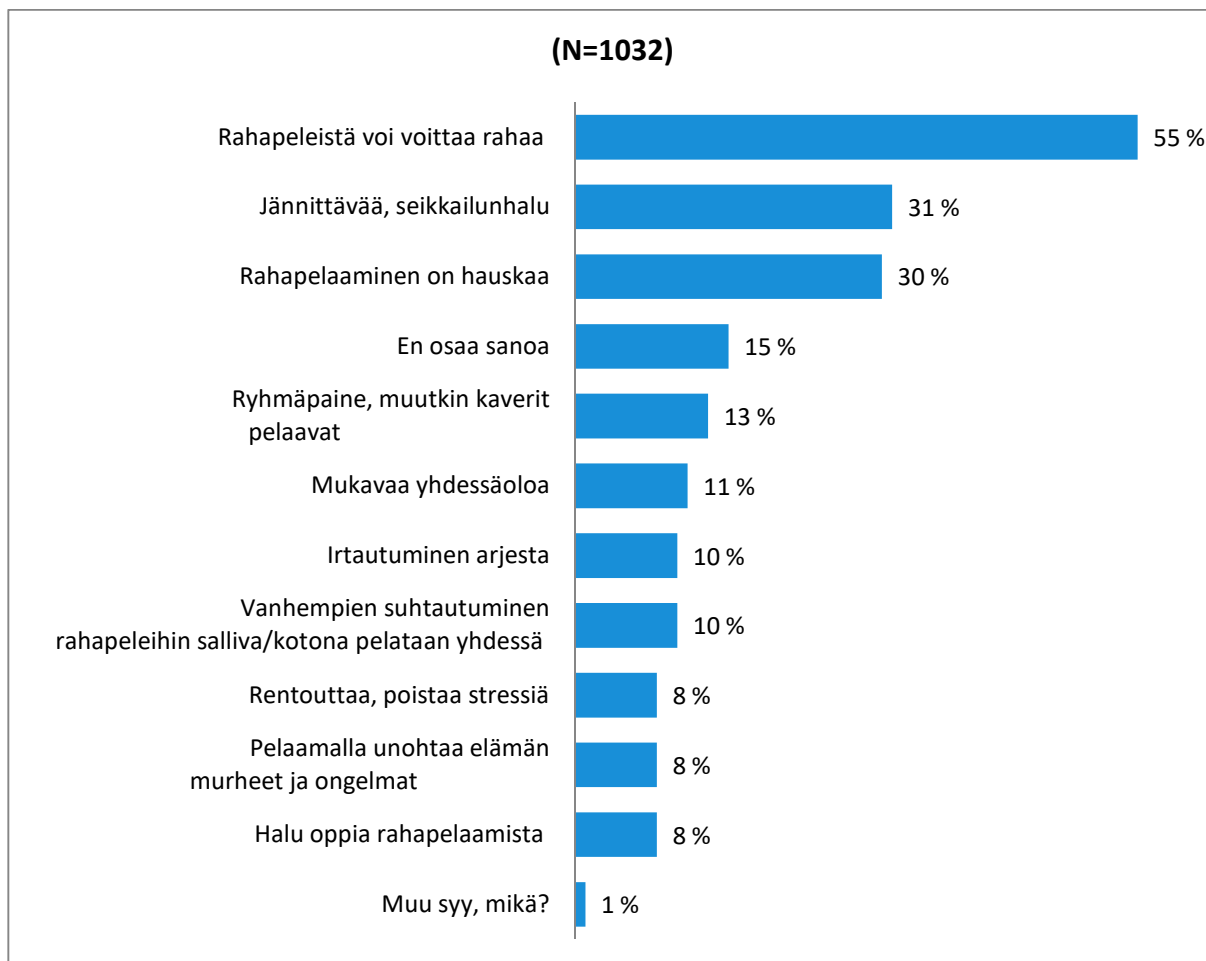

7.7. Kuinka paljon omassa ikäistesi kaveri-/ystäväpiirissäsi pelataan rahapelejä?

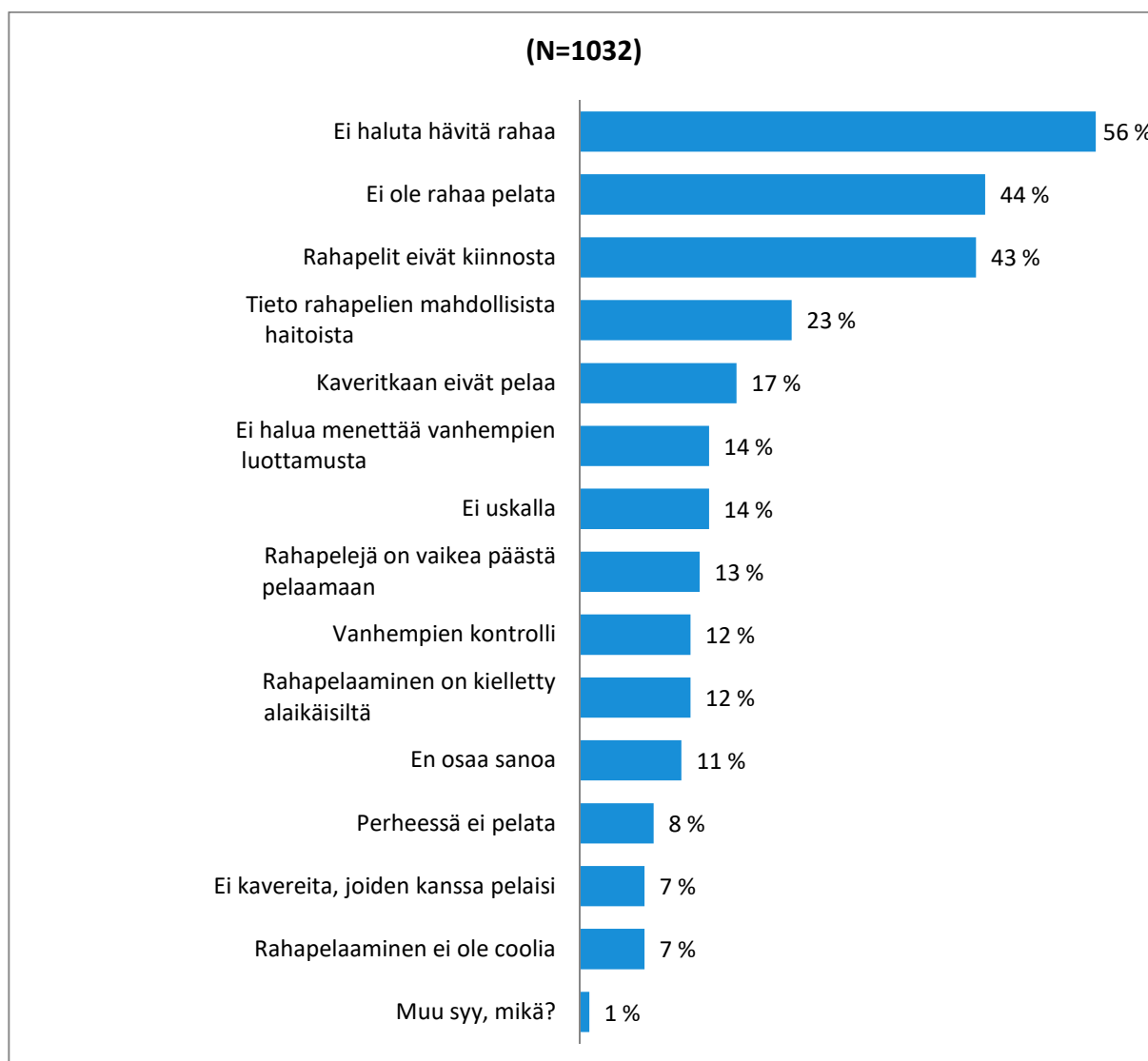
7.8. Miksi ikäisesi nuoret rahapelaavat?

Muu syy,mikä?

- Riippuvuus
- Lisäviihdettä urheilun seuraamiseen vedonlyönnillä
- imagollinen asia
- addiktio
- ei pelaa
- Joulukalenteri arpa
- Pieni haave jos vaikka suurempi voitto sattuisikin kohdalle

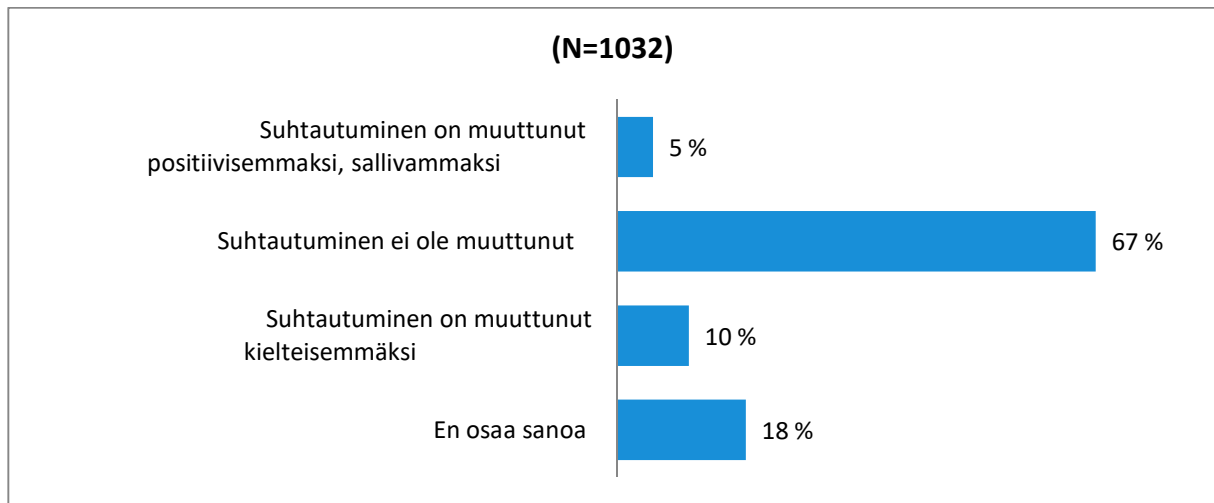
7.9. Entä miksi ikäisesi nuoret eivät rahapelaava?

Muu syy,mikä?

- Tietää että loppupeleissä ei voita
- todella alhainen voittoprosentti
- Ei ikä riitä
- Uskonnon takia

7.10. Onko suhtautuminen rahapelaamiseen jotenkin muuttunut kaveri-/ystäväpiirissäsi viimeisen vuoden aikana?

Miksi näin? Kerro avoimesti mikä siihen vaikuttaa?

Suhtautuminen on muuttunut kielteisemmäksi

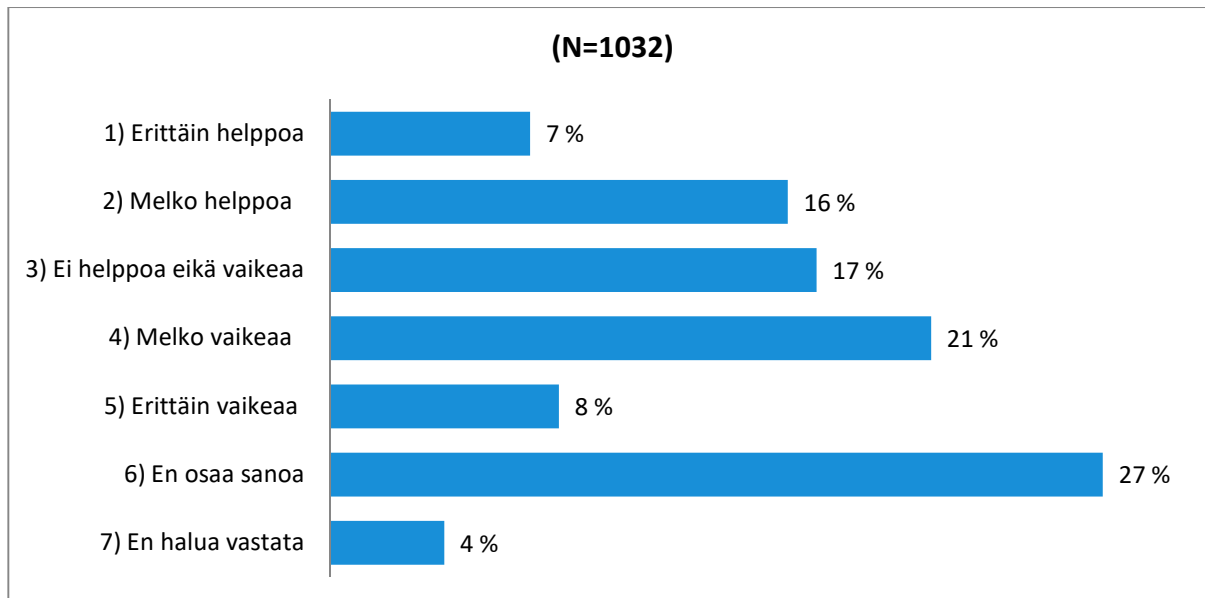
- Emt
- En
- En osaan sanoa
- En tiedä
- en tiä
- Entiiä
- Entisellä poikaystävälläni rahapelaaminen lähti käsistä ja vaikutti elämänlaatuun todella negatiivisesti, aiheuttaen stressiä ja ahdistusta. Huono olo näkyi myös suhteessa ja aiheutti luottamuspulaa.
- H
- Hinnat kasvavat
- Häviöputki päällä
- Joo
- Ju
- kaverini on hävinnyt rahaa
- Koska rahapeliriippuvuus on vakava sairaus.
- Koska tuttujen kautta näen kuinka turhaa se on
- Kyllästyminen, voiton epätodennäköisyys
- M7necsft
- menee liikaa rahaa
- Olen nähnyt mitä rahapelaaminen aiheuttaa enkä halua samanlaista
- Olen saanut tieto rahapeliriippuvuudesta
- Ongelmat
- Paljon rahaa hävitty ja ajauduttu ongelmiin
- Peli-automaatteihin tullut vaatimus jostain veikkaus-kortista tms.
- Peliongelman ja velkaantumisen takia

- Rahan menetyk
- Rahapelaaminen on moraalitonta koska veikkaus repoint rahansa mummojen selkeä
- Rahapelaamiseen kulunut rahan määrä
- Siihen jää helposti koukkuun
- Siksi
- Terveys
- Tuntuu että kaikki painottavat että häviää ainoastaan
- Voi ajautua peliongelmiin tai riippuvaiseksi.

Suhtautuminen on muuttunut positiivisemmaksi, sallivammaksi

- En osaa sanoa
- En tiedä
- En tiä
- Entiiä
- Ikä ja kun näkee kun kaverit voittaa
- jii
- juu
- juu
- kaverit alkanut täyttää 18
- Ke
- Kun jotkut voittaa niin haluaa itsekin koittaa
- Merhaba
- Muutkin pelaavat
- Muutkin tekee niin itsekin tekee
- Mä siis itse pelaan aika paljon. Mulla omat rajat 50e/kuussa max. Pitäisi varmaan pienentää summaa. Harmittaa ku tässä kuussa en voi pelata enää
- ok
- Täytimme viime vuonna 18, joten kaikki haluavat muutenkin kokeilla rahapelaamista.
- Vgk
- Voi voittaa rahaa
- Vvv
- Yksi kavereistani on innostunut esim. pokeripelaajista, ja haaveilee siitä tulevaisuudessaan.

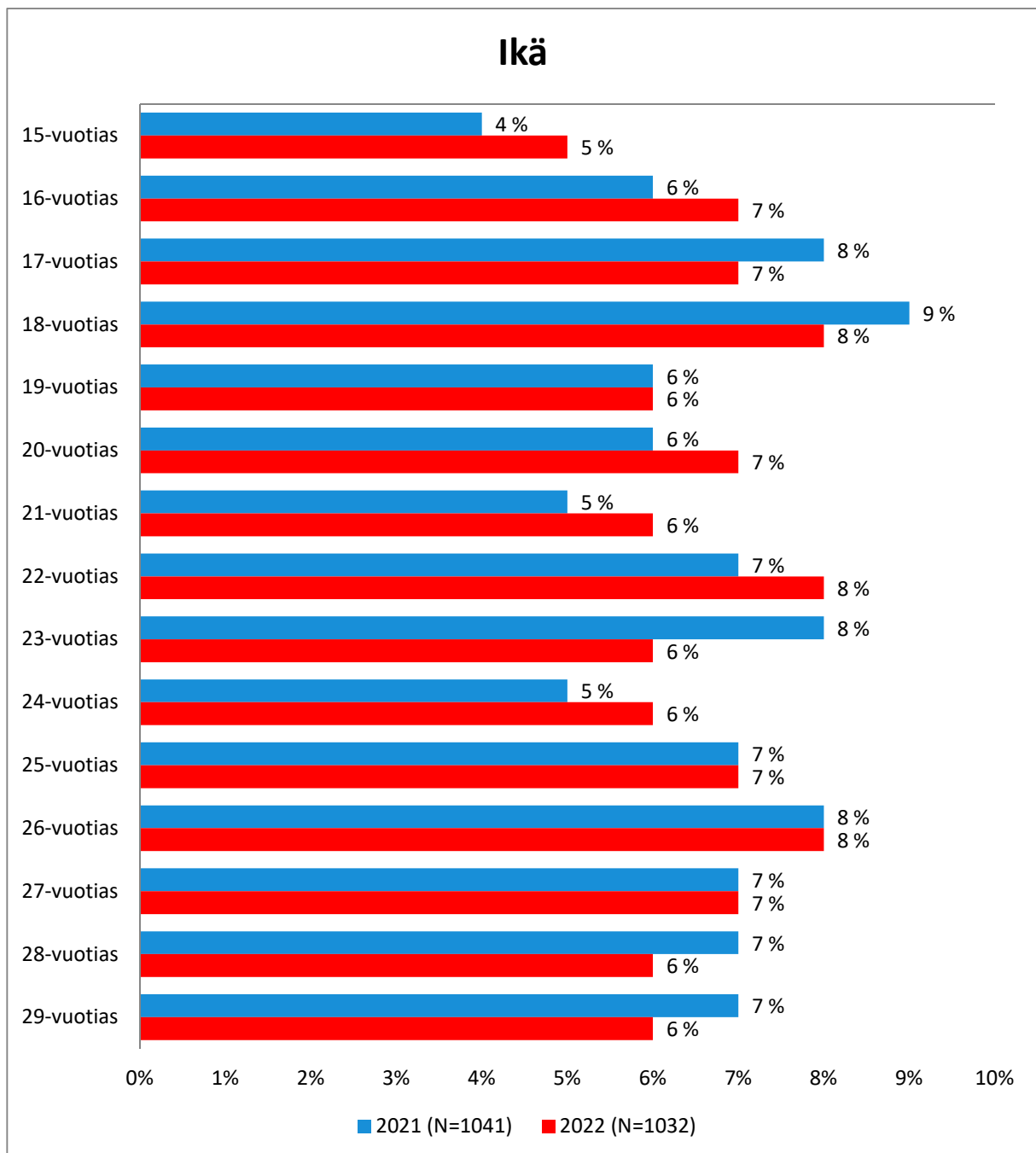
7.11. Onko rahapelejä alle 18-vuotiaiden nuorten helppo ostaa ja pelata?

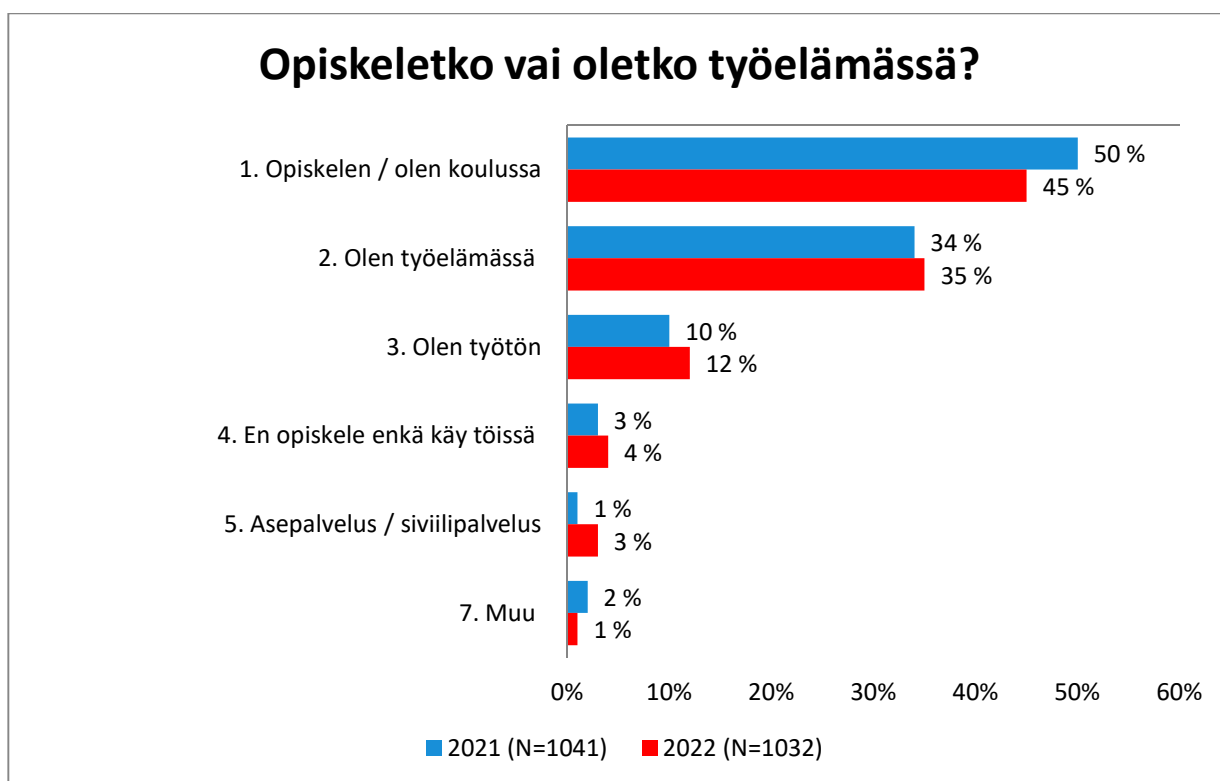
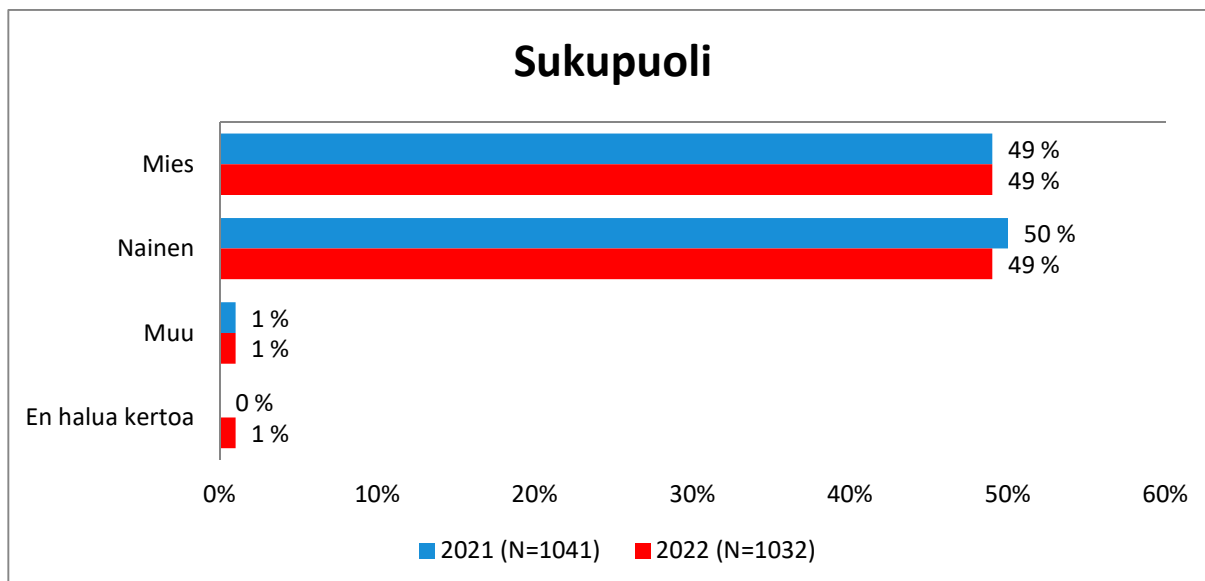

8. Tulosten vertailu vuosina 2021-2022

Tuloksia vertaillaan soveltuvin osin niiden kysymysten osalta, jotka olivat joko täysin samoja, tai riittävän samankaltaisia kahtena peräkkäisenä vuotena. Osassa kysymyksistä tietyt termit ja nimitykset ovat voineet olla erilaiset eri vuosina, mutta kuitenkin tarkoittaneet samaa asiaa. Joissakin kysymyksissä vastausvaihtoehtojen määrä on ollut näinä kahtena vuotena erisuuruinen, joten näiden kysymysten vastausjakaumia esittävässä pylväskaavioissa on näin ollen eri määrä pylväitä vuosien 2021 ja 2022 vastausten osalta.

8.1. Taustatietoja

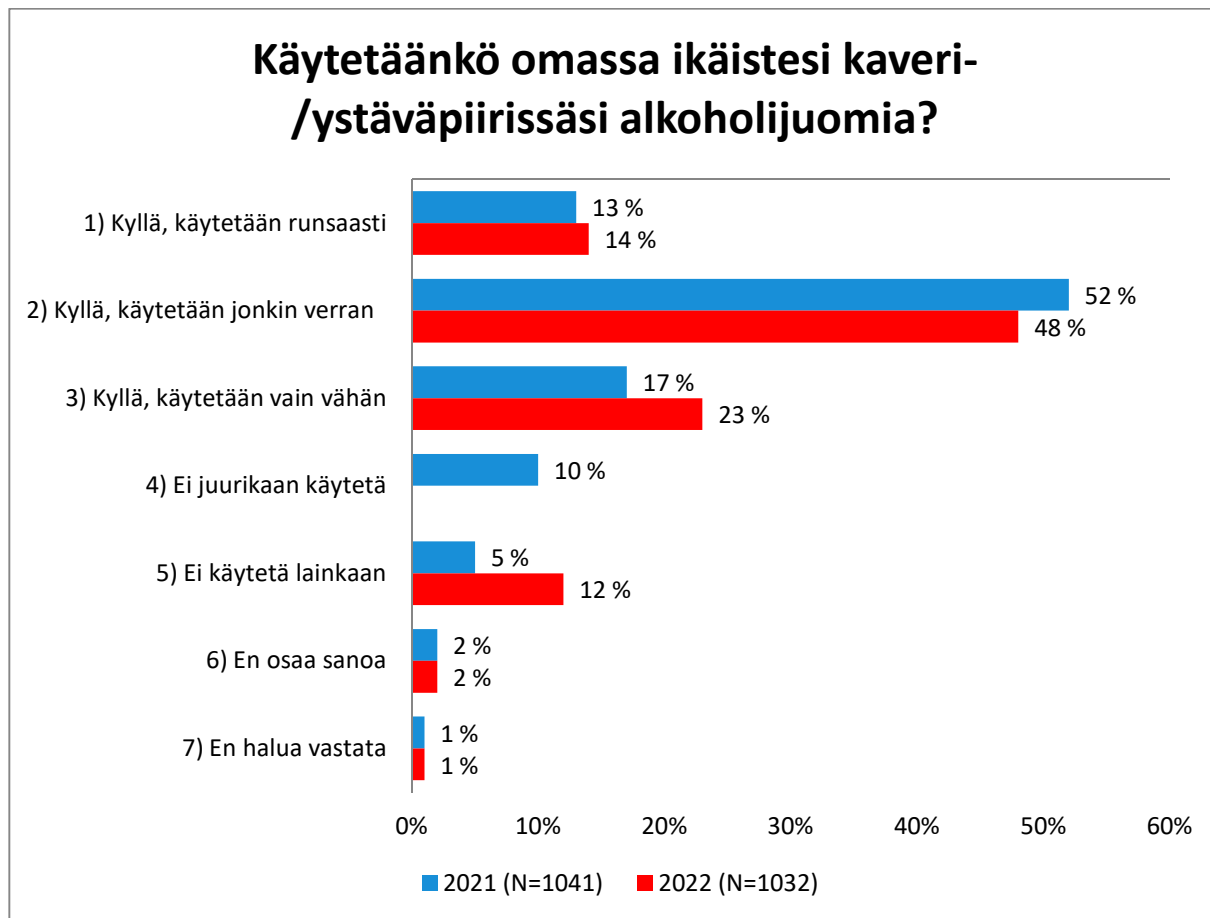

8.2. Yleiskysymys

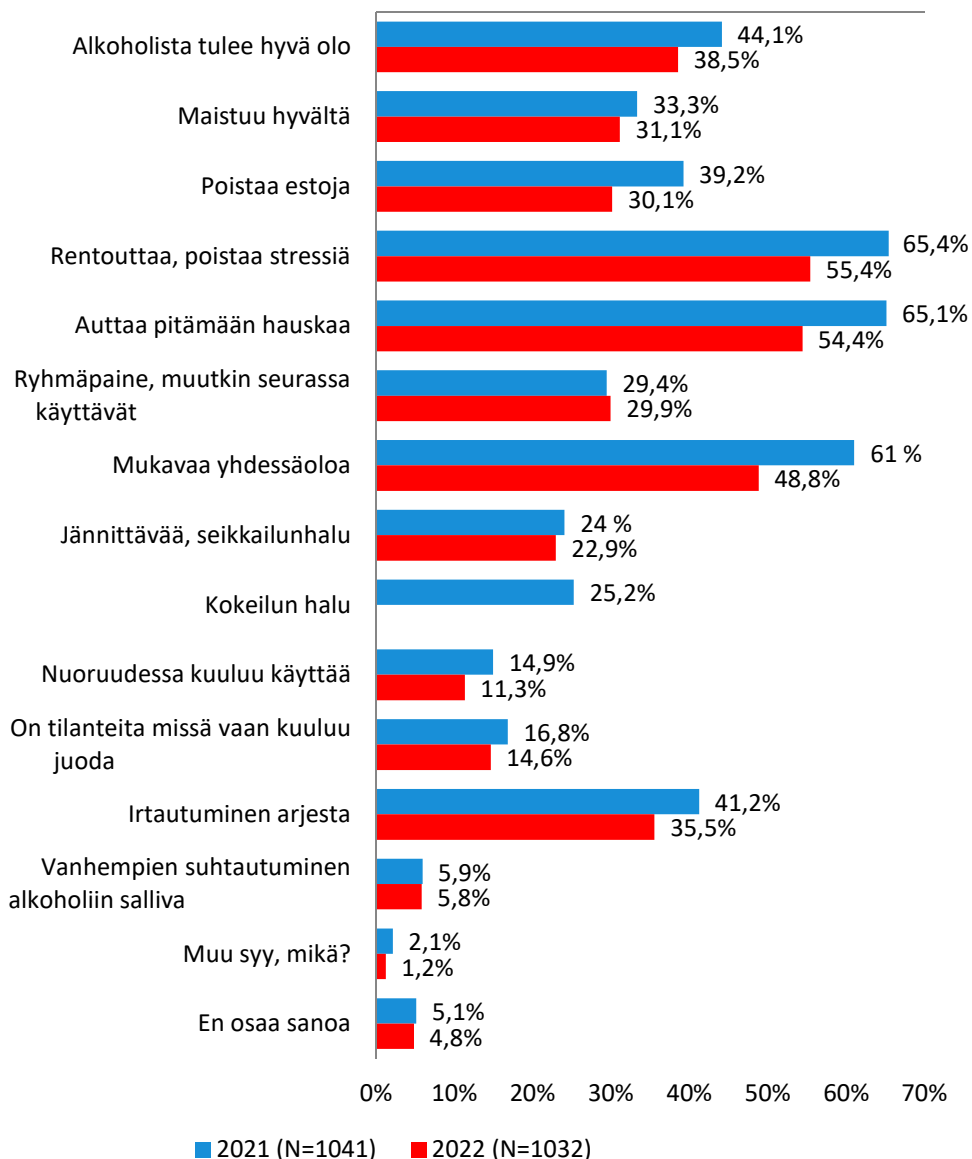
2021	IN	EOS	OUT	2022	IN	EOS	OUT
Suoratoistopalvelut (Netflix, ym.)	87 %	10 %	3 %	Suoratoistopalvelut (Netflix, ym.)	86 %	10 %	3 %
Spotify	83 %	14 %	4 %	Spotify	82 %	14 %	4 %
Instagram	81 %	13 %	5 %	TikTok	79 %	10 %	11 %
Youtube	74 %	22 %	5 %	Instagram	76 %	18 %	6 %
Itsensä hyväksyminen	70 %	24 %	6 %	Itsensä hyväksyminen	76 %	17 %	8 %
Meemit	69 %	22 %	9 %	Liikunta	74 %	20 %	5 %
Whatsapp	69 %	25 %	6 %	Kuntosali/fitness	72 %	21 %	7 %
Liikunta	69 %	25 %	6 %	Perhe	71 %	23 %	6 %
Kuntosali/fitness	69 %	24 %	7 %	Youtube	69 %	24 %	7 %
Snapchat	68 %	18 %	14 %	Snapchat	69 %	18 %	13 %
TikTok	67 %	17 %	15 %	Whatsapp	66 %	27 %	7 %
Ulkonäköön panostaminen	63 %	30 %	7 %	Urheilu	66 %	27 %	8 %
Festarit	63 %	25 %	13 %	Kestävä kehitys	64 %	25 %	11 %
Perhe	59 %	34 %	7 %	Ulkonäköön panostaminen	59 %	32 %	10 %
Kestävä kehitys	56 %	34 %	10 %	Digipelaaminen, konsoli, mobiili jne.	58 %	30 %	13 %
Digipelaaminen, konsoli, mobiili jne.	56 %	34 %	10 %	Luonnonsuojelu	56 %	31 %	13 %
Urheilu	55 %	33 %	12 %	Päihitteettömyys	55 %	33 %	13 %
Yhteisöllisyys	52 %	40 %	8 %	Festarit	54 %	31 %	15 %
esports/elektroninen urheilu	49 %	39 %	13 %	Raittius	54 %	36 %	10 %
Luonnonsuojelu	48 %	38 %	14 %	Proteiinit, vitamiinit ja ravintolisät	54 %	33 %	13 %
Proteiinit, vitamiinit ja ravintolisät	47 %	40 %	13 %	Yhteisöllisyys	54 %	36 %	10 %
Alkoholi	44 %	35 %	20 %	Energiajuomat	47 %	30 %	23 %
Tubettaminen	43 %	39 %	18 %	Esports/elektroninen urheilu	46 %	35 %	19 %
vegaanius	42 %	37 %	21 %	Tubettaminen	42 %	40 %	18 %
energiajuomat	41 %	32 %	27 %	Feminismi	40 %	36 %	23 %
Erityisruokavalio	41 %	44 %	16 %	Vapaaehtoistyö	40 %	42 %	17 %
Tinder	39 %	41 %	20 %	Vegaanius	39 %	34 %	27 %
Päihitteettömyys	39 %	46 %	16 %	Politiikka	37 %	42 %	21 %
Jodel	38 %	39 %	23 %	Sukupuolisensitiivisyys	36 %	47 %	17 %
Feminismi	37 %	38 %	26 %	Tosi-TV	35 %	38 %	26 %
Tosi-TV	35 %	36 %	28 %	Pop-up tapahtumat	35 %	47 %	18 %
sukupuolisensitiivisyys	35 %	50 %	15 %	Alkoholi	35 %	36 %	29 %
Blogit/vlogit	34 %	39 %	27 %	Jodel	34 %	36 %	30 %
Humala	34 %	38 %	28 %	Lanit	31 %	37 %	32 %
Nuuska	31 %	27 %	42 %	Tinder	30 %	40 %	30 %
Pop-up tapahtumat	28 %	52 %	19 %	Blogit/vlogit	30 %	39 %	31 %
Politiikka	26 %	44 %	30 %	Humala	27 %	36 %	37 %
Rahapelit, rahapeliautomaatit, vedonlyönti	26 %	39 %	35 %	Facebook	27 %	28 %	46 %
Vapaaehtoistyö	26 %	49 %	25 %	Sober curious	27 %	54 %	20 %
Kannabis	25 %	35 %	39 %	Sähkösavukkeet	26 %	29 %	45 %
Kännisekoilu	23 %	31 %	46 %	Vedonlyönti digipeleissä/skinibettaus	23 %	38 %	39 %
Lanit	21 %	41 %	38 %	Nuuska	23 %	21 %	56 %
Vedonlyönti digipeleissä/skinibettaus	21 %	46 %	33 %	Rahapelit, rahapeliautomaatit, vedonlyönti	22 %	36 %	42 %
Facebook	20 %	25 %	55 %	Kannabis	20 %	27 %	53 %
Tupakka	19 %	27 %	55 %	Nikotiinipussit	20 %	29 %	50 %
Laittomat päihheet	16 %	35 %	49 %	Kännisekoilu	20 %	25 %	56 %
Fortnite	15 %	32 %	53 %	Tupakka	16 %	23 %	61 %
Ylilauta	14 %	46 %	39 %	Huumeet	13 %	22 %	65 %
Tupakaton nuuska	12 %	42 %	46 %	Lääkkeiden päihdekäyttö	12 %	21 %	67 %
Lääkkeiden päihdekäyttö	10 %	28 %	63 %	Keltainen=mukana listassa vain ko. vuonna			

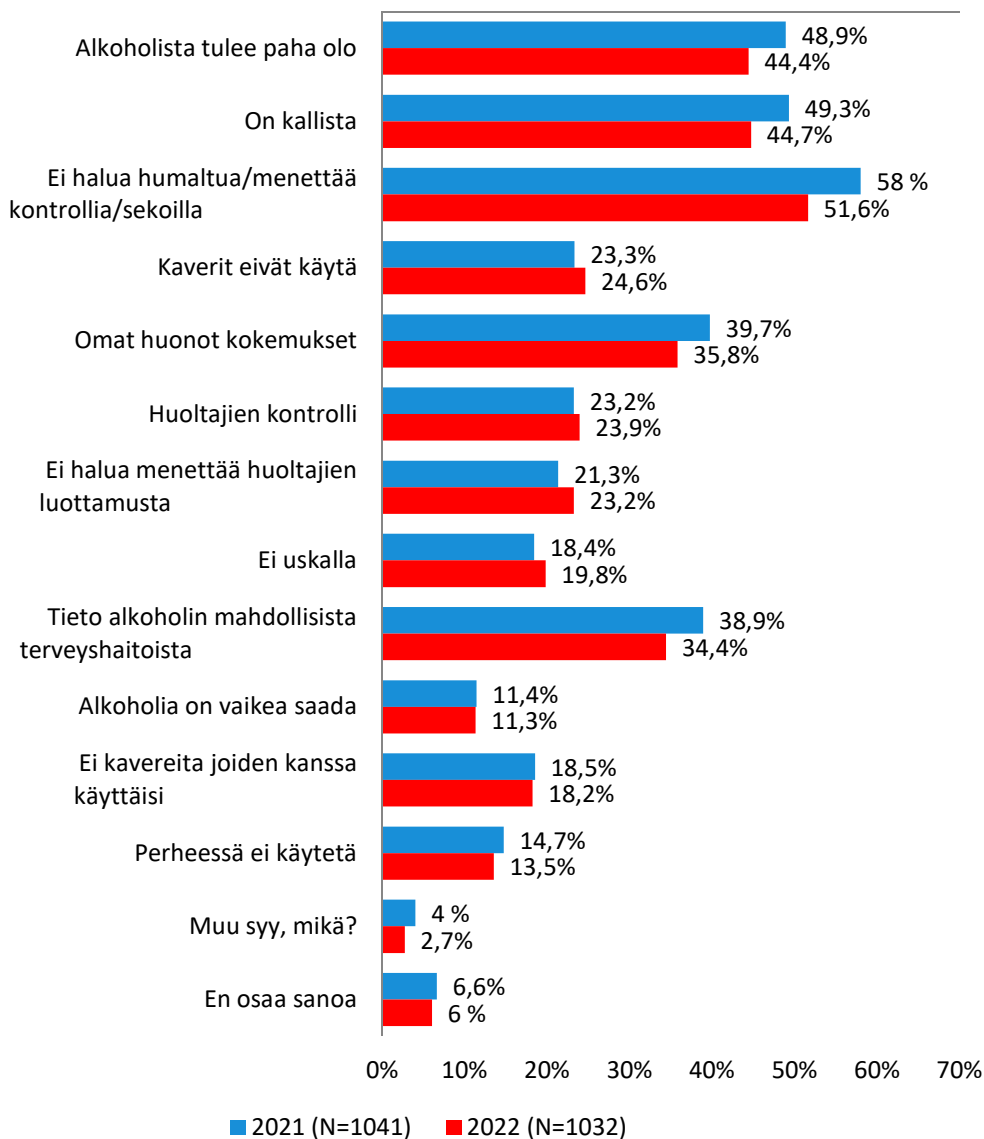
8.3. Alkoholi

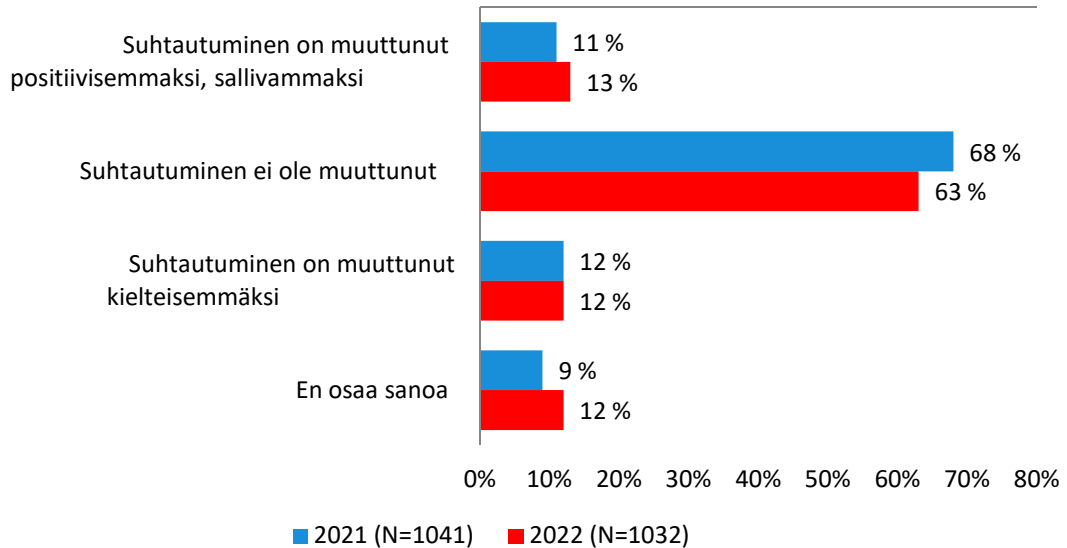
Miksi ikäisesi nuoret käyttävät alkoholia?

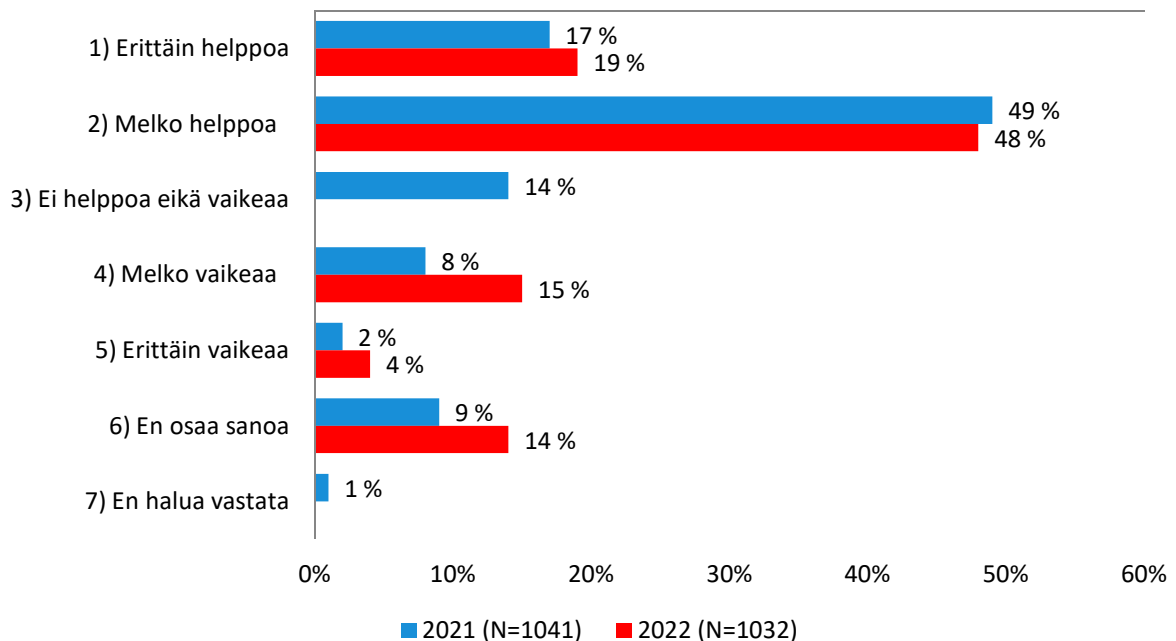
Entä miksi ikäisesi nuoret eivät käytä alkoholia?

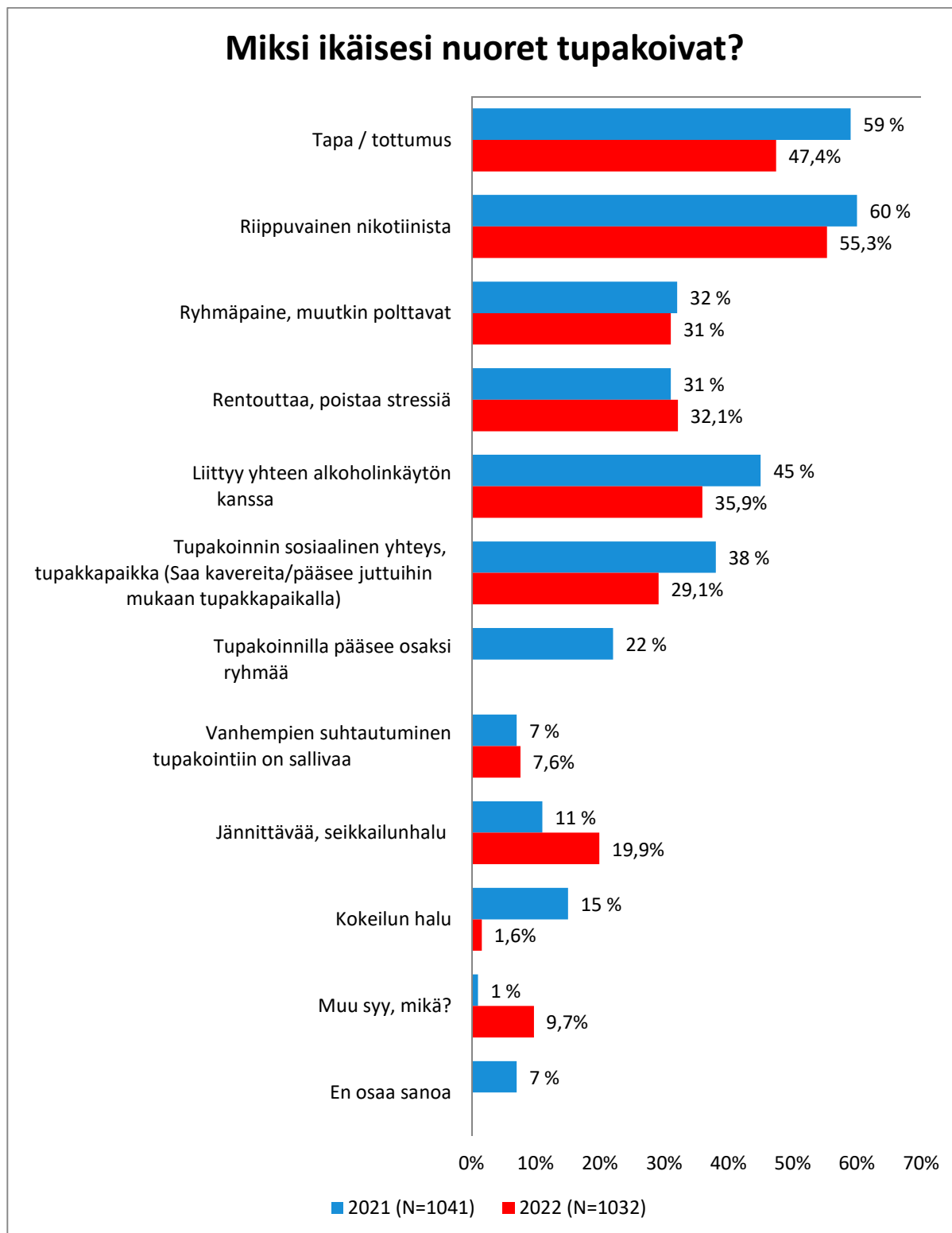
Onko suhtautuminen alkoholiin jotenkin muuttunut kaveri-/ystäväpiirissäsi viimeisen vuoden aikana?

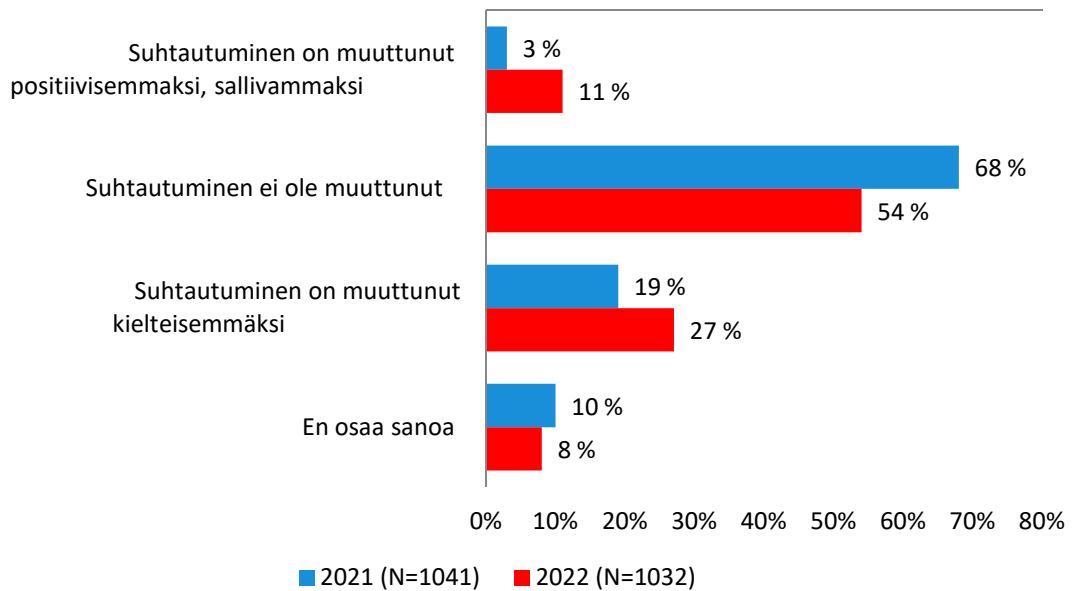
Onko alkoholia mielestäsi alle 18 -vuotiaiden nuorten helppo/vaikea saada, jos sitä haluaisi?

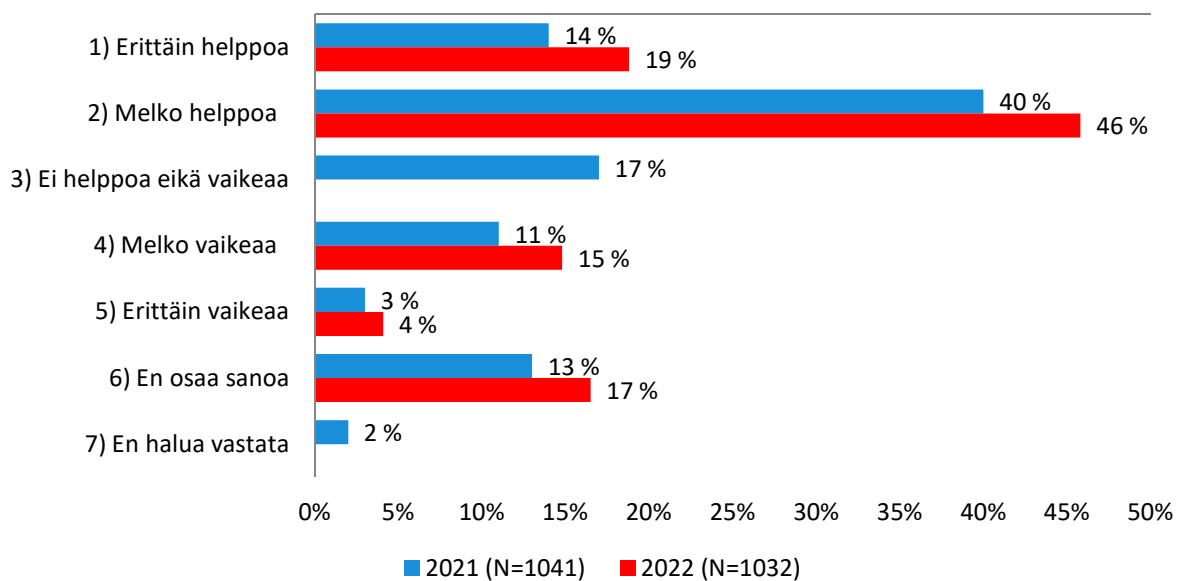
8.4. Tupakointi ja nikotiinituotteet

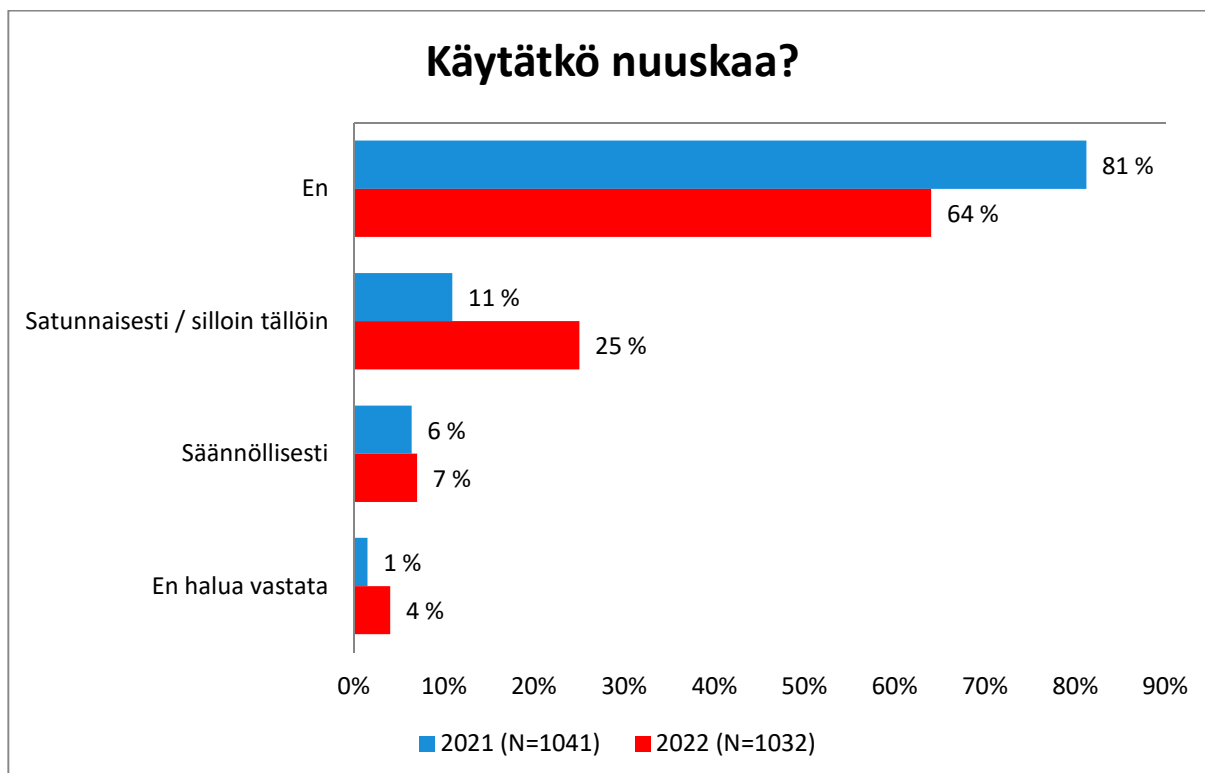
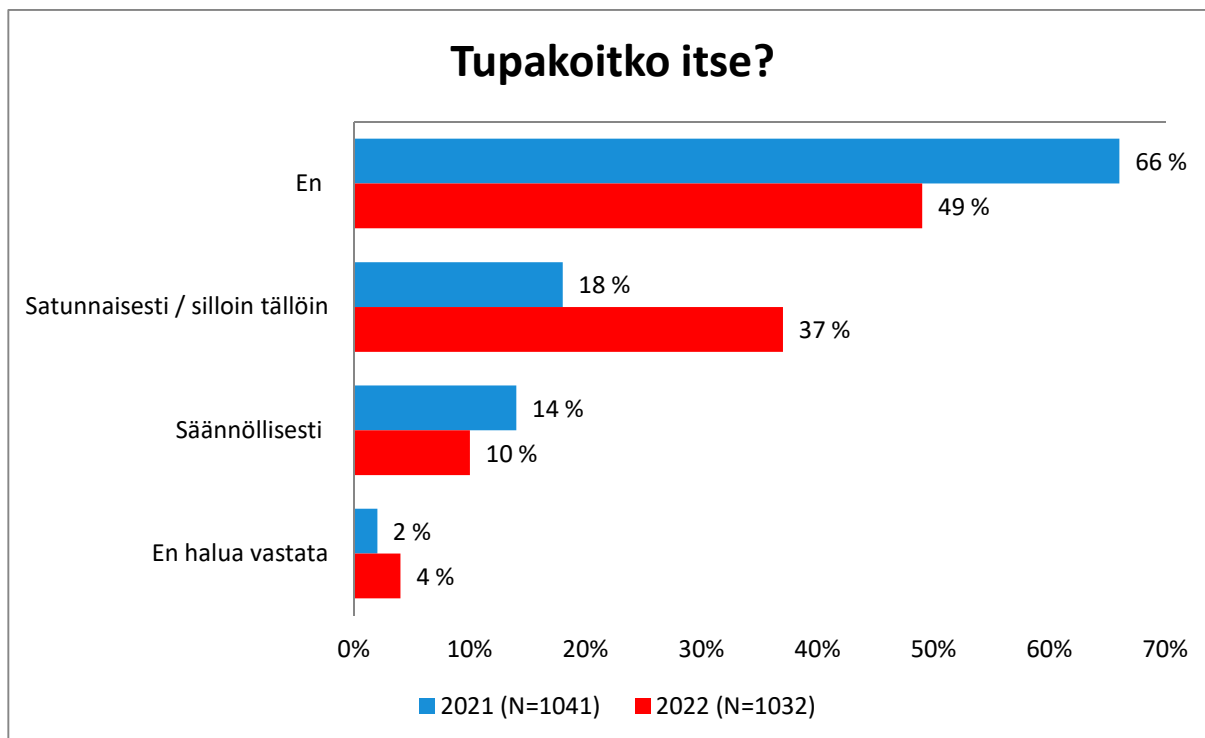

Onko suhtautuminen tupakointiin jotenkin muuttunut kaveri-/ystäväpiirissäsi viimeisen vuoden aikana?

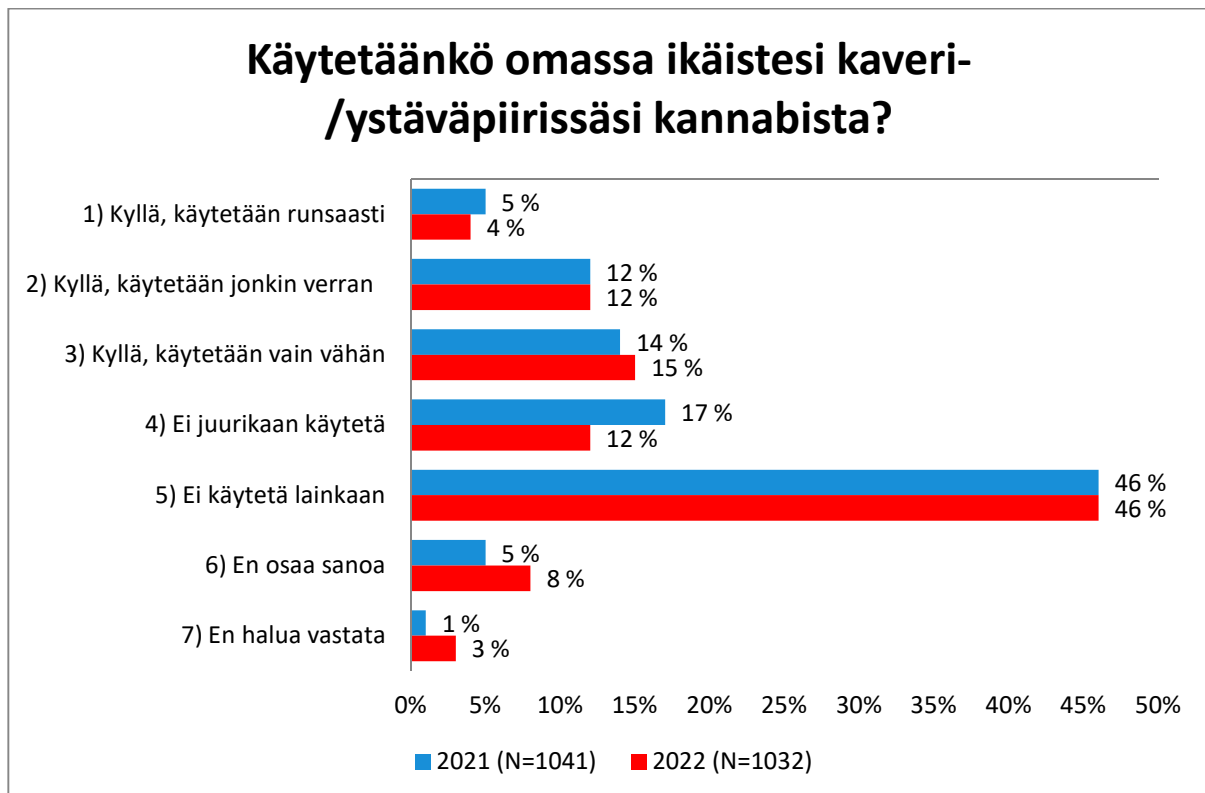

Onko tupakkatuotteita mielestäsi alle 18 -vuotiaiden nuorten helppo/vaikea saada, jos sitä haluaisi?

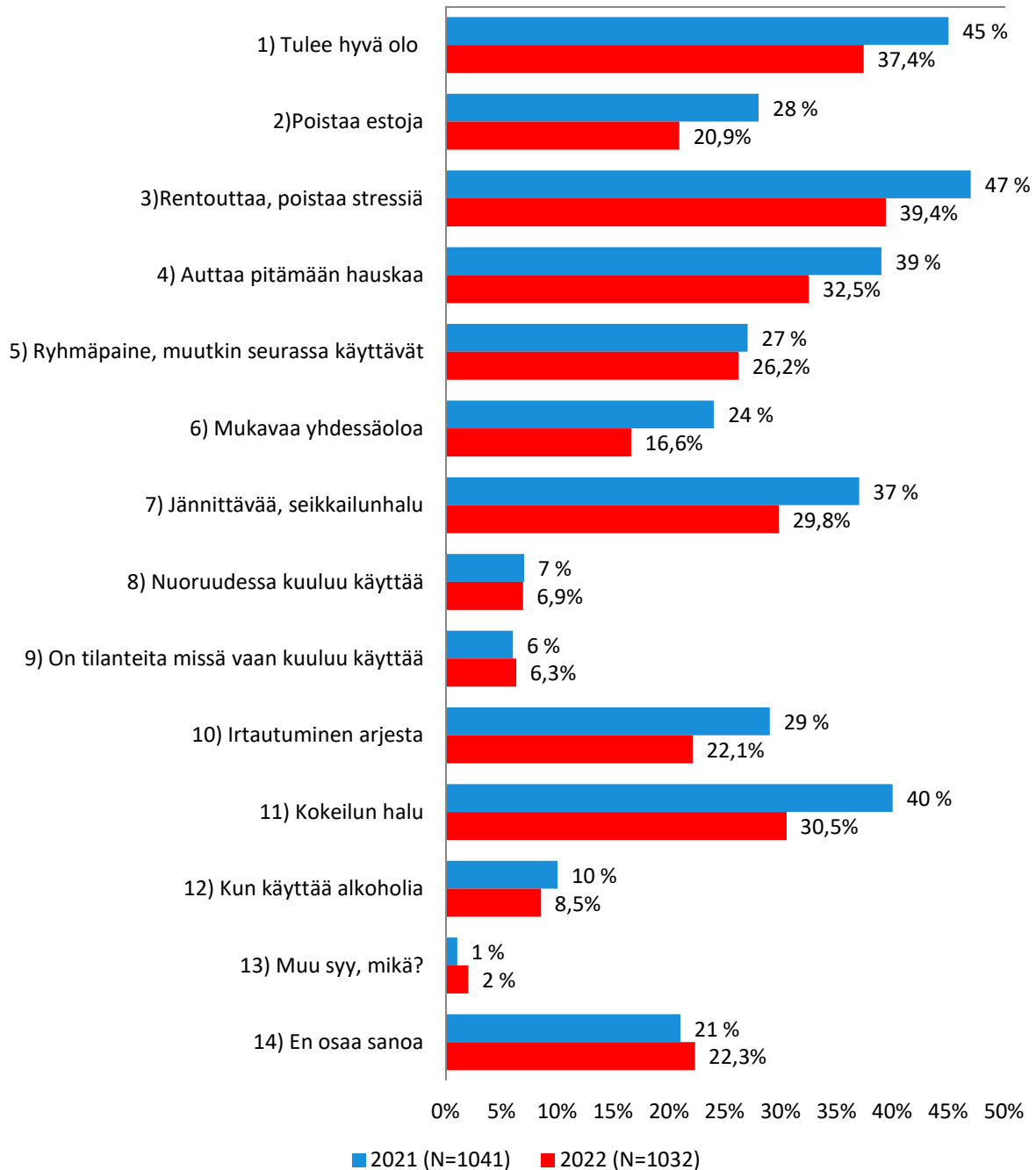

8.5. Huumausaineet

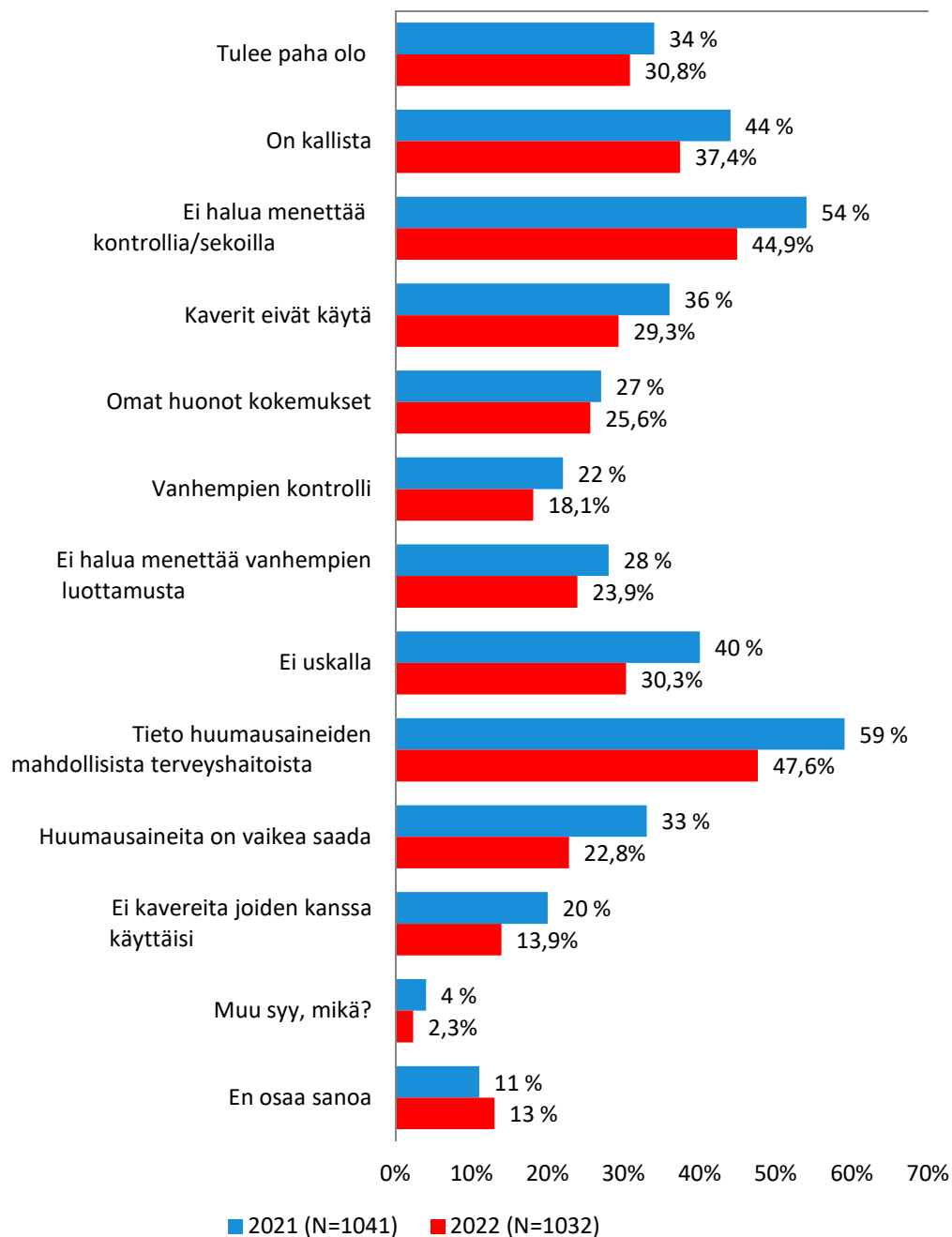

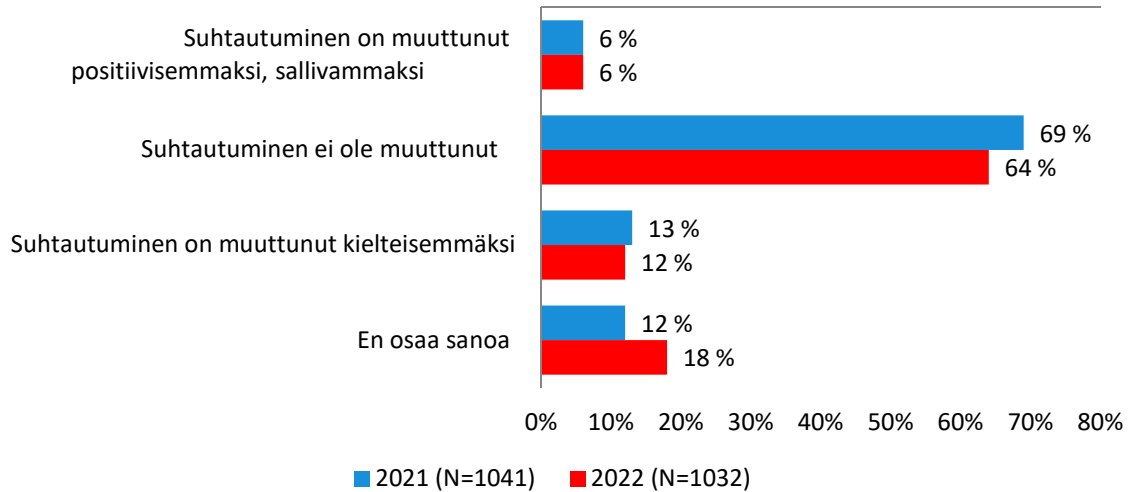
Miksi ikäisesi nuoret käyttävät huumeaineita?

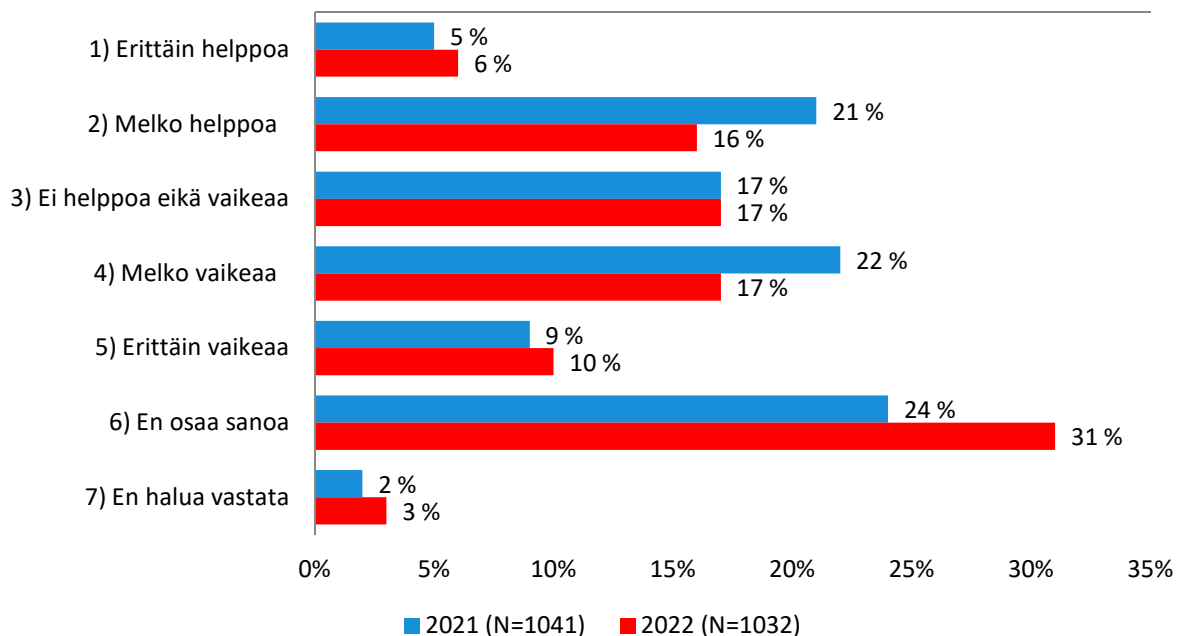
Entä miksi ikäisesi nuoret eivät käytä huumeaineita?

Onko suhtautuminen huumausaineisiin jotenkin muuttunut kaveri-/ystäväpiirissäsi viimeisen vuoden aikana?

Onko huumausaineita mielestäsi ikäistesi nuorten helppo/vaikea saada, jos niitä haluaisi?

Onko kannabista mielestäsi ikäistesi nuorten helppo/vaikea saada, jos niitä haluaisi?

